

Môj otec František

Môj otec František

Katarína Mikulová OFS

Môj otec František

Obsah

Úvod	4
Niektoré prvé životopisy svätého Františka	4
František ešte doma	5
Kristov rytier	6
Nechcem mať nič s týmto bohatstvom	7
Františkovi sa zjavuje Ježiš Kristus pribitý na kríži	7
Na púti v Ríme	8
František, obnov môj dom	8
Mám už iba Otca na nebesiach	9
Oprava kostolíka svätého Damiána	10
Evanjelium formuje Františkov život	11
Pán posielal Františkovi bratov	11
Bratia idú do sveta	14
Podme k našej matke rímskej cirkvi	16
František sa vracia z Ríma do Spoletského údolia	18
Druhý Eliáš	20
Pri Panne Márii Anjelskej	21
Boh Františkovi vyjadruje svoju vôľu	22
Porciunkulové odpustky	22
Kríž na Františkovi a písmeno Tau	23
Rohožková kapitula	24
Založenie rádu Kajúcnikov	25
Nový pokorný ľud	27
Brat Masseo chce všetko mať a všetko vedieť	28
Brat František s bratom Leom odriekavajú hodinky	29
Dravý vlk v meste Gubbio	30
Brat Egídus žije život pozemský aj nebeský	31
Diabol hrozne pokúša brata Ruffína	31
Kázeň brata Antona pred pápežom a kardinálmi	32
V čom je dokonalá radosť	33
O bratovi, ktorý sledil svätého Františka	34
Trest synovi Petra Bernardona za jeho namyslenosť	34
Pyšný brat Eliáš	35
Pôst svätého Františka na Perugijskom jazere	36
Ako chápal brat Ginepro lásku k chorým a chudobným	36
Nádherný trón v nebi	38
Diabol v poduške	38

Veľký poklad na misijnej ceste	38
Slávnosť jasličiek	39
Svätý František káže vtáčikom	40
Kázeň na brehu mora	40
Zázračné rozmnoženie chleba	41
František, vráť sa!	41
František na pokyn Pána píše regulu	42
Svätá hora Alvernská	43
Život na hore Alvernskej	45
Starosť svätého Františka o rád po jeho smrti	46
Svätý František začína štyridsaťdňový pôst	47
Neposlušnosť brata Lea	47
Stigmatizácia svätého Františka	48
Svätý František sa obáva prezradiť Božie tajomstvá	50
Návrat do Porciunkuly	50
Vyslobodenie z očistca pre zásluhy svätých rán	52
Prezradenie Kristových tajných slov	53
Diablova pomsta	54
Svätého Františka bolia oči	54
Pieseň brata Slnka	55
Chvály Boha najvyššieho	55
Operácia očí	56
Svätý František sa lúči s bratmi a so životom	57
Milovaná Porciunkula	58
Pochovanie svätého Františka	59
Divy, ktoré sa konali pri smrti svätého Františka	60
Svätorečenie blaženého Františka	61
Niektoré zázraky, ktoré sa stali po smrti svätého Františka	62
Záver	63
Poznámky	64

Úvod

Zachovávať veľké činy predkov pre deti na pamiatku, znamená prvým vzdávať česť a deťom preukazovať lásku. I keď sa nemohli tešiť z osobného styku s nimi, predsa ich činy vyzývajú k dobrému. Ak poznávame, akí bohatí zásluhami boli oni a akí chudobní zásluhami sme my, máme z toho veľký úžitok. Náš svätý otec František bol verným zrkadlom svätosti Ježiša Krista a obrazom jeho dokonalosti. Jeho slová a skutky odrážajú svätosť. Ak sa niekto do nich sústredene zahľadí, aby sa nimi poučil, rýchlo ho naplnia spasiteľným poznaním a otvoria mu cestu k najvyššej múdrosti.

Touto publikáciou chceme oboznámiť čitateľov, najmä čitateľov svätého Františka, s jeho čnostným životom, s obdivuhodnými činmi, s veľkou milostivou priazňou, ktorú mu Boh preukazoval celý život, predovšetkým v jeho posledných rokoch, a na jeho osobitné Božie vyvolenie, ktorým mal rozšíriť Božiu slávu.

Prežiť čo i len malú chvíľu so svätým Františkom bolo a je túžbou všetkých jeho obdivovateľov. Túto milú možnosť vám poskytuje predkladaný životopis. V tichej meditácii budeme sa s ním boriť ťažkosťami jeho života, tešiť sa s ním z jeho Božích navštívení a poprosíme ho, aby aj nás vzal sebou, keď sa v tichu lesa bude rozprávať so svojim Ježišom. Možno, že neskôr, roznietení láskou, mu aj povieme: „František, ty si môj vyvolený svätý ochranca“ alebo: „ty si môj brat“, či: „ty si môj duchovný otec, ty si ma vychoval a priviedol bližšie k Ježišovi.“

Niektoré prvé životopisy svätého Františka

Všetci vieme, že ťažko môžeme milovať toho, koho nepoznáme. Preto rozšíriť poznanie o svätom Františkovi mali na pamäti už jeho spolubratia hneď po svätčovej smrti roku 1226. Sám pápež Gregor IX. pri Františkovom svätorečení, ktoré bolo dva roky po jeho smrti, poveril rehoľného brata Tomáša z Celana napísať životopis svätého Františka. O rok neskôr vychádza „Prvý životopis a podivuhodné činy svätého Františka z Assisi“.

Avšak tento dosť stručný životopis nespĺňal požiadavky rehoľných predstavených. Tomáš z Celana nemal dostatok poznatkov o živote brata Františka. Preto generálna kapitula rehole roku 1244 prikázala bratom, predovšetkým svedkom života svätého Františka, aby opísali jeho skutky a slová a poskytli ich ku spracovaniu nového životopisu. Tak roku 1247 Tomáš z Celana dopísal s prispením bratov, najmä brata Lea, Rufina a Angela, svoj „Druhý životopis svätého Františka“.

No ani týmto životopisom neboli mnohí spokojní, lebo stredoveký obraz svätca, podľa názoru vtedajšej doby, bol nemožný bez zbierky zázrakov. Brat Tomáš roku 1253 dokončuje svoju tretiu knihu, je to „Kniha o zázrakoch“. V nej opísal niektoré zázraky, ktoré vykonal svätý František počas svojho života, tiež tie, ktoré sa udiali po jeho smrti.

Roku 1260 prvý životopisec svätého Františka zomiera. Tomáš svojím asketizmom a strohosťou nepochodil. Generálna kapitula poverila brata Bonaventúru napísať ďalší životopis. On ho predložil roku 1263 ako „Legendu maior“. Hoci svoje poznatky čerpal prevažne z Celanových spisov, dosiahol u predstavených a u čitateľov veľký úspech. Novým životopisom boli tak uveličení, že na generálnej kapitule roku 1266 sa rozhodli dať zničiť všetky predchádzajúce životopisy svätého Františka, a takto uvoľniť miesto novému životopisu ako úradnému a jedinému.

Toto rozhodnutie znamenalo nesporne ochudobnenie poznatkov o osobe Františka a jeho činnosti na dlhé storočia. Aj keď predstavení boli so životopisom brata Bonaventúru nadšení, neskôr sa duchovní otcovia obracali naňho s obvinením, že úmyselne vynechal mnohé veci a mnohé vysvetlenia, obsiahnuté v predošlých životopisoch, ktoré boli zničené. Nový podnet k životopisnému bádaniu dala generálna kapitula roku 1276, dva roky po Bonaventúrovej smrti.

S rozhodnutím generálnej kapituly z roku 1266, ktorým mali byť zničené Celanove životopisy, mnohí bratia nesúhlasili, preto Celanove životopisy svätého Františka schovávali. Toto drastické rozhodnutie nepriamo podnietilo písanie neúradných životopisov, ako napr. „Assiský životopis troch bratov“, „Životopis perugijský“, „Kvietky svätého Františka“, „Zmluva svätého Františka s Pani Chudobou“.

Pre tento zákaz, a nie v malej miere písanie životopisov v latinskom jazyku, životopisy zostali ležať v archívoch a časom zapadli prachom. Tak napríklad „Prvý životopis a podivuhodné činy svätého Františka z Assisi“, napísaný bratom Tomášom z Celana, bol vydaný až roku 1768, „Druhý životopis svätého Františka“ bol nájdený roku 1806, „Zrkadlo dokonalosti“ bolo prvýkrát uverejnené roku 1898, „Skutky svätého Františka a jeho spoločníkov“, napísané okolo roku 1327, vyšli až roku 1902, zatiaľ čo „Kvietky svätého Františka“, časť zo „Skutkov...“, ktoré boli prepisované a rozširované v hovorovej taliančine v 14. storočí, vyšli tlačou prvýkrát už v roku 1476 a potom šesťnásťkrát v tom storočí.

Súbor prvých životopisov svätého Františka (a ďalších františkánskych písomných dokumentov) vydal Velehrad – Kresťanská akadémia v Ríme roku 1982 ako „Františkánske prameny I.“ v skoro tisícstránkovej publikácii, ktorá je základom predkladaného životopisu.

Pri čítaní jednotlivých životopisov sa stretávame s niektorými informáciami skoro vo všetkých životopisoch, ale viaceré udalosti sú opísané iba v niektorom spise. Preto som sa rozhodla vyňať z jednotlivých životopisov iba tie informácie, ktoré by vytvorili ucelený obraz o živote nášho svätého otca Františka. Do výberu sa nemohli dostať všetky zaujímavé skutočnosti, krásne a povznášajúce duchovné opisy, hoci mnohé sú skrátene, pre rozsah aj tejto publikácie.

Avšak aj tu uvádzané mnohostranné aspekty Františkovo svätého života, ktorými sa dá poznať ako Alter Kristus, poukazujú na jednotlivé jeho činy, v ktorých koná podľa zobrazeného Krista vo Svätom písme. Preto aj pri niektorých statiach je dodatočne poukázané na podobné state Svätého písma, ktoré by nám mohli pomôcť pri rozjímaní o živote svätého Františka. Tie sú tlačené kurzívkou.

František ešte doma

V dvanástom storočí duchovná temnota zastierala skoro celú zem. Nikto nevedel, ako z nej vyjsť. Tak veľmi sa rozšírilo úplné zabudnutie na Boha a lenivá nedbalosť voči jeho prikázaniam, že sa zo svojich starých zakorenených nerestí sotva niekto dal vyburcovať.

Sám Pán keď videl, že jeho ľud, ktorý vykúpil drahocennou krvou jeho jednorodeného Syna, žije tak, že zabudol na jeho rozkazy a ignoroval jeho dobrodenia, zo svojho nekonečného milosrdenstva rozhodol sa poslať nových robotníkov do svojej vinice. Pán poslal na zem svätého Františka s jeho apoštolským poslaním. Takto sa pomaly rozptyľovala temnota a menila tvárnosť celej zeme.

František sa narodil v talianskom meste Assisi roku 1181 ako prvý syn Petra Bernardona a jeho manželky Piky, v rodine bohatého obchodníka s látkami. Mal ešte mladšieho brata Angela. Ich honosný dom neobývali celý. V spodnej časti domu boli miestnosti na farbenie a predaj látok.

Matka mu pri krste dala meno Ján, ale keď sa jej manžel vrátil z obchodnej cesty z Francúzska, nazval syna Františkom. Jeho matka sa týmto podobala Alžbete, lebo aj ona dala svojmu synovi meno. Sviatok Jána Krstiteľa slávieval František oveľa vrúcnejšie ako sviatky ostatných svätých, pretože veľkosť tohto mena vtisla jeho duši stopy tajomnej sily. Veď „Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ“ (Mt 11,11), tiež medzi narodenými zo ženy nevystúpil nikto dokonalejší nad Františka.

Od ranného detstva bol František vychovávaný podľa ľahkomyselných zásad sveta. Skoro do svojho 25. roku v márnivosti trávil svoj život, ba svojich spoločníkov v ľahkomyselnosti prekonával. Všetkými obdivovaný zameriaval sa na veselé žarty a prepychové odievanie, pretože bol bohatý. Nebol skúpy, skôr plným priehrstím peniaze rozhadzoval. Ináč vynikal jemnými spôsobmi a dokázal byť príjemným a milým spoločníkom. To, čo u iných nazýval špatným, nikdy nerobil. Vyberane sa choval a bol dobrých mravov. Ľudia boli tej mienky, že nie je synom tých, ktorí sa pokladali za jeho rodičov. Keď susedia jeho mánotratnosť odsudzovali, hovorila im jeho matka: „Len tak o mojom synovi nezmýšľajte! Z milosti Božej ešte môže byť Božím synom.“

František občas pomáhal otcovi predávať v obchode. Raz, zaujatý rušnou činnosťou v obchode, odoprel, hoci to nemal vo zvyku, akémusi chudákovi almužnu, ktorý ho o ňu prosil pre Božiu lásku. Hneď však vstúpil do seba, vybehol za ním a vlúdne ho obdaroval almužnou. Sľúbil Pánu Bohu, že od tejto chvíle nikdy, ak mu to bude možné, nič neodoprie prosiacim pre Božiu lásku.

Jeden obyčajný muž z Assisi, keď raz stretol Františka ako ide po meste, iste z Božieho vnuknutia sňal zo seba plášť, prestrel mu ho pred nohy a volal, že František bude hoden všetkej novej úcty, pretože zakrátko bude robiť veľké veci a všetci veriaci ho budú slávne velebiť. František vtedy ešte nepoznal Boží zámer.

V tej dobe jednotlivé mestá tvorili mestské štáty, medzi ktorými boli často medzimestské vojny. Tak roku 1202 vznikla vojna medzi mestom Assisi a blízkou Perugiou. František sníval o rytierskej sláve, preto sa na vojnu s radosťou pripravoval. Assisania boli rozhodnutí Perugiou zrovnať so zemou. V celom meste sa hovorilo iba o kopijach, oštepoch, brnení a sedlách. Bohatá mládež sa k Perugii niesla na koňoch, chudobní boli pešiaci.

Už v predmestí Perugie čakal ich tuhý boj, kde Assisanov obkľúčili, jedných usmrtili, druhých zajali. František bol medzi zajatými, ktorí sa dostali do žalára. Tam zotrvali v neznesiteľných podmienkach. Zajatí sa trápili nad sebou a nariekali, len František sa v Pánu radoval a pre svoje okovy mal len pohľadavý úsmev. Všetci sa naňho zlostili, že aj keď je v okovách je taký veselý, ba pokladali ho za blázna. František však v prorockom vnuknutí povedal: „Z čoho, myslíte, že sa radujem? Ja myslím na niečo úplne iné. Celý svet ma raz bude číť ako svätého.“ Po roku bola medzi mestami uzavretá zmluva a František sa vrátil domov.

Väzenie Františkom veľmi otriaslo. V ňom mal času rozmýšľať, k čomu ho poháňala aj stupňujúca sa choroba. Domov prišiel úplne vysilený, vo vysokých horúčkach, chorý na smrť. Hlavou mu vírili otázky: „Budem žiť, či zomriem? A keď zomriem, čo bude so mnou?“ Od tej doby bol voči núdznym stále dobrotivejší.

Kristov rytier

Len čo František nabral trochu telesných síl a pripravil si pekný odev, ponáhal sa za svojimi priateľmi. Tí sa chystali na ďalšiu vojnu a zverbovali aj Františka, ktorý znova zatúžil po vojenskej kariére. Dal si zhotoviť nádherné brnenie.

V tých dňoch prišiel mu do cesty akýsi rytier. Bol síce ušľachtilý, ale biedne oblečený. František pocítil bolesť nad jeho núdzou. Hneď sa zobliekol, aby vykonal zároveň dvojaký skutok lásky: zakryl stud vznešeného rytiera a pomohol chudobnému človekovi z núdze. Neurobil nič menej ako kedysi svätý Martin. František daroval prv svoje šaty a potom to ostatné. Martin sa najprv zriekol všetkého a nakoniec sa vzdal i svojich šiat. Obaja boli omilostení videním Krista, pretože vykonal jeho príkaz.

Jeden šľachtic z Assisi, dobre vyzbrojený a plný ctižiadosti, chystal sa do Apulie, aby tam získal majetok a slávu. Len čo sa to dozvedel František, ponúkol sa mu, že pôjde s ním. Znovu sa mu poskytla príležitosť dosiahnuť rytiersku kariéru. Už je ako predtým: ľahkomyselný a odvážny.

Jednej noci, keď už bol rozhodnutý, že sa dobrodružnej výpravy zúčastní, navštívil ho vo sne Pán. Pretože vedel, že František túži po sláve, chcel ho privábiť a naplniť túžbou po sláve ešte väčšej. Zjavila sa mu tajomná postava, zavolala ho po mene a viedla ho do paláca krásnej nevesty. Tam boli po stenách rozvešané vojenské výzbroje, lesknúce štíty a iné zbrane. František sa zaradoval a v duchu sa spýtal, že či sú tie žiariace zbrane a či je ten nádherný palác. A tu počul, že to všetko aj s palácom patrí jemu a jeho rytierom. Tieto slová ho naplnili takým radostným úžasom, že sa prebudil. Keďže doposiaľ zmýšľal svetsky, vykladal si tento sen tak, že mu predpovedá slávu. Rozhodol sa teda, že pôjde do Apulie.

Cestou do Apulie došiel do Spoleta, kde chcel prenocovať. Keď v noci usnul, počul hlas, ktorý sa ho spýtal, kam ide. František mu rozprával o svojich plánoch a hlas na to: „František, kto ti môže poskytnúť lepšie veci, pán alebo sluha, bohatý alebo chudobný?“ Keď mu František odpovedal, že pán a bohatý, hlas odpovedal: „Tak prečo opúšťaš pre sluhu Pána a pre chudobného človeka bohatého Boha?“ Premožený František sa spýtal: „Čo chceš, Pane, aby som urobil?“ „Vráť sa domov a urob, čo ti bude povedané nie ľudskou činnosťou, ale Božím riadením. Videnie, ktoré si mal, treba vykladať ináč.“

Život Františka s Ježišom sa začal tak, ako sa začal u veľkého Ježišovho apoštola Pavla. Obidvaja idú na koni za svojim vysneným cieľom. Boh prijíma ich túžbu stať sa veľkým, ale mení ich cieľ, usmerňuje ho na chválu Ježišovu. Ježiš zhadzuje Šavla z koňa a on sa pýta: „Kto si, Pane?“ A ten: „Ja som Ježiš, ktorého ty prenasleduješ. Ale vstaň, choď do mesta a povedia ti, čo máš robiť“ (Sk 9, 5-6). Aj František, aj Šavol uposlúchnu Pánovo usmernenie.

František hneď za svitania sa rýchlo vrátil domov do Assisi a s radosťou očakával splnenie vôle Pána. Od tej doby sa vzdával hluku sveta a kupeckého remesla a vrúcne prosil nebeskú dobrotu, aby mu zjavila, čo má robiť. Vytrvalosťou v modlitbe mohutnel v ňom plameň nebeskej túžby. Pre lásku k nadzemskej vlasti málo si vážil všetko pozemské. Dostával vnuknutie, že duchovná zmena hodnôt začína tým, že si neceníme svetské veci a víťazíme nad sebou.

Nechcem mať nič s týmto bohatstvom

Keď sa František vrátil zo Spoleta domov, otec bol spokojný, lebo mu pomáhal v obchode. Poslal ho do farbiarne, aby dozeral na robotníkov. Tam bol hlboko dotknutý ich veľkou úbohosťou. Celý bez seba rozbehol sa do skladu, otec tam už nebol. Nabral plnú náruč látok a vrátil sa do farbiarne, kde ich s plačom rozdal, aby ich robotníci predali a za ne kúpili potrebné veci pre seba a pre svoje deti. To urobil viackrát. Keď otec počul ruch, pribehol do farbiarne a myslel si, že sa František zbláznil. Bil ho, kde zasiahol. František ležal na zemi, plakal nad biedou ľudí a nad otcovým tvrdým srdcom a volal: „Bože, nechcem mať nič spoločné s týmto bohatstvom, ktoré robí ľudí bezcitných a surových.“

Potom vyhľadával pusté miesta, priaznivé pre vážnu sústredenosť. Tu sa neustále oddával neopísateľnému vzlykotu a po dlhom usilovnom prosení dosiahol od Pána vypočutie. Blízko mesta bola jaskyňa, kam často chodieval. Muž Boží začal sa v jaskyni vrúcne modliť. V skrytosti sa modlil k Otcovi, ľutoval, že tak veľmi hrešil, že urážal oči Božieho majestátu. Plný vrúcnosti úpenlivo prosil, aby ho večný pravý Boh viedol a zjavil mu svoju vôľu. Stále sa nechával viac preniknúť Božím Duchom. Veľmi si stále priať, aby o tom, čo tu robí, nikto nevedel.

Františkovi sa zjavuje Ježiš Kristus pribitý na kríži

Po dlhom naliehavom prosení dosiahol, že ho Pán vypočul. Keď sa jedného dňa takto v odlúčení modlil, ukázal sa mu Ježiš Kristus pribitý na kríži. Pri pohľade na neho bola jeho duša ovládnutá dojatím a pamiatka na Kristovo umučenie sa vtlačila do vnútra jeho srdca. Zostúpila naňho radosť Ducha Svätého a páľčivou žiarou milosti bolo jeho vnútro pretavené na podobu Krista. Potom bol vyzdvihnutý nad seba a celý pohltený do akéhosi obdivuhodného svetla. Milosť Ducha Svätého ho dokonale očistila. Vtedy dostal uistenie o úplnom odpustení všetkých jeho hriechov. Kristus mu povedal: „Ak sa primkneš ku mne celým svojím srdcom, dušou, myslou, silou, každé tvoje slovo bude vychádzať zo mňa, každý tvoj čin bude na česť a slávu môjho mena.“ V tomto milostivom stave jasne videl celú svoju budúcnosť. Vtedy sa rozhodol slúžiť Kristovi až do smrti chudobný a odlúčený od sveta.

Od tej chvíle kedykoľvek Kristovo ukrižovanie mu prišlo na myseľ, ťažko sa zdržal slz a náreku, ako sám neskôr dôverne rozprával. Muž Boží porozumel, že týmto zjavením bol mu pripomenutý výrok evanjelia: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma!“ (Mt 16,24). Obliekol sa preto duchom chudoby, osvojil si pokorné zmyšľanie a bol zapálený vnútornou dobrotou. Túžil po tom, aby chudobným žobrákom mohol rozdať sám seba, nielen svoje veci. Bedlivo umŕtvoval telo, aby Kristov kríž, ktorý nosil v srdci, nosil tiež navonok na tele. To všetko robil Boží muž František, keď ešte nebol odlúčený od sveta ani bývaním, ani odievaním. Chodil po osamelých miestach, vzdialených od ruchu sveta, kde bol často poučovaný navštíveniami Ducha Svätého. Na tieto miesta ho pobádala tá všetko prekonávajúca sladkosť, ktorú okusoval a ktorá ho už počas celého života neopustila.

Keď však horlivo vyhľadával miesta k modlitbe, snažil sa diabol zlomyseľnými úkladmi i násilím ho od toho počínania odvrátiť. Vnukol mu predstavu ošklivej a hrbatej ženy, ktorá bývala v Assisi. Hrozil mu, že ho urobí podobným tejto žene, ak od svojich predsavzatí neodstúpi. Ale Pán ho posilnil a dostal spásnu odpoveď: „František,“ počul hlas Pána, „vymieňaj to, čo si telesne a márnivo miloval, za duchovné. Pokladaj horké za sladké. Ak ma chceš poznať, pohľadaj sám sebou. Budeš mať zaľúbenie v tom, čo ti poviem, i keď poradie hodnôt bude proti doterajšiemu opačné.“ Hneď sa snažil výzvy Božie poslúchať a podľa nich žiť.

Medzi nešťastnými ľuďmi na svete si František najviac ošklivil malomocných. Jedného dňa, keď si vyšiel za Assisi na koni na prechádzku, stretol malomocného. Cítil k nemu veľký hnus a odpor. Hneď si spomenul na evanjeliové slová, že musí premôcť seba, ak chce byť Kristovým rytierom. Zoskočil z koňa a ponáhľal sa

k malomocnému, objal ho a pobozkal. Keď malomocný natiahol ruku, aby prijal almužnu, vložil do nej peniaze a pobozkal ho znova. Potom vysadol na koňa a aj keď sa akokoľvek rozhliadal, po malomocnom nebolo ani stopy, hoci bolo ďaleko vidieť na všetky strany. Plný údivu a radosti po niekoľkých dňoch urobil podobný skutok. Šiel k obydliam malomocných, každému dával peniaze a bozkával im ruky i ústa. Tak pochopil doslova horké za sladké.

Na púti v Ríme

František začal vystupovať ako zvláštny milovník chudobných. Často zobliekal svoje nádherné šaty a vymieňal ich s chudobnými, snažil sa im úplne podobať.

Raz prišiel na púť do Ríma. Z lásky k chudobným zobliekol svoje jemné šaty, obliekol sa do handier akéhosi žobráka a usadil sa v predsieni Baziliky svätého Petra medzi chudobnými, kde sa žobrákmi len tak hemžilo. Pokladal sa za jedného z nich a s radosťou a chuťou s nimi jedol. Keď prišiel k oltáru svätého Petra, kniežaťa apoštolov, a videl, aké skromné dary dávajú pútnici, hodil tam celú hrst zlatých. Tým chcel naznačiť, žeby si všetci mali ctiť zvláštnym spôsobom toho, ktorého Boh poctil nad všetkých.

Viacrát tiež opatril chudobným kňazom oltárne nádoby a všetkým kňazom preukazoval náležitú úctu. Sám sa chystal prijať apoštolské poslanie. Bol celkom preniknutý katolíckou vierou a vždy plný úcty k Božím služobníkom a k Božej službe.

František, obnov môj dom

Keď bolo Františkovo srdce už úplne premenené, šiel jedného dňa okolo kostolíka svätého Damiána, ktorý bol skoro celý rozpadnutý a celkom opustený. Vedený Duchom Svätým vstúpil, aby sa pomodlil. Pokorne a plný oddanosti kľakol pred Ukrižovaným. Tu sa mu dostalo nezvyčajných osvietení a cítil sa celkom ináč, ako keď do kostola vstúpil. V tomto stave prehovoril k nemu obraz Ukrižovaného, ktorého pery sa pohybovali. Hovoril: „František, choď a obnov môj dom, ktorý, ako vidíš, sa rúca.“ František sa pri týchto slovách chvel úžasom a bol akoby vo vytržení. Pripravoval sa uposlúchnuť a celkom sa zameral na túto úlohu. Celou svojou bytosťou prežíval zmenu, ktorá sa s ním doposiaľ stala, a od toho dňa bola jeho svätá duša akoby zranená a trpela spolu s Ukrižovaným. Nemohol sa ubrániť plaču, hlasite oplakával Kristovo utrpenie, akoby ho mal stále pred očami. Všade, kde chodil, sa ozýval jeho plač, a keď rozjímal o Kristových mukách, nenechával sa utešiť.

František nezabudol, že dostal odpoveď na svoju naliehavú otázku: Pane, čo chceš, aby som urobil, ale pripravoval sa na poslušné vykonanie Božieho rozkazu. Z radosti nad zjavením a nad tým, že Ukrižovaný k nemu prehovoril, vrátil sa domov, nabral látky na predaj a šiel do blízkeho mesta Foligna. Tam rozpredal všetko čo priviezol, ba i kone a voz. Šťastný kupec vrátil sa do Assisi, úctivo vošiel do kostola svätého Damiána. Našiel tam chudobného kňaza. Dal mu najavo svoju úctu a ponúkol mu peniaze na opravu kostola a na potreby chudobných. Pokorne ho žiadal, aby mu dovolil nejaký čas s ním bývať. Kňaz dovolil, aby tam býval, ale peniaze odmietol zo strachu pred Františkovými rodičmi. Preto František, zo skutočnej nenávisti k peniazom, ich hodil do okenného výklenku a to, čo hodil, mal v opovržení ako blato.

Keď sa jeho otec vrátil domov, dal sa do úporného hľadania svojho syna, aby vedel, čo sa s ním stalo. Keď zistil, kde sa nachádza, hlboko sa ho dotkol tento obrad vecí. Zvolal svojich priateľov a susedov a náhlil sa na miesto, kde bol František. On, keď počul hrozby prenasledovateľov a spozoroval, ako sa blížia, rozhodol sa hnevu vyhnúť. Skryl sa v neďalekej jaskyni. Tu sa celý mesiac skrýval a skoro sa neodvažoval vyjsť von. Keď dostal jedlo, jedol v najskrytejšom kúte jaskyne a len tajne mu mohli byť preukazované skutky lásky. V slzách a s veľkou vrúcnosťou vytrvalo prosil Pána, aby ho vyslobodil z rúk nepriateľov a aby milostivo vypočul jeho zbožné prosby. V pôste a v slzách si vyprosieval ochranu Vykupiteľa. Sebe nedôveroval, ale všetku starosť vložil na Pána. A hoci prebýval v temnej jaskyni, zaplavovala ho nevýslovná radosť. Preniknutý do hĺbín duše touto radosťou opustil konečne jaskyňu a vystavil sa tvrdostiam prenasledovateľov.

Rýchlo a cieľavedome sa vydal na cestu k mestu. Keď Františka stretli tí, ktorí ho poznali, hrubo mu vyčítali. Nadávali mu do bláznov a hádzali do neho blato a kamene. Videli, ako sa zmenil, ako umŕtvovaním schudol. Jeho chovanie pripisovali vyčerpanosti a pomätenosti.

Keď počul jeho otec, ako sa ku Františkovi ľudia správajú, vybehol, nie aby ho chránil, ale skôr, aby ho zničil. Bez akéhokoľvek premýšľania sa rútil naňho ako vlk na ovečku, divoko ho schytil a za výsmechu s hanbou ho vliekol domov. Tu ho bez milosrdenstva zatvoril do malej temnej miestnosti. Pretože sa domnieval, že syna zlomí a podrobí svojej vôli, spracovával ho najprv slovami, potom ranami a putami. František sa však v týchto dňoch len upevňoval vo svojom predsavzatí, veď Pánovo utrpenie bolo väčšie.

Otec na nejaký čas musel sa vzdialiť z domu. Vtedy matka sa nežne rozprávala so svojím spútaným a doma uväzneným synom. S otcovým jednaním nesúhlasila. Keď však zistila, že sa syn svojho predsavzatia nevzdá, zľutovalo sa nad ním jej materinské srdce, rozviazala mu putá a prepustila ho z väzenia. František poďakoval všemohúcemu Bohu a rýchlo odišiel na to miesto, kde sa predtým zdržiaval. Z nespravodlivých prenasledovaní vyšiel s pevným srdcom, mohol sa slobodne pohybovať a rozhodovať.

Medzitým sa vrátil otec domov. Keď syna nenašiel, začal žene nadávať. Potom sa v hneve a s krikom rozbehol ku kostolíku svätého Damiána, aby syna vyhnal z kraja, ak sa mu nepodarí priviesť ho k rozumu.

František začul, že sa jeho otec blíži. Vyšiel mu v ústrety a s pevným odhodlaním a radostným srdcom prehlasoval, že sa žalára ani bitia nebojí. Dodal tiež, že pre Kristovo meno je ochotný akokoľvek trpieť.

Otec videl, že ho z nastúpenej cesty neodvráti, preto sa snažil dostať od neho späť aspoň svoje peniaze. František netúžil po peniazoch. Našiel ich v prachu okenného výklenku a dal ich otcovi. Tým sa upokojila zlosť rozhnevaného otca radosťou z vrátených peňazí.

Potom otec, keď dostal od neho peniaze, usiloval sa o to, aby bol predvolaný pred biskupa toho mesta, pretože svetské právo nad duchovným človekom nemohlo rozhodovať.

Keď bol František privedený k biskupovi, nezdráhal sa, ale sám urobil, čo bolo treba. Pred biskupom sa zriekol všetkého otcovského majetku. Hneď zvliekol všetky šaty a vrátil ich otcovi, i spodné nohavice zo seba zhodil a celý obnažený mu povedal: „Až doteraz som ťa nazýval otcom na zemi, ale odteraz budem bezpečne hovoriť iba Otče náš, ktorý si na nebesiach, lebo u neho som uložil celý svoj poklad a všetku svoju nádej.“ A tak sluha najvyššieho Kráľa dosiahol cti nahosti, aby sa tým viac pripodobnil ukrižovanému Pánovi.

Keď to videl biskup, divil sa takej úžasnej horlivosti Božieho muža. Ihneď vstal a vzal ho s plačom do náručia, lebo to bol zbožný a dobrý muž. Jasne videl, že Františkovo rozhodnutie prichádza od Boha a spoznal, že skutok Božieho muža, ktorý videl na vlastné oči, skrýva v sebe tajomstvá. Preto sa stal Františkovým ochrancom a priaznivcom. Povzbudzoval ho a s vrelou láskou podporoval. Prikryl ho svojím plášťom a rozkázal svojim sluhom, aby mu dali niečo obliecť. Priniesli mu chudobné šaty akéhosi práča. On ich vďačne prijal a na ne vápnom, ktoré tam bolo, nakreslil kríž. Tak ich urobil odevom ukrižovaného človeka, chudáčika, ktorý bol polonahý.

Mám už iba Otca na nebesiach

Slobodný František opustil mesto a uchýlil sa do osamelosti púšte, aby sám v mlčaní počúval tajomstvá nebeskej reči. Ako šiel lesom, vo francúzštine jasavo spieval Pánovi chvály. Tu sa naňho vyrútili skrytí lotri a spytovali sa ho, kto je. On odvetil prorockým hlasom: „Som hlásateľom veľkého Kráľa.“ Oni ho zbili a hodili do jamy plnej snehu so slovami: „Lež tu, hlásateľ Boží!“ František odovzdal toto utrpenie Ježišovi, veď aj Ježiš bol zbíčováný. Keď však lotri zmizli, vyšiel z jamy a s veľkou radosťou ešte hlasitejšie začal po lesoch prespevovať chvály Stvoriteľovi všetkého. So spevom prišiel k neďalekému kláštoru, kde ako žobrák prosil o almužnu. V ňom ostal niekoľko dní ako pomocník v kuchyni. Odetý do jednoduchej košeli prial si utíšiť svoj hlad len polievkou. Tu neboli voči nemu milosrdní, tak odišiel do mesta Gubio.

V meste sa stretol s bývalým priateľom, ktorý mu dal jednoduchý odev. Po nejakom čase sa povest' o Božom mužovi všade rozšírila a aj jeho meno sa stalo medzi ľuďmi známe. Vtedy prišiel za ním predstavený oného

kláštora, keď si uvedomil, ako tam s ním kedysi zachádzali, a pre Boha ho pokorne prosil, aby jemu i jeho bratom odpustil.

Milovník pokory odobral sa potom k malomocným a býval s nimi. Z lásky k Bohu veľmi horlivo všetkým slúžil. Nohy im umýval, vtedy obväzoval, vytláčal hnis z rán a utieral ich. Tiež s podivuhodnou vrúcnosťou bozkával ich mokvajúce rany. Za to mu Pán dal tú milosť, že podivuhodnou mocou uzdravoval duchovné i telesné neduhy. Vo svojom závete takto píše: „Keď som bol ešte v hriechoch, zdalo sa mi odporné malomocných čo i len vidieť. Sám Pán ma však medzi ne zaviedol a ja som sa ich milosrdne ujal.“ Keď žil ešte svetsky, už dve míle od ich domčekov zakrýval si rukami nos. Božím milosrdenstvom dosiahol víťazstvo nad sebou samým.

Oprava kostolíka svätého Damiána

František si však pripamätával rozkaz, ktorý mu dal Kristus z križa, a ako poslušný muž vrátil sa do Assisi, aby opravil kostolík svätého Damiána. Odložil všetku hanbu a pre lásku chudobného Ukrižovaného žobral u tých, medzi ktorými kedysi oplýval hojnosťou všetkého. Chodil po uliciach, chválil Boha a počínal si ako opitý Duchom Božím. Keď skončil chvály Pána, začal žobrať o kamene na opravu zmieneného kostolíka a volal: „Kto dá jeden kameň, dostane jednu odmenu, kto dá dva, bude mať rovnaký počet odmien.“ Mnoho takých jednoduchých slov vykrikoval v zápale svojej duše. Hoci bol nevzdelaným obyčajným človekom, predsa bol Bohom vyvolený. Nehovoril slovami ľudskej múdrosti, ale Božej jednoduchosti. Mnohí sa mu smiali, mali ho za blázna, ale František na posmech nedbal a Bohu vrúcny srdcom ďakoval. Iní však pohnutí zbožnou úctou boli dojatí až k slzám, keď si spomínali, ako rýchlo prešiel z veľkej neviazanosti a svetskej márnivosti k takému opojeniu Božou láskou.

Kňaz od svätého Damiána videl jeho ťažkú prácu, ako pre Boha pracuje nad svoje sily. Hoci bol sám chudobný, postaral sa Františkovi o lepšiu stravu. Ale František raz zbadal, že pre neho kňaz zvlášť varí, a povedal si: „Či nájdeš všade, kam prídeš, takého dobrého kňaza, ktorý by s tebou jednal tak láskavo? Toto nie je život žobráka, ktorý žiješ!“

A tak jedného dňa vzal džbán, šiel do mesta a prosil o almužnu z domu do domu. Keď dával do brašny zvyšky jedál, mnohí, ktorí vedeli ako vyberane bol predtým živený, divili sa, ako rýchlo sa zmenil k takej pokore a pohrdaniu sebou. Potom, keď chcel tieto jedlá, zmiešané do akejsi kaše, jesť, roztriasol sa odporom. Premohol sa však, dal sa do jedenia a skoro sa mu zdalo, že ani predtým také dobré veci nejedol. Ďakoval Bohu, že mu horkú vec zmenil na sladkú a že ho tak posilňuje.

Keď ho otec videl takého zbedačeného, bol plný bolesti, lebo ho vrúčne miloval. Vyhýbal sa mu, ale predsa mu ho bolo ľúto. Aj napriek tomu, keď sa s ním stretol, nadával mu. František počul otcovo zlorečenie, preto si zvolil namiesto otca jedného úbohého žobráka a povedal mu: „Choď za mnou. Budem ti dávať časť almužny. A až začuješ, že mi môj otec zlorečí, a ja ti poviem: otec, budeš mi žehnať, pokrižuješ ma a budeš mi dobrorečiť namiesto neho.“ A keď mu raz ten žobrák žehnal, povedal František otcovi: „Nemyslíš, že mi Boh môže dať otca, ktorý mi žehná?“

Nakoniec mnohí, ktorí sa mu vysmievali, keď spoznali, ako všetko trpezlivo znáša, žasli nad ním.

Raz v zime ráno sa modlil, odetý len v handrách. Šiel okolo neho jeho rodný brat Angelus a komusi posmešne hovoril: „Povedz Františkovi, aby mi predal aspoň kvapku svojho potu. Pozri, aký je spotený.“ František to začul. Preniknutý spásnou radosťou mu francúzsky odpovedal: „Svoj pot predám veľmi drahó Pánovi.“

Po dokončení opravy toho kostolíka túžil, aby v ňom stále horelo svetlo. Šiel preto po meste žobrať olej. Pri jednom dome videl, že sa doň ľudia schádzajú ku hre, a preto sa hanbil ich prosiť o almužnu. Hneď si však uvedomil, že nejedná správne. Rozbehol sa k hráčom, vyznal im svoju vinu a prosil pre lásku Božiu o almužnu na olej pre kostolík svätého Damiána.

František na oprave kostolíka pracoval radostne. Okoloidúcich volal francúzsky: „Podte a pomôžte mi opraviť kostol svätého Damiána, ktorý raz bude kláštorom panien. V ňom povestou i životom bude v celej Cirkvi oslávený náš nebeský Otec.“

Ako prorocky predpovedal budúce veci! Lebo je to skutočne to sväté miesto, kde bol neskôr blaženým Františkom založený Rád chudobných sestier, asi šesť rokov po jeho obrátení. Tu sa stala pani Klára z Assisi drahocenným a mocným základným kameňom, na ktorom ostatné spočívajú. Lebo keď sa táto mladá dáma napomenutím svätého Františka obrátila k Bohu, stala sa mnohým povzbudením k čnosti a nespočetným ľuďom stala sa príkladom. Vznešená rodom, stala sa vznešenejšia milosťou. Na tomto drahokame sa pozdvihla nádherná stavba, ktorej chvála nespočívá na ľuďoch, ale na Bohu.

Keď kostolík svätého Damiána s pomocou Božou a s prispením zbožných občanov bol opravený, ujal sa opravy kostolíka svätého Petra, stojaceho neďaleko mesta, zo zvláštnej oddanosti, ktorú v čistote úprimnej viery choval ku kniežatú apoštolov. František nechcel, aby jeho telo po práci ochablo.

Nakoniec sa odobral na miesto nazývané Porciunkula, či Čiastočka, kde bol starodávny kostol Panny Márie Božej rodičky, ale vtedy pustý a zanedbaný. František videl, aký je kostolík opustený, preto zo svojej vrúcnej úcty k Pani sveta sa tam usadil, aby ho opravil. Z názvu kostolíka, ktorý bol od pradávna kostol Svätej Márie Anjelskej, vyrozumel, že býva často navštevovaný anjelmi. Ubytoval sa pri ňom aj z úcty k anjelom a pre zvláštnu lásku ku Kristovej Matke.

Evanjelium formuje Františkov život

Doposiaľ nosil František pustovnícke šaty, v ruke palicu, na nohách obuv a opásaný bol remeňom. Jedného dňa pri svätej omši počul slová, ktoré Kristus povedal svojim učeníkom, keď ich posielal kázať: „Neberte si do svojich opaskov zlata, ani striebra, ani peňazí, ani len kapsu na cestu, ani dva obleky, ani obuv, ani palicu!“ (Mt 10, 9-10).

Keď si tieto slová nechal vyložiť kňazovi a pochopil ich, zvolal radostne: „Toto sa budem snažiť plniť zo všetkých síl!“ Evanjelium sa snažil plniť doslova. Od tejto chvíle už nenosil ani palicu, ani obuv, ani brašnu. Zošil si ošumelý a hrubý habit, remeň zahodil – opásal sa povrazom a jednoduchými slovami začal verejne kázať pokánie. Jeho slová neboli prázdne, ale plné sily Ducha Svätého. Prenikali až na dno duší, takže poslucháčov mocne uchvacovali a naplňovali úžasom.

Pri každom kázaní, skôr ako zhromaždeným predložil Božie slovo, vyprosoval všetkým pokoj slovami: „Nech vám Pán dá svoj pokoj!“ Tento pokoj hlásal stále s veľkou láskou a horlivosťou mužom i ženám, všetkým ľuďom, ktorých na svojej ceste stretával. A tak mnohí, ktorí predtým nenávideli pokoj a spásu, objali z milosti Božej celým srdcom pokoj, stali sa sami ľuďmi pokoja a boli horlivejší o svoju večnú spásu. Sám František neskôr povedal, že tento pozdrav: „Nech ti Pán udelí pokoj“ sa naučil z Božieho zjavenia. Preto pri všetkých svojich kázňach pozdravoval poslucháčov týmito slovami.

Je to podivuhodné a je to zázrak, že už pred svojím obrátením mal predchodcu a hlásateľa tohto pozdravu. Bol to akýsi človek, ktorý chodieval po Assisi a zdravil: „Pokoj a dobro, pokoj a dobro!“ Medzi ľuďmi sa verí, že ako Ján ohlasoval príchod Krista, a keď Kristus začal kázať, odišiel, tak i ten človek, ako druhý Ján, predchádzal svätého Františka a zvestoval pokoj. S príchodom Františka sa už neobjavil.

Ľudia pomaly spoznávali pravdu jednoduchého učenia a života svätého Františka. Po dvoch rokoch po jeho obrátení začali ho niektorí muži nasledovať a žiť s ním tým istým spôsobom života ako on. Prv rozdali svoj majetok a obliekli si také šaty, aké mal František.

Pán posielá Františkovi bratov

Prvým nasledovníkom svätého Františka bol pán Bernard z Assisi, ktorý patril k najvznešenejším, najbohatším a najmúdrejším ľuďom v meste. Začal rozmyšľať o veľkej trpezlivosti svätého Františka nad krivdami, ktoré mu ľudia spôsobovali, a nad jeho neobyčajným pohrdaním svetom. Obdivoval ho, ako neúnavne opravuje schátralé kostolíky. I začal si hovoriť sám pre seba, že nie je možné, žeby tento František nemal veľkú milosť od Boha.

Raz ho pozval na večeru i na noc. Svätý František pozvanie prijal. Pán Bernard si zaumienil, že bude pozorovať jeho svätosť, preto mu dal prichystať lôžko vo svojej izbe, kde cez noc vždy horievala lampa.

Svätý František hneď ako vošiel do izby ľahol si na lôžko a robil sa akoby spal. Podobne sa uložil aj pán Bernard a začal hlasite chrápať. František si myslel, že Bernard spí. Vstal a začal sa modliť. Pozdvihol oči a ruky k nebu a s veľmi veľkou zbožnosťou a horlivosťou hovoril: „Bože môj, Bože môj!“ Prelieval mnoho sĺz a tak zotrval až do svítania. Osvietený duchom proroctva predvídal veľké veci, ktoré Boh chcel urobiť skrze neho a jeho rád. Keď uvážil svoju nedostatočnosť a nepatrnú čnosť, volal a prosil Boha, aby doplnil a podporoval to, čo sám urobiť nemohol.

Keď pán Bernard videl také zbožné počínanie Františka a uvažoval nad slovami, ktoré hovoril, bol zasiahnutý vnuknutím Ducha Svätého a rozhodol sa zmeniť svoj život. Len čo sa rozodnilo, zavolať Františka a povedal mu: „Brat František, rozhodol som sa vo svojom srdci, že zanechám svet a budem ťa nasledovať vo všetkom, čo mi rozkážeš.“ Keďže dovtedy nemal František spoločníka, ďakoval Bohu a tešil sa, lebo Bernard bol dobrým mužom. Keď počul, čo mu hovoril, na to mu riekol: „Pán Bernard, to, čo hovoríte, je dielo také veľké a ťažké, že bude potrebné si k tomu vyžiadať radu nášho Pána Ježiša Krista a poprosiť ho, aby nám ukázal svoju vôľu, ako by sme to mohli uskutočniť. Poďme preto spolu na svätú omšu a budeme prosiť Boha, aby nám ukázal cestu, ktorá sa mu páči, keď trikrát otvoríme misál.“

Kňaz urobil znamenie kríža a otvoril misál v mene Ježiša Krista. Pri prvom otvorení hovoril Kristus v evanjeliu mladíkovi, ktorý sa spytoval na cestu dokonalosti: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ (Mt 19, 21). Pri druhom otvorení Kristus hovoril apoštolom, keď ich poslal kázať: „Neberte si do opaskov ani zlato, ani striebro ani peniaze, ani kapsu na cestu si neberte, ani dvoje šiat, ani obuv, ani palicu, lebo robotník si zaslúži svoj pokrm“ (Mt 10, 9-10). Pri treťom otvorení misála hovoril Kristus: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma“ (Mt 16, 24).

František riekol pánu Bernardovi: „Hľa, akú radu nám dáva Kristus. Choď teda a urob dopodrobna všetko, čo si počul. Nech je požehnaný náš Pán Ježiš Kristus, ktorý nám ukázal svoju evanjeliovú cestu.“

Pán Bernard, ktorý bol veľmi bohatý, s veľkou radosťou predal všetko čo mal a rozdal chudobným. František mu pri tom obozretne pomáhal. Pán Bernard dostal od Boha takú milosť, že pri rozjímaní býval často ponorený do Boha. Svätý František o ňom hovoril, že si zaslúži všetku úctu a že on založil tento rád, pretože on bol prvý, ktorý opustil tento svet a nič si nenechal.

Assiský kňaz Silvester videl, že František rozdáva tolko peňazí chudobným, pohnutý lakomstvom povedal Františkovi: „Ty si mi nezaplatil všetko za tie kamene, ktoré si odo mňa kúpil na opravu kostola. Zaplať mi, keď teraz máš peniaze.“ František v údive nad jeho lakomstvom siahol oboma rukami Bernardovi do lona a dal pánu Silvestrovi s tým, že ak chce viac, dá mu. Pán Silvester spokojný vrátil sa domov. Večer keď premýšľal, čo toho dňa robil, spomenul si na svoje lakomstvo, na horlivosť pána Bernarda a na svätosť svätého Františka.

Nasledujúcej noci a ďalšie dve noci mal od Boha videnie. V ňom svätému Františkovi vychádzal z úst zlatý kríž, ktorého vrchol sa dotýkal neba a ramená sa tiahli od východu až na západ. Toto videnie ho prinútilo rozmýšľať nad sebou. Rozdal pre Boha všetko, čo mal, a pridal sa k Františkovi. V ráde nadobudol takú svätosť a milosť, že hovorieval s Bohom, ako hovorí priateľ s priateľom. Svätý František sa o tom mnohokrát presvedčil.

Príklady svätých ľudí privádzajú v mysli zbožných ľudí tiež opovrhnuť pomíňajúce rozkoše a vzbudzujú túžbu po večnej spáse.

Týždeň po obrátení prvých bratov, keď videl Egídus, ako pohrdli svetom takí znamenití assiskí mešťania, že celé mesto nad tým žaslo, šiel celý zapálený Božou láskou a akoby zo strachu o svoju spásu, do kostola svätého Juraja. Pomodlil sa svoju modlitbu a veľmi zatúžil vidieť svätého Františka. Šiel teda ku nemocnici malomocných, kde sa František zdržiaval. Vtom ho stretol, ako išiel z lesa, kde sa modlil. Padol pred ním na kolená a pokorne ho žiadal, aby ho pre lásku Božiu prijal do svojho spoločenstva. Keď videl svätý František zbožný výzor brata Egídia, odpovedal mu: „Predrahý brat, Boh ti preukázal veľkú milosť. Keby cisár prišiel do Assisi a chcel by niektorého mešťana pasovať za rytiera, či by sa ten človek nemal veľmi radovať? O to väčšiu

radosť máš mať ty, keď Ťa Boh vyvolil za svojho rytiera a milého služobníka, aby si zachovával evanjeliovú dokonalosť? A preto buď pevný a vytrvalý v povolání, ku ktorému Ťa Boh povolal.“

Vzal ho za ruku, zdvihol zo zeme a zaviedol do domčeka, kde bývali. Potom zavola brata Bernarda a povedal: „Pán Boh nám poslal dobrého brata, radujme sa z toho všetci v Pánovi a pojedzme v bratskej láske.“

Po jedle šiel brat František s bratom Egídiom do Assisi kúpiť súkno na jeho odev. Cestou stretli žobráčku, ktorá ich pre lásku Božiu prosila o almužnu. Keď nevedeli, čím tejto chudobnej pomôcť, obrátil sa svätý František ku bratovi Egídiovi s anjelskou tvárou a povedal: „Pre lásku Božiu dajme, predrahý brat, tejto chudobnej žene tvoj plášť.“

Brat Egídus, ktorý si prial, aby mu to svätý František povedal, poslúchol svätého otca so srdcom takým ochotným, že sa mu zdalo, akoby videl túto almužnu hneď letieť do neba. A s ňou letel rovno do neba aj brat Egídus, ktorý vo svojom vnútri pocítil nevýslovnú radosť s novou premenou. A keď svätý František kúpil súkno a šaty, prijal brata Egídiu do rádu. Tento brat Egídus bol jedným z najslávnejších rehoľníkov na svete v živote kontemplatívneho nazerania, že sa zdal skôr obyvateľom neba ako zeme.

Po prijatí brata Egídiu šiel s ním svätý František do Marky Alkonskej, spieval s ním, velebil a chválil Pána neba i zeme. I povedal bratovi Egídiovi: „Synu, naša rehoľa bude podobná rybárovi, ktorý spustil do vody sieť a chytá množstvo rýb. Veľké si necháva a maličké púšťa späť do vody.“ Brat Egídus sa divil tomuto proroctvu, pretože dovtedy boli iba traja bratia a svätý František.

Boh obdaroval svätého Františka prorockým duchom hneď na začiatku jeho obrátenia, preto s radosťou a istotou prirovnáva svoju rehoľu s nebeským kráľovstvom a s lovom rýb.

„... nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. Keď je plná, vytiahnu ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodia von“ (Mt 13, 47-48).

V jeho rečiach vidíme tiež, že je preniknutý Duchom Svätého písma.

František ešte nekázal ľuďom verejne, ale cestou napomínal a prosil s láskou: „Milujte Boha a bojte sa ho. Robte pokánie za svoje hriechy.“

Po krátkom čase prišli k nim iní assiskí muži: Sobotník, Černíček a Ján Klobúk. Prosili svätého Františka, aby ich prijal za bratov. A on ich pokorne a láskavo prijal. Keď však v meste prosili o almužnu, málokto im niečo dal, preto trpeli veľkým nedostatkom. Tiež príbuzní ich prenasledovali, iní mešťania sa im smiali ako bláznom a hlupákom, pretože vtedy nikto nerozdával svoje majetky.

Assiský biskup, ku ktorému chodieval František na radu, dobrotivo ho prijal, ale namietal: „Váš život sa mi zdá veľmi tvrdý a drsný, pretože nechcete mať žiadne majetky.“ A František mu odpovedal: „Pane, keby sme mali majetky, museli by sme mať aj zbrane ku svojej ochrane, pretože z bohatstva vznikajú spory a hádky a láska k Bohu a k bližnému sa tým umenšuje.“ Biskupovi sa táto jeho odpoveď zapáčila.

František s veľkou bdelosťou a starostlivosťou uvádzal svojich nových synov na cestu svätej chudoby a blaženej jednoduchosti. Učil ich, ako po nej cieľavedome ísť, veď aj jeho denne vždy viac a viac naplňovala útecha Ducha Svätého.

Jedného dňa, keď obdivoval Božie milosrdenstvo a dobrodenia, ktoré dostal, a rozmýšľal, ako by mal život svoj a život bratov utvárať ďalej, vyhľadal si, ako často robieval, miesto k modlitbe. Dlho tam stál s bázňou a chvením pred vládcom sveta a s horkosťou v duši preberal zle prežitú roky a stále opakoval: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu!“ A tu mu zrazu začala hĺbinu srdca zaplavovať radosť a veľká blaženosť. Celý sa zmenil, nepokoj duše zmizol, tmy, ktoré zo strachu nad hriechmi mu zahaľovali srdce, zmizli. Získal istotu, že hriechy sú mu odpustené a prebudila sa v ňom dôvera, že je opäť v Božej milosti. Upadol do vytrženia a bol celý ponorený v prúde svetla. Sila ducha sa zväčšovala a v jasnom svetle videl, čo prinesie budúcnosť. Keď konečne ľúbezné svetlo zmizlo, cítil sa duchovne obnovený a premenený v nového človeka.

Radostne sa vrátil a bratom hovoril: „Majte odvahu, moji bratia, a radujte sa v Pánovi. Nebuďte smutní, že je nás pomerne málo. Tiež moja a vaša jednoduchosť nech vás neľaká, lebo toto mi zjavil Pán: Boh nám dá

vyrásť vo veľký ľud, rozmnoží nás a rozšíri až do končín zeme. To k vášmu povzbudeniu cítim sa nútený povedať, čo som videl, hoci by som to rád zamlčal, keby ma láska nenútila povedať vám to. Videl som veľké množstvo ľudí, ktorí chceli nosiť náš habit a žiť podľa pravidiel nášho svätého rádu. Videl som tiež cesty, ako sa po nich sem zbiehajú zástupy. Prichádzali Francúzi, Španieli, Nemci, Angličania a veľké množstvo ináč hovoriacich mužov.“

Keď to bratia vypočuli, naplnila ich spasiteľná radosť jednak z toho, akú milosť Pán svojmu svätému daroval, jednak preto, že túžili získať ďalších, ktorí by rozmnožili ich počet a dosiahli spásu.

V tej dobe stúpol počet bratov na osem. František si ich všetkých povolal k sebe a hovoril im ešte viac o Božom kráľovstve a o pohrdaní svetom, o zapieraní vlastnej vôle a o podrobovaní si tela.

Kde sa to všetko naučil? František nechodil na teológiu, evanjeliu sa nevyučil, ani ho neprijal od nejakého človeka, ale poznanie a chápanie vecí Božích získaval priamo zo zjavení Ježiša Krista, z jeho častých mystických stretávaní.

František je podobný veľkému apoštolovi Pavlovi, ktorý hovorí: „Bratia, pripomínam vám, že evanjelium, ktoré som vám ja hlásal, nemá ľudský pôvod, lebo ja som ho neprijal, ani som sa ho nenaučil od človeka, ale zo zjavenia Ježiša Krista“ (Gal 1, 11-12).

Bratia idú do sveta

František plný milosti Ducha Svätého predpovedal, čo sa príhodi bratom. Zavolať si svojich šiestich bratov do lesa, ktorý obklopoval Porciunkulu, a povedal im: „Najdrahší bratia, skúmajte naše povolanie. Milosrdný Boh nás nepovolal iba pre nás samých, ale pre úžitok a spásu mnohých. Poďme teda do sveta, povzbudzujme a poučujme mužov a ženy slovami a príkladom, aby robili pokánie za svoje hriechy, na ktoré zabudli.“

Keď bratia počuli tieto slová, báli sa. František videl ich obavy a dodal: „Neboj že sa, malé stádo, ale dôveruj v Pána. Nehovorte medzi sebou: Sme obyčajní ľudia, nevzdelaní, ako môžeme kázať? Naopak, vložte si do mysle slová, ktoré povedal Kristus svojim apoštolom: „Veď to už nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás“ (Mt 10, 20). Ten istý Pán vám udelí ducha múdrosti, aby ste povzbudzovali ľudí a viedli ich na cestu prikázaní. Stretnete sa s tichými a pokornými veriacimi, ktorí vás a vaše slová prijímajú s radosťou a láskou, ale aj s takými, ktorí neveria, sú pyšní a budú vás preklínať a na vaše slová vám odpovedia urážkami. Znášajte toto všetko trpezlivo a pokorne.“

Nakoniec dodal: „Nebojte sa! Viete, že v poslednej dobe k nám prichádzajú múdri, rozvážni a vznešení a zostávajú s nami. Budú kázať národom, kráľom a kniežatám a mnohí sa obrátia k Pánovi. Pán svoju rodinu rozšíri do celého sveta.“

Potom ich rozdelil po dvoch a povedal im: „Choďte, milovaní, do rôznych zemí sveta a zvestujte ľuďom posolstvo pokoja a pokánia na odpustenie hriechov. Budte trpezliví v prenasledovaní a dôverujte, že Pán svoje prisľúbenie splní. Tým, ktorí sa vás budú pýtať, pokorne odpovedajte, tým, ktorí vás budú prenasledovať žehnajte, poďakujte tým, ktorí vám budú robiť bezprávie a budú vás ohovárať, pretože máme pripravené večné kráľovstvo.“

S radosťou a jasaním prijali bratia príkaz svätej poslušnosti. Pokorne pokľakli pred Františkom, on ich objímal, plný lásky a trpezlivosti každému povedal: „Pánovi zver svoje cesty a jemu dôveruj, on sa už postará“ (Ž 37, 5). A toto hovorieval vždy, keď pod poslušnosťou rozposielal bratov na misie.

Niektorí ľudia počúvali bratov s radosťou a sympatiou, niektorí ich pokladali za podvodníkov a robili im zle. Keď ľudia videli, akí sú v utrpení veselí, ako všetko trpezlivo znášajú z lásky k Bohu, ako sú vždy ponorení do zbožnej modlitby, že neprijímajú ani neprosia peniaze, na rozdiel od iných chudobných, a že sú plní lásky k druhým, spoznali v nich učeníkov Kristových. Mnohí k nim prichádzali s kajúcim srdcom, niektorí so žiadosťou, aby ich prijali medzi seba.

Dvaja bratia prišli do Florencie, prešli mestom a hľadali niekoho, u koho by sa mohli ubytovať, ale nenašli nikoho. Prišli do jedného domu, kde bola pred arkádou pec a povedali si, žeby mohli tu zostať. Prosili pani domu o prijatie, ale ona ich hneď vyhnala. Žiadali o dovolenie, aby mohli aspoň zostať blízko pece. Žena s tým súhlasila, ale keď prišiel jej muž a objavil bratov, hundral, že prečo dala nocľah tým dvom darebákovi. Ona odpovedala, že nedala nocľah v dome. Tam, kde sú, mohli by ukradnúť iba trochu dreva. Pre nedôveru nedali im nič na prikrytie, hoci bolo veľmi chladno. V noci títo dvaja vstali a pobrali sa do blízkeho kostola modliť sa.

Ráno šla žena do kostola na svätú omšu a videla ich ponorených do pokornej a zbožnej modlitby. Povedala si, že keby títo dvaja boli darebáci, ako myslel jej muž, nemodlili by sa s takou zbožnosťou. Tu prišiel jeden muž, menom Guido, a rozdával chudobným, ktorí tam boli, almužnu. Prišiel aj k bratom a chcel dať každému peniaze, ale oni ich nechceli prijať. Pýtal sa ich, prečo si nechcú peniaze vziať tak ako iní chudobní, keď ich tak potrebujú. Brat Bernard mu odpovedal: „Pravda, že sme chudobní, ale je to chudoba, ktorá nie je pre nás ťažká. Sme chudobní dobrovoľne z milosti Božej a pre zachovávanie evanjeliových rád.“

Guido sa veľmi divil a pýtal sa ich, či mali nejaký majetok. Odpovedali, že áno, ale z lásky k Bohu ho rozdali chudobným. Guido ich uviedol do svojho domu a povedal im: „To je príbytok, ktorý vám pripravil Pán. Zostaňte tu a radujte sa.“ Oni ďakovali Bohu, ktorý bol k nim milosrdný a vypočul modlitbu svojich chudobných. Zostali tam niekoľko dní. Guido bol tak pohnutý ich slovami a dobrým príkladom, že potom veľkomyseľne rozdal chudobným mnoho zo svojich majetkov.

Aj keď Guido jednal s bratmi s veľkou úctou, iní nimi pohrdali. Ľudia vysokého i nízkeho pôvodu sa im vysmievali, jednali s nimi ako páni so sluhami. Dokonca z nich strhávali šaty a trhali ich na kusy. Zostali nahí, pretože nemali iné oblečenie a podľa ideálu evanjelia nežiadali späť, čo im bolo vzaté. Ale keď im zo súcitu vrátili habit, prijímali ho s vďakou. Mnohí im hádzali na hlavu blato. Ďalší ich zozadu chytali za kapucňu a vliekli ich ako povešaných na svojich chrbtach. Tieto a iné zlomyseľnosti im robili. Chovali sa k nim tak preto, že ich považovali za veľmi úbohých ľudí, s ktorými môžu robiť všetko, čo chcú. Spolu s hladom a smädom, zimou a nahotou, trpeli trápením všetkého druhu. Všetko však znášali pevne a trezlivivo, ako ich František napomínal. Nenechávali sa sklúčovať smútkom, ani neboli nepriateľskí, ale ako dokonalí ľudia evanjelia v súžení sa radovali a jasali a úprimne prosili Boha za svojich prenasledovateľov.

Po nejakom čase dobrotivý otec František bol by mal rád svojich drahých synov pri sebe. Avšak nemohol ich sám zvolať. Prosil teda o to toho, ktorý zhromažďuje rozptýlených Izraelitov. Tak sa stalo, že bez ľudského zvolania všetci zanedlho podľa jeho prania sa zišli pôsobením Božej dobroty a veľmi sa tomu divili.

Keď sa bratia spolu znovu zišli, boli naplnení takým šťastím a duchovnou radosťou, že už nespomínali na prežitie príkoria a chudoba im nebola tvrdou. Každý deň sa modlili a pracovali, aby sa vyhli záhaľke, ktorá je pre dušu nebezpečná. V noci vstávali, aby chválili Pána. Jeden pre druhého chcel skutočné dobro. Horel v nich taký plameň lásky, žeby s radosťou dali život jeden za druhého. Keď šli po ceste a stretli chudobných, ktorí ich prosili o almužnu, a pretože nemali nič, čo by im mohli dať, dali im časť vlastného odevu. Jeden odpáral kapucňu od habitu, iný záplatu z habitu, aby naplnili slová evanjelia: „Každému, kto ťa prosí, daj, a od toho, kto berie tvoje veci, nežiadaj späť!“ (Lk 6, 30). Mali radosť z chudoby, pretože netúžili po pozemskom bohatstve. V tých dňoch sa k nim pripojili ďalší štyria muži. Ich počet vzrástol na dvanásť.

Bratia si často pripomínali slová svätého evanjelia: „Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše. Preto nebudte ustarostení o zajtrajšok, zajtrajší deň sa postará sám o seba“ (Mt 6, 33-34). Blízky im bol výrok o tom, že „Nebeské kráľovstvo sa podobá pokladu ukrytému v poli. Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi“ (Mt 13, 44). Tomuto životu podľa evanjelia zveril Ježiš pokojné držanie nebeského kráľovstva už tu na zemi, zatiaľ čo ostatným ho prisľúbil až v budúcom čase: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo“ (Mt 5,3).

Kvôli tomu, aby sa dokonale pripodobnil Kristovi, František hneď od začiatku rehoľného života usilovne hľadal a zachovával svätú chudobu. Prehlasoval, že chudoba je základom rádu. Raz ju nazýval nevestou, sestrou, matkou, paňou, inokedy kráľovnou. Bratov učil, aby si stavali chudobné príbytky, aby na zemi žili ako cudzinci a pútnici. Za krádež pokladal prijímať almužnu bez nutnej potreby. Nerobil zásoby, ale sa spoliehal na slová Krista: „Nebudte teda ustarostení a nehovorte: Čo budeme jesť? alebo: Čo budeme piť? alebo: Čo si oblečieme? Váš nebeský Otec predsa vie, že toto všetko potrebujete“ (Mt 6, 31-32).

Keď prichádzali muži prosiť svätého Františka, aby ich prijal do rádu, svätec ich učil, aby keď sa lúčia so svetom, priniesli Bohu v obeť najprv svoj majetok, potom v ráde samých seba. Vstup do rádu povoľoval len tým, ktorí sa svojho majetku úplne zriekli a ktorí si pre seba neponechali vôbec nič, jednak kvôli radám evanjelia, jednak preto, aby im ponechané peniaze nezadávali príležitosť obrátiť sa k Bohu len polovičato.

Raz po kázni prišiel k svätému Františkovi jeden človek a pokorne prosil o prijatie do rádu. On mu povedal: „Ak chceš byť prijatý medzi chudobných Božích, rozďaj najprv všetko, čo máš, chudobným!“

Muž šiel, ale hnaný telesnou láskou rozdal svoj majetok svojim príbuzným, a chudobným nedal nič. Keď sa vrátil, hovoril Františkovi o svojej štedrosti. On mu ale posmešne povedal: „Chod' svojou cestou, brat mucha, neopustil si svoj dom ani svojich príbuzných. Im si dal svoj majetok a chudobných si podviedol. Nie si spôsobilý pre život vo svätej chudobe. Začal si v tele, a tým si položil chatrné základy duchovnej stavbe.“

František konal podobne ako apoštol Peter. „Aj istý muž, menom Ananiáš, predal so svojou manželkou Zafírou pozemok a s vedomím manželky si sťahol z utržených peňazí. Len istú časť priniesol a položil apoštolom k nohám. Peter povedal: „Ananiáš, prečo ti satan naplnil srdce, aby si luhal Duchu Svätému a sťahol z peňazí za pozemok? ... Neluhaj si ľuďom, ale Bohu.“ Len čo Ananiáš počul tieto slová, padol a skonol. ... Asi o tri hodiny prišla aj jeho žena, nevediac, čo sa stalo, a Peter jej povedal: Povedz mi, či ste za toľko predali ten majetok? Ona odpovedala: „Áno, za toľko.“ Peter jej povedal: „Prečo ste sa dohodorili pokúšať Pánovho Ducha?“ ... A hneď mu padla k nohám a skonala“ (Sk 5, 1-5. 7-10).

Podme k našej matke rímskej cirkvi

Keď František videl, že bratia rastú počtom i zásluhami, spísal sebe i svojim bratom jednoduchými slovami regulu, v ktorej učinil neporušeným základom zachovávanie svätého evanjelia. Pridal len niečo málo, čo sa mu videlo za potrebné k jednotnému spôsobu života. Prial si, aby to, čo spísal, bolo schválené najvyšším veľkňazom. A tak sa zaoberal úmyslom predstúpiť s týmto malým hlúčkom obyčajných bratov pred Svätú stolicu. Svoju dôveru skladal iba v Božie riadenie.

Bratom povedal „Bratia, vidím, že Pán chce našu rodinu premeniť vo veľké spoločenstvo. Podme teda k našej matke rímskej cirkvi a oznámme najvyššiemu veľkňazovi, čo Pán prostredníctvom nás urobil, aby sme podľa jeho vôle a rozkazu plnili svoje poslanie.“

Tak ako si Kristus na začiatku svojho účinkovania vyvolil dvanástich apoštolov, aby pohrdli všetkým svetským a nasledovali ho v chudobe a v ostatných čnostiach, podobne aj František pri zakladaní svojho rádu združil dvanástich bratov. Keď išli do Ríma dať schváliť regulu, bolo ich dvanásť nasledovníkov najväčšej chudoby. Regulu pre svoj rád zostavil hlavne z výrokov evanjelia, aby takto potvrdil, že tento rád nie je jeho výtvorom, ale založený samým Kristom.

Tieto slová svätého Františka, aby šli k najvyššiemu veľkňazovi pre ich schválenie, sa bratom páčili, ale jednak boli ustrašení pre svoju jednoduchosť. Preto Božiemu mužovi ukázal Pán videnie, ktorým ich posilnil.

Snívalo sa mu, že kráčal akousi cestou, vedľa ktorej stál strom nesmiernej výšky. Keď sa k nemu priblížil a stál pod ním udivený nad jeho veľkosťou, bol zrazu Božou mocou pozdvihovaný do výšky, až sa dotýkal vrcholu stromu a veľmi ľahko ho ohol k zemi. Boží muž porozumel, že zmysel toho videnia sa vzťahuje na zvolenie apoštolskej dôstojnosti jeho prosbám. V duchu sa potešil, povzbudil bratov a vydal sa s nimi na cestu. Nehovorili o ničom inom, iba čo bolo ku chvále a sláve Pána a k prospechu ich duší, lebo sa stále modlili. A Pán im v príhodnej dobe dopriaval jedlo a odpočinok.

Keď František prišiel k rímskej kúrii a bol predvedený pred najvyššieho veľkňaza, Kristov námestník sa prechádzal v lateránskom paláci a bol pohrúžený do najvyššieho rozjímania a Kristovho sluhu ako neznámeho neprijal. Keď on pokorne vyšiel von, mal pápež nasledujúcej noci od Boha videnie. Videl medzi svojimi nohami pomaly rastúcu palmu, ktorá mohutnela v prekrásny vysoký strom. Keď sa Kristov námestník divil, čo to videnie znamená, Božie svetlo mu ho priviedlo k tomu, že tou palmou je chudáčik, ktorého včera neprijal.

V Ríme sa František stretol s assiským biskupom, ktorý bol tam už niekoľko dní. Keď videl bratov, prijal ich s veľkou radosťou. Biskup poznal kardinála Jána od svätého Pavla, dobrého a zbožného muža, ktorý miloval všetkých Božích služobníkov. Biskup s ním hovoril o živote Františka a jeho bratov a tak ho nadchol, že kardinál veľmi túžil sa s nimi stretnúť. Keď počul, že sú v meste, dal ich vyhľadať a prijal ich s láskou a úctou.

Bývali uňho niekoľko dní a keď kardinál videl, ako z ich života žiari to, čo o nich počul rozprávať, zamiloval si ich ešte viac. Obrátil sa k Františkovi: „Zverujem sa do vašich modlitieb a od dnes chcem byť považovaný za jedného z vás. Teraz mi povedzte, prečo ste sem prišli.“ František mu úprimne zveril svoj úmysel, že chce hovoriť s pápežom, aby mohli podľa jeho vôle a rozkazu pokračovať vo svojom spôsobe života. Kardinál na to: „Chcem byť vašim prostredníkom pri pápežskom dvore.“

Kardinál Ján šiel za pápežom Inocentom III. a povedal mu: „Našiel som dokonalého muža, ktorý chce žiť podľa svätého evanjelia a vo všetkom ho zachovávať. Verím, že Pán chce jeho prostredníctvom úplne obnoviť Cirkev vo svete.“ Keď to pápež počul, zadivil sa a povedal: „Privedte ho ku mne!“

Druhý deň predstavil kardinál Františka pápežovi. František mu oznámil svoj úmysel a prosil pokorne a úctivo, aby mu táto životná regula bola schválená. Pápež odpovedal: „Život, ktorý chcete vo vašom spoločenstve žiť, je príliš tvrdý a prísny, a nikto na svete tak nežije. Prečo tak chcete žiť?“ František mu odpovedal: „Pane, dôverujem v môjho Pána Ježiša Krista, ktorý nám sľúbil večný život i slávu, že nám neodoprie, čo na zemi pre telo nevyhnutne potrebujeme.“

Kristov námestník Inocent III., muž známy múdrosťou, keď videl na Božom mužovi podivuhodnú čistotu prostého ducha, stálosť v predsavzatiach a ohnivý plameň svätej vôle, objal láskyplnou myslou Kristovho chudáčika a bol mu duchom naklonený, aby prosiacemu doprial milostivého zvolenia. Avšak vykonanie toho, o čo ho František žiadal, odložil, nakoľko niektorým kardinálom sa zdalo, že je v tom čosi nového, čo presahuje ľudské sily.

Medzi kardinálmi bol však ctihodný muž pán Ján od svätého Pavla, sabinský biskup, milovník svätosti a pomocník Kristových chudobných. Zapálený Kristovým Duchom povedal najvyššiemu veľkňazovi a svojim bratom: „Keby sme zamietli tohto chudáčika, ako keby žiadal veci nemožné a nové, hoci žiada, aby mu bolo potvrdené pravidlo života podľa evanjelia, museli by sme sa mať na pozore, žeby sme nezhršli proti Kristovmu evanjeliu. Lebo keby niekto povedal, že v zachovávaní evanjeliovkej dokonalosti a jej sľubu je niečo nového, nerozumného či nemožného, bol by usvedčený z rúhania proti Kristovi, pôvodcovi evanjelia.“

Námietka kardinála Jána vyvoláva spomienku na námietku učiteľa zákona Gamaliela, keď pred veľradou stáli apoštoli: „Mužovia, Izraeliti, dobre si rozmyslite, čo chcete urobiť s týmito ľuďmi! ... Lebo ak je tento zámer alebo toto dielo od ľudí, rozpadne sa, ale ak je od Boha, nebudete ich môcť rozvrátiť. Aby ste sa neocitli v boji proti Bohu“ (Sk 5, 35. 38-39).

Po Františkovej odpovedi a po námietke kardinála Jána námestník Kristov nakoniec uzavrel: „Synu, čo hovoríš, je pravda. Celá ľudská prirodzenosť je krehká a nikdy sa nezbaví tohto stavu. Chod' teda a pros Boha, aby nám skrze teba ukázal svoju vôľu, aby sme ju istejšie poznali a bezpečnejšie privolili ku tvojej zbožnej žiadosti. Potom sa vráť a všetko mi oznam. Ja ti všetko umožním.“

František uposlúchol ochotne príkaz najvyššieho pastiera a plný dôvery ponáhlal sa ku Kristovi. Vrucne sa modlil a tiež vyzval bratov, aby sa modlili. Z celého srdca prosil Boha, aby sa nad nim zmiloval a udelil mu znamenie. V dôvernom rozprávaní s Kristom dostal odpoveď.

„František,“ povedal Pán, „takto prehovoríš k pápežovi: Na púšti žila chudobná, ale krásna žena. Pre jej pôvab si ju zamiloval sám kráľ. S radosťou si ju vzal za ženu a splodil s ňou krásnych synov. Keď dobre vychovaní vyrástli, povedala im matka: Milé deti, nehanbite sa za to, že ste chudobní, všetci ste synmi oného veľkého kráľa. Bez obáv chod' na jeho dvor a žiadajte, čo potrebujete. Keď to povedala svojim synom, radovali sa. Spoliehali sa na to, že sú kráľovského pôvodu, vedeli, že sú budúcimi dedičmi a každú núdzu pokladali za bohatstvo. Statočne sa predstavili kráľovi a nebáli sa jeho pohľadu, veď sa mu veľmi podobali. Keď kráľ videl, ako sa mu veľmi podobajú, pýtal sa ich, či sú synovia. Keď ho uistili, že tej chudobnej ženy na púšti, objal ich kráľ a riekol: Ste moji synovia a dediči. Nebojte sa. Keď pri svojom stole sýtím cudzích, tým spravodlivejšie je

sýtiť tých, ktorým podľa práva patrí celé dedičstvo. Kráľ žene prikázal, aby všetky deti poslala na jeho dvor, aby ich tam živil.“ Toto zjavenie naplnilo Františka radosťou a hneď Svätého Otca s ním zoznámil.

Touto ženou bol František, pretože splodil mnoho znamenitých synov. Púšťou je svet. Statočným a nádherným pokolením synov je čnosťami zdobené množstvo bratov. Kráľom je Syn Boží, ktorému sa svätou chudobou podobajú. Pri stole tohto kráľa sa živia bez toho, žeby sa pre svoju prostotu červenali. Celkom oddaní nasledovaniu Krista živia sa almužnami a sú presvedčení, že výsmech sveta im prináša slávu.

Pápež bol týmto podobenstvom udivený a spoznal, že skrze Františka bezpochyby prehovoril Kristus. Spomenul si na videnie, ktoré mal niekoľko dní predtým, a Duch Svätý mu vnukol istotu, že sa jeho videnie skrze toho muža vyplní.

Vo sne videl Lateránsku baziliku ako sa skoro zrúca, ale akýsi nepatrný mních ju vlastným chrptom podoprel a držal, aby sa nezrútila. Povedal: „Istotne je to on, kto skutkom i náukou podoprie Cirkev.“ Od tejto chvíle naplnený zvláštnou zbožnosťou vo všetkom sa priklonil k jeho prosbe a Božieho sluhu vždy miloval zvláštnou láskou. Nielenže povolil, o čo bol požiadaný, ale sľúbil povoliť ešte viac. Schválil regulu, vydal ustanovenia o kázaní pokánia a všetkým bratom laikom, ktorí sprevádzali Božieho sluhu, prikázal vystrihať malé venčeky, aby Božie slovo slobodne kázali.

Blažený František sľúbil pápežovi na kolenách úctivo a pokorne poslušnosť a úctu. Ostatní bratia, ktorí ešte nesľubovali poslušnosť, z pápežovho rozkazu sľúbili poslušnosť a úctu Františkovi. Od tej doby František kázal v mestách a v podhradí, ako ho Boží Duch viedol. Pán do jeho úst vložil sväté slová, také príjemné a sladké, že každý, kto ho počul, nemohol sa ich nasýtiť. Už spomínaný kardinál Ján z úcty, ktorú mal ku Františkovi, prijal do duchovného stavu všetkých dvanástich bratov. Naozaj bol Pán s Františkom všade, kamkoľvek išiel. Potešoval ho svojimi zjaveniami a povzbudzoval svojím dobrodením.

František sa vracia z Ríma do Spoletského údolia

Svätý František i jeho bratia v prekvapujúcej radosti jasali nad darom a milosťou takého otca a pána a zo srdca ďakovali všemohúcemu Bohu, ktorí ponížených povyšuje a zarmúteným dáva útechu. František ešte zašiel k hrobu svätého Petra, pomodlil sa tu a potom s bratmi opustil mesto a putoval do Spoletského údolia.

Cestou si rozprávali, akými veľkými a nádhernými darmi ich dobrotivý Boh zahrnul, aký láskavý bol k nim pán a otec celého kresťanstva. Hovorili o tom, ako najlepšie by sa dali splniť jeho napomenutia a príkazy, ako by mohli najlepšie regulu zachovávať, aký svätý život by mali viesť, ako by mali rastom v čnostiach dávať blížnym dobrý príklad.

Keď si o všetkých týchto veciach noví Kristovi učenici v škole pokory dostatočne pohovorili, bolo už dosť neskoro. Po útrapách cesty boli veľmi unavení a hladní, ale nemohli sa ničím osviežiť, pretože toto miesto bolo ďaleko od ľudských príbytkov. Hneď však sa Boh o nich postaral. Stretli muža, ktorý im dal chlieb a hneď zase odišiel. Oni nevedeli, kto to je, len sa čudovali a plní oddanosti napomínali sa k ešte väčšej dôvere v Božie milosrdenstvo. Boli viac občerstvení darom Božej štedrosti ako telesným pokrmom. Okrem toho boli naplnení Božou útechou a pevne si stanovili a neodvolateľne tvrdili, že pre hlad a ani pre žiadne súženia neodstúpia od sľubu svätej chudoby. Potom sa vrátili do Spoletského údolia.

Tam sa usadil František s ostatnými bratmi blízko Assisi na mieste nazvanom Rivotorto. Stála tam opustená kôlna. Pod jej strechou sa pred prudkými dažďami skrývali tí, ktorí pohrdli veľkými a krásnymi domami. Na tomto mieste žili teda so svojím blaženým otcom bratia všetci spolu v tvrdej práci a odriekaní. Často nemali čo jesť, a tak sa uspokojili s repou, ktorú si v assiskej rovine tu a tam vyžobrali. V chatrči bolo veľmi málo miesta, takže bratia mohli tam len ťažko sedieť alebo spať. František bol nútený napísať na trámy kôlne mená bratov, aby každý poznal svoje miestečko, keď sa chcel modliť alebo spať, aby neporiadok na takom tesnom mieste nerušil sústredenosť mysle.

Bratia opovrhovali všetkým pozemským. Veľmi poslušní rytieri nedávali ničomu prednosť pred príkazom svätej poslušnosti. Ako učenici najsvätejšej chudoby k ničomu nepriľnuli a preto, že nič nemali, nebáli sa, že niečo stratia. Boli spokojní s jedným habitom, ktorý bol často zvnútra i zvonku zaplátaný. Opásavali sa povrazom

a nosili lacné nohavice. Cez deň pracovali rukami, ošetrovali nemocných alebo slúžili na iných počestných miestach. Silou trpezlivosti boli tak vyzbrojení, že radšej chceli trpieť telesné prenasledovanie ako chválu a priazeň sveta. Zo začiatku najčastejšie ošetrovali malomocných.

Medzi malomocnými, ktorým slúžili bratia, bol jeden taký netrzeplivý, neznesiteľný a drzý, že každého, kto mu slúžil, surovo bil, nadával mu, tiež sa rúhal Kristovi a jeho svätej Matke. Bratia ho preto chceli opustiť, ale prv to povedali svätému Františkovi. On preto šiel k tomu malomocnému sám.

Keď k nemu prišiel, pozdravil ho: „Nech ti dá Boh pokoj, môj drahý brat.“ A on: „Aký pokoj môžem mať od Boha? Ten mi pokoj vzal aj všetko dobré a spôsobil, že som celý hníly a smradľavý.“ Svätý František ho poučal: „Synu, buď trpezlivý, veď telesné nemoce sú nám dávané od Boha na tomto svete ku spáse duše, pretože sú veľmi záslužné, keď ich človek trpezlivo znáša.“ Nemocný odpovedal: „Ako môžem spokojne znášať bolesť, ktorá ma trápi vo dne v noci.“

Svätý František šiel stranou a vrúcne prosil Boha za toho malomocného. Keď skončil modlitbu, vrátil sa k nemu a povedal mu: „Synu, chcem ti slúžiť sám, keď nie si spokojný s inými. Urobím ti, čo budeš chcieť.“ „Chcem, aby si ma umyl, lebo tak náramne zapácham, že sám seba nemôžem zniesť.“

Svätý František ho začal umývať svojimi rukami a iný brat na malomocného lial vodu. Božou mocou a zázrakom sa stalo, že kde sa svätý František dotýkal svojimi rukami nemocného, malomocenstvo sa trátilo a telo ostávalo dokonale uzdravené. A ako sa začalo uzdravovať telo, tak sa uzdravovala aj duša.

Keď videl malomocný, že nadobúda zdravie, začal horko plakať a ľutovať svoje hriechy. Volal: „Beda mi, veď si zaslúžim peklo za urážky a krivdy, ktoré som učinil bratom, a za rúhanie voči Bohu.“ Po štrnástich dňoch svojho pokánia ochorel na inú nemoc a zmierený s Bohom zomrel.

Kristus na prosbu svätého Františka uzdravuje malomocného, aby aj týmto potvrdil spodobenie svätého Františka s ním: „Tu prišiel k nemu istý malomocný, poklonil sa mu a vrazil: „Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť.“ On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: „Chcem, buď čistý!“ A hneď bol očistený od malomocenstva“ (Mt 8, 2-3).

Bratia zriedka, ba skôr nikdy nevynechávali modlitbu a Božie chvály. Vtedy prosili bratia svätého Františka, aby ich naučil modliť sa (Lk 11, 1-2). A on im riekol: „Keď sa modlite, hovorte Otčenáš a klaníme sa ti Pane Ježišu Kriste tu i vo všetkých tvojich chrámoch, ktoré sú na celom svete, a dobrorečíme ti, lebo si svojim svätým krížom svet vykúpil.“ To sa bratia snažili zachovávať s najväčšou svedomitosťou. S veľkým zanietením uctievali sviatosť Tela Pánovho. Svätý František chcel, aby sa kňazským rukám, ktorým je daná moc dotýkať sa Pána, preukazovala veľká úcta. Často hovoril: „Keby som náhodou stretol z neba prichádzajúceho svätca a súčasne chudobného obyčajného kňaza, najprv by som dal česť kňazovi a pobožkal mu ruku, až potom by som sa svätcovi ospravedlnil: Prepáč, lebo ruky toho kňaza sa dotýkajú Slova života a tým majú moc nad niečím, čo presahuje všetko ľudské.“

Svätý František dbal na to, aby bratia pracovali. Hovorieval, že kto sa z lenivosti nevenuje s láskou a pokorou žiadnej práci, bude vyvrhnutý z Božích úst. Žiaden leňoch pred ním neobstál, každého ihneď pokarhal. Zdôrazňoval, že kto nevie pracovať, nech sa učí. On sám pracoval svojimi rukami a nepripustil, aby premárnil čo i len chvíľku z toho najdrahšieho daru – času. O záhaľke učil, že treba sa jej vyhýbať ako bahnu všetkých zlých myšlienok, preto lenivé telo treba krotiť plodnou prácou. Svoje telo nazýval bratom oslom, na ktorého treba nakladať ťažké bremená.

Bratia vytrvalo skúmali všetky svoje činy. Za všetko dobré, čo vykonali, ďakovali Bohu. Svoju zábudlivosť a nedbalosť ľutovali so slzami. Niektorí nosili železné kajúce nástroje alebo drevené kajúce pásy.

Pri tom všetkom sa usilovali o pokoj a znášanlivosť so všetkými. Vždy jednali úprimne a usilovne sa varovali, aby nedávali pohoršenie. Hovorili málo, len to, čo bolo treba. Oči mali sklopené k zemi, myslou spočívali v nebi. Takto vychovával zbožný otec svätý František svojich synov.

Druhý Eliáš

Raz v sobotu, zatiaľ čo sa bratia zdržiavali v Rivotorto, šiel blažený František do Assisi, aby tam v nedeľu ráno kázal, ako bolo zvykom v katedrálnom chráme. Podľa svojho zvyku nocoval v akejsi chatrči v záhrade a modlil sa. Telesne bol vzdialený od svojich synov.

Asi o polnoci, keď niektorí bratia odpočívali a niektorí sa modlili, vošiel do chatrče ohnivý voz podivného jasu a trikrát prešiel po izbe sem a tam. Na ňom sedel František vo veľkej žiare premenený skoro ako svetelná guľa, ktorá mala podobu slnka a rozjasnila noc. Bratia, ktorí bdeli, boli v úžase, ktorí spali, sa prebudili a poľakali sa. Vnútorne svetlo, ktoré všetci vnímali, bolo väčšie ako vonkajší jas. Mocou toho zvláštneho svetla videli jeden druhému jasne do svedomia. Všetci svorne porozumeli, keď navzájom si čítali všetky veci v srdciach, že svätý otec František, telom vzdialený, duchom blízky, premenený do takejto podoby, ožiarený nebeskými bleskami a ohňom rozplamenený, v nadprirodzenej moci sa im zjavil pôsobením Pána na žiariacom ohnivom voze, aby ako praví Izraeliti šli za ním.

Keď sa svätý muž vrátil, začal rozoberať tajnosti ich svedomí, povzbudzoval ich na základe toho podivuhodného videnia a predpovedal im mnoho o budúcom prospechu rádu. Keď odkrýval mnohé veci, ktoré presahovali ľudský rozum, bratia sa presvedčili, že Duch Pánov spočinul na Františkovi v takej plnosti, že je pre nich najbezpečnejšie nasledovať jeho učenie i život.

Ako druhý Eliáš stal sa František riadením Božím vozom i pohoničom duchovných mužov.

Vieme, že Eliáš nezomrel, ale Pán ho vzal zo zeme v ohnivom voze do neba. Pán zástupov hovorí: „Hľa, ja vám pošlem proroka Eliáša skôr, než príde Pánov deň, veľký a hrozný. A obráti srdcia otcov k synom a srdcia synov k ich otcom, aby som neprišiel a neudrel zem kľatbou“ (Mal 3, 23-24). Pozdvihnutie Františka na ohnivý voz malo dokázať, že prišiel v duchu a moci Eliášovej obrátiť srdcia otcov k synom a srdcia synov k otcom. Naplnený bol prorockým duchom, poverený anjelským poslaním, serafínsky zapálený.

Ozaj je nutné veriť, že Boh na prosby svätého Františka otvoril oči týmto prostým ľuďom, aby videli veľké divy, ktoré skrze neho robí, a aby mu boli oddaní, podobne ako kedysi otvoril oči ustráchanému sluhovi Elizea pred bitkou, aby ho posilnil: „A Elizeus sa modlil: Pane, otvor mu oči, nech vidí! Vtom Pán otvoril sluhovi oči a videl, že vrch okolo Elizea je plný ohnivých koní a vozov“ (2Kr 6, 17).

A či sa bratia, keď videli ožiareného Františka, necítili tak ako apoštoli na vrchu Tábor?

„Ježiš vzal sebou Petra, Jakuba a jeho brata Jána a vyviedol ich na vysoký vrch do samoty. Tam sa pred nimi premenil: tvár mu žiarila ako slnko a odev mu zbelel ako svetlo. ... Vtedy Peter povedal Ježišovi: Pane, dobre je nám tu“ (Mt 17, 1-4).

Bratia živo pociťovali transcendentné kúzlo svojho otca Františka pri stotožnení s Kristom. Treba veriť, že návšteva bratov svätým Františkom v ohnivom voze sa stala riadením Božím, aby sa jasne poznalo z podivuhodného zjavenia jeho telesnej blízkosti, aký je blízky a prístupný jeho duch svetlu večnej Múdrosti. Tá je pohyblivejšia než akýkoľvek pohyb, všetko preniká a svojou čistotou prestupuje ... a vchádzajú z pokolenia na pokolenie do svätých duší, vyzbrojuje ich na priateľov Božích prorokov.

Jednoduchým a maličkým najvyšším Majster zjavuje svoje tajomstvá, ako už dávno ukázal na Dávidovi, najvýznamnejšom z prorokov, potom na apoštolskom kniežati Petrovi a aj na Kristovom chudáčikovi Františkovi. Lebo aj keď neboli vzdelaní, stali sa slávnymi, keď ich vyučil sám Duch Svätý. Jeden bol pastierom, aby pásol stádo synagógy vyvedené z Egypta, druhý bol rybárom, aby naplnil sieť cirkvi rozmanitosťou veriacich, tretí bol kupcom, aby kúpil perlu evanjeliového života, keď predal a rozdal všetko pre Krista.

Svätý František doposiaľ býval so svojimi bratmi v chatrči v Rivotorto. Prežívali tam nielen pekné, ale aj nepríjemné chvíle. Jedného dňa, keď na tom mieste boli bratia pohromade, prihnal sa akýsi sedliak s oslom a začal kričať: „Vojdi tam, osle, hybaj, nech im to tu doriadime!“ Otec to začul, postrehol hrubú reč i zlý úmysel, a pretože osol robil veľký hluk a znepokojoval bratov, ktorí sa modlili, povedal im zarmútený: „Bratia, Boh nás nepovolal k tomu, aby sme pripravovali oslom chliev a aby nás hrubí ľudia navštevovali. Máme ľuďom kázať

cestu spásy a dávať im spasiteľné rady, a na to sa musíme pripravovať modlitbou.“ Bratia chatrč hneď opustili. Neskôr slúžila ako nocľaháreň pre malomocných.

Pri Panne Márii Anjelskej

Bratia sa odobrali na neďaleké miesto, zvané Porciunkula, kde predtým František opravil kostolík Panny Márie. Tam si okolo kostolíka vystavili prístrešky.

Keď blažený František videl, že sa počet bratov zväčšuje, povedal im: „Najdrahší bratia, moji synovia, vidím že nás Pán chce rozmnožiť. Zdá sa mi, že bude dobré i zbožné získať od biskupa alebo od kanoníkov svätého Rufína, alebo od opáta svätého Benedikta nejaký kostol. Bratia by sa mali kde modliť hodinky a vedľa by mali malý a chudobný domček z hlíny a zeme, kde by si mohli odpočinúť a pracovať.“

Bratia s tým návrhom súhlasili. Šiel teda František k assiskému biskupovi a predniesol mu svoju prosbu. Biskup mu na ňu odpovedal: „Milý brat, nemám žiaden kostol, ktorý by som vám mohol dať.“ A tak obišiel aj u kanoníkov.

Do tretice šiel k opátovi svätého Benedikta na horu Subasio. A hľa, opát bol pohnutý jeho zbožnosťou a zvolal mníchov. A pretože Boh pomáhal svojou milosťou, daroval blaženému Františkovi a jeho bratom kostol blahoslavenej Panny Márie na „Čiastočke“, čiže Porciunkulu. Nazýval sa tak podľa nepatrnej rozlohy a chudobného zariadenia. Pritom mu opát povedal: „Hľa, brat môj, vyhovelí sme tvojmu želaniu, ale prajeme si, aby toto miesto bolo hlavou všetkých vás, ak vás Pán rozmnoží.“ Na preukázanie vďaka bratia nosili mníchom na horu Subasio každý rok ryby, títo ako odmenu pokory a dobrej vôle svätého Františka dávali bratom sud oleja.

Blažený František i bratia súhlasili a svätec sa veľmi radoval, že to miesto bolo darované bratom. Zvlášť i preto, že bol zasvätený Matke Kristovej a bol taký chudobný a menoval sa na „Čiastočke“, pretože takto sa v minulosti volalo toto pole. V skorších dobách sa volal tiež kostolíkom „Panny Márie Anjelskej“, pretože podľa tradície bolo tam počuť anjelský spev. Hoci bol chudobný a starý, predsa obyvatelia Assisi a okolia veľmi ctili tento kostolík.

Lásku k tomuto miestu u Františka povzbudilo aj videnie jedného brata, ktoré mal, keď bol ešte vo svete. Keď teda ten brat zatúžil slúžiť Bohu, videl vo zjavení, ako sú všetci ľudia slepí a kľačia okolo kostolíka Panny Márie v Porciunkule so zopätými rukami, tvármi pozdvihnutými k nebu a naliehavo prosia Pána, aby ich osvietil. Zatiaľ čo sa tak modlili, vyšla z neba veľká žiara, zostúpila na nich a všetkých osvietila spasiteľným svetlom. Keď sa prebudil, pevne sa rozhodol, že bude slúžiť Bohu. Opustil svetskú slávu a vstúpil do rádu. František toho brata miloval zvláštnou láskou a po celý život mu preukazoval úprimnú náklonnosť.

Blažený František vedel, že kráľovstvo Božie je na celom svete a na každom mieste zeme. Tak isto veril, že Božia milosť je vyvoleným udeľovaná v každom kláštore, ale zo skúsenosti bol presvedčený, že kostol Panny Márie v Porciunkule je naplnený hojnejším prúdom milosti a navštevovaný nebeskými duchmi.

Toto miesto je nad ostatnými chrámami veľmi sväté a hodné veľkej úcty a chvály. Jeho názov i meno je šťastne zvolené, je nazvané podľa svojho zámeru. Anjelské zbory tam rozlievali svetlo, za tichej noci zneli do kraja ich hymny. Keď kostolík bol už schátralý, František ho zachoval. Bol jedným z troch kostolov, ktoré opravil. Ten kostolík si otec vyvolil, keď obliekol kajúce rúcho; tam trýznil telo a uvádzal do poslušnosti ducha. Tam sa narodil rád Menších bratov, keď za otcovým príkladom dala sa na cestu hŕstka mužov. Klára, nevesta Božia, bola tam ostrihaná, zvrátená zo svetskej slávy začala nasledovať Krista. A tak učinila tam presvätá rodička slávne zrodenie mužov a panien, ktorými po svete rozšírila Krista. Tam bola zúžená široká cesta starého sveta a čnosť rozšírená v povolanom pokolení. Tam bola zostavená regula a svätá chudoba obnovená. Tam bola premožená sláva a kríž opäť postavený na čestné miesto. Tam bol František skrušovaný trpkým životom, avšak i potešený a jeho myseľ sa obrodila. Tam bola dokázaná pravdivosť toho, o čom sa pochybovalo. Tam bolo dané všetko, o čo otec prosil.

Preto hovorieval bratom: „Synčekovia, dbajte o to, aby ste toto miesto nikdy neopustili. Ak budete vyhodení von jednými dvermi, vráťte sa druhými, lebo toto miesto je svätostánkom Krista a jeho panenskej svätej Matky. Tu osvietil svetlom svojej múdrosti duše svojich chudáčikov, tu ohňom svojej lásky roznieťil naše vôle. Kto sa tu

bude modliť zbožným srdcom, všetko si vyprosí, čo bude žiadať. Kto však tu bude hrešiť, bude viac potrestaný. Preto moji synovia, majte toto miesto za najdôstojnejšie a najctihodnejší Boží stánok. Je milovaný Bohom a jeho Matkou zvláštnou láskou. Celým srdcom tu jasajte a spievajte chvály Otcovi i jeho Synovi, Pánu Ježišovi Kristovi, v jednote Ducha Svätého.“

Boh Františkovi vyjadruje svoju vôľu

Pokorný služobník Boží svätý František nie dlho po svojom obrátení, keď už zhromaždil a prijal do rádu mnoho bratov, začal veľmi premýšľať a bol na rozpakoch, čo by mal robiť: zaoberať sa modlitbou alebo niekedy aj kázaním. Veľmi túžil poznať v tej veci Božiu vôľu. Pretože mu svätá pokora, ktorú mal, nedovoľovala spoliehať sa na seba alebo na svoje modlitby, zaumienil si hľadať Božiu vôľu modlitbami iných.

Zavolať brata Massea a povedal mu: „Chod' ku sestre Kláre a povedz jej v mojom mene, aby s niektorou zo svojich najskromnejších sestier zbožne prosila Boha, aby mi ukázal, čo je lepšie: Buď aby som sa venoval kázaniu alebo iba modlitbe. Potom chod' k bratovi Silvestrovi a povedz mu to isté.“

To bol vo svete ten pán Silvester, ktorý videl vychádzať z Františkových úst kríž vysoký až do neba a široký až do končín sveta. Tento brat Silvester bol taký svätý, že o čo Boha požiadal, to dosiahol a bol vypočutý. Tiež často rozprával s Bohom. Preto mal svätý František k nemu veľkú dôveru.

Brat Masseo šiel a vybavil podľa rozkazu svätého Františka posolstvo najprv svätej Kláre a potom bratovi Silvestrovi. Ten hneď ako posolstvo dostal, začal sa modliť a pri modlitbe dostal Božiu odpoveď. Vrátil sa k bratovi Masseovi a riekol: „Toto hovorí Boh, aby si povedal bratovi Františkovi: Boh ho nepovolal do tohto stavu len pre neho samého, ale aby prinášal úžitok dušiam a aby skrze neho boli mnohí spasení.“

Keď brat Masseo prijal túto odpoveď, vrátil sa k svätej Kláre, aby sa dozvedel, čo ona si od Boha vyprosila. Vravela, že ona i jej sestry dostali od Boha takú istú odpoveď ako brat Silvester.

S tým sa brat Masseo vrátil k svätému Františkovi. Ten ho prijal s veľmi veľkou láskou, umyl mu nohy a prichystal obed. Po jedle zavolať brata Massea do lesa, tam pred ním pokľakol, stiahol si kapucňu, prekrižoval ruky a pýtal sa ho: „Čo káže môj Pán Ježiš Kristus?“ Brat Masseo odvetil, že bratovi Silvestrovi a sestre Kláre Kristus odpovedal a zjavil, že je jeho vôľou, aby šiel do sveta kázať, pretože ho nevyvolil pre neho samého, ale tiež pre spásu iných.

Keď teda svätý František počul túto odpoveď a poznal skrze ňu vôľu Kristovu, vstal a s preveľkou horlivosťou povedal: „Poďme v mene Božom.“ Vzal si za spoločníkov brata Massea a brata Angela, ľudí svätých, a vydali sa s prudkosťou ducha na cestu a nepozerali pritom, ktorou cestou idú.

Porciunkulové odpustky

Keď sa svätý František raz v letnom čase roku 1216 v noci modlil vo svojej komôrke pri chráme, počul istý vnútorný hlas, aby šiel do porciunkulového kostolíka, lebo tam ho očakáva Kristus Ježiš so svojou nebeskou Matkou a s celým anjelským zástupom. František hneď za nočného ticha ponáhľal sa do kostolíka, kde bol svedkom nevysloviteľne krásneho zjavu. Nad oltárom uzrel Božského Spasiteľa na pravici s jeho Matkou a vôkol nich zástup anjelov. František padol na kolená a hlboko sa klaňal Spasiteľovi, ktorý sa prívetivo usmieval na neho. Potom ho takto oslovil: „František, poznám horlivosť tvoju a tvojich bratov za spásu duší, preto žiadaj si, čo chceš, na osvietenie národov a na útechu duší ku cti a sláve Božej, lebo si daný za svetlo národom a na obnovenie zemskej cirkvi, cirkvi bojujúcej.“

František bol dlhšiu chvíľu akoby zmyslov zbavený, nevedel odpovedať, potom sa spamätal a riekol: „Trikrát svätý Bože, keďže ja biedny človek, prach a popol zeme, našiel som pred tebou milosť, vrúcne ťa prosím, aby všetci, ktorí tento kostolík navštívia, zo svojich hriechov sa vyspovedajú a pokánia za ne učinia, boli účastní plnomocných odpustkov.“ Potom sa obrátil aj na blahoslavenú Matku Božiu a tiež ju prosil, aby sa prihovárala u svojho Syna za vypočutie jeho prosby.

Na to mu Božský Spasiteľ odpovedal: „Tvoja prosba je vypočutá. Choď k môjmu námestníkovi na zemi Honóriovi a požiadaj ho v mene mojom, aby tieto odpustky potvrdil.“

V tej chvíli nebeské zjavenie zmizlo. František ostal v kostolíku až do rána. Niektorí bratia sa tiež dozvedeli aspoň niečo o tomto zjavení. Videli v noci ísť Františka do kostolíka, uzreli žiaru, ale dovnútra vkročiť sa neopovážili. Ráno im František zakázal o tomto zjavení hovoriť.

Hneď na druhý deň šiel František do Perugie, kde sa zdržiaval Honórius III., aby ho poprosil o schválenie plnomocných odpustkov. Pápež najprv váhal, potom sa ho spýtal, aké odpustky to majú byť. František mu všetko porozprával s tým, že čo prosí, nežiada v svojom mene, ale v mene Toho, ktorý sa mu v spomenutom kostolíku zjavil a poslal ho k nemu.

Pápež sa radil s kardinálmi a potom oznámil Františkovi, že mu udeľuje žiadané odpustky na deň od večerov 1. augusta do večerov nasledujúceho dňa všetkým veriacim, ktorí v tom čase navštívia porciunkulový kostolík, zo svojich hriechov sa skrúšene vyspovedajú, vykonajú za ne uložené pokánie a pomodlia sa na úmysel svätej cirkvi. Františkova radosť bola nekonečná. Poďakoval sa Svätému Otcovi za preukázané dobro. (Pozn.: Teraz sú platné iné predpisy.)

Porciunkulové odpustky si vysoko vážme, lebo to je najväčšia milosť, ktorú František pre ľudské pokolenie vyprosil. (Dr. Pavol Žiška, p. prelát: „Krátky životopis sv. Františka Assiského“, SSV Tmava 1946.)

Milosti porciunkulových odpustkov sa rýchlo šírili do celého kresťanského sveta. Jeden rytier chystal sa so svojou družinou ísť na odpustky k Panne Márii Anjelskej. Robotníkovi, ktorý u neho pracoval, povedal: „A ty sa prečo nepričiňuješ o spásu svojej duše tak, ako sa staráš o telo? Pôjdeš s nami do Assisi a tam nájdeš odpustenie všetkých svojich hriechov.“ Ten robotník odvetil: „Pôjdem s vami veľmi rád, keď mi zaplatíte za ten čas, cez ktorý som u vás pracoval.“ Po zaplatení sa všetci spoločne uberali cestou. Po spovedi dostali s veľkou radosťou odpustky u Panny Márie Anjelskej.

Keď sa vracali domov, spomínaný robotník veľmi ochorel. Nohy mu opuchli a nemohol sa pohnúť z miesta. Veľmi ľutoval, že sa vydal na cestu. Hovoril: „Bárs by sa to páčilo Bohu, žeby som nebol nikdy išiel na tieto odpustky. Utratil som všetky peniaze a ochorel som.“ Jeho pán odvetil: „Prosím ťa, aby si neľutoval také dobro, ktoré si získal. Daj mi tie odpustky tak, ako si ich získal, pre môjho zosnulého brata, a ja ti vrátim, čo si na tejto ceste utratil; okrem toho ťa vezmem na chrbát svojho koňa na svoje útraty.“

Tomu robotníkovi sa zdalo, že urobil dobrý obchod. Vyliezol s veľkou radosťou na koňa a ide. Na poludnie zjavil sa tomu rytierovi brat, ktorý zomrel len pred pár mesiacmi, a povedal: „Ó drahý môj brat, ďakujem ti za to veľké dobrodenie, ktoré som dnes od teba dostal, lebo sväté odpustky vyslobodili moju dušu zo všetkých očistcových múk.“ Keď to rytier videl a počul, vracal sa s veľkou radosťou domov. Hovoril: „Teraz viem a verím pevne, že odpustky Panny Márie Anjelskej sú pravdivé a pred tvárou Božou schválené, veď skrze ne môj milý brat vošiel do nebeskej radosti.“

Kríž na Františkovi a písmeno Tau

Zásluhy čností Kristových maličkých rásť a vôňa dobrej povesti sa rozlievala široko ďaleko. To priťahovalo mnohých ľudí z rôznych končín sveta k svätému Františkovi, aby ho videli. Medzi nimi bol aj jeden skladateľ vtipných piesní, ktorý bol za to korunovaný cisárom a nazvaný kráľom veršov. Zaumienil si navštíviť Božieho muža, ktorý si tak málo vážil svetských vecí. Keď ho zastihol v San Severino, ako kázal v jednom kláštore, spočinula na ňom ruka Pánova a on videl toho kazateľa Kristovho kríža, Františka, označeného dvoma mečmi, veľmi žiariacimi, upravenými do podoby kríža. Jeden z nich smeroval od hlavy k nohám, druhý naprieč od jednej ruky cez prsia k druhej ruke. Hoci nepoznal podľa tváre Františka, poznal ho ihneď, keď sa mu zjavil takým zázračným spôsobom. Žasol nad tým videním a hneď mal lepší úmysel. Nakoniec bol zasiahnutý silou jeho slov, akoby prebodnutý mečom jeho ducha, ktorý vychádzal z jeho úst. Úplne pohrdol svetskými radovánkami a vstúpil do rádu blaženého otca. Keď František videl, že sa dokonale obrátil od ruchu sveta ku Kristovmu pokoji, nazval ho bratom Pacifikom, Pokojným. Prospieval potom vo veľkej svätosti.

Neskôr si opäť zaslúžil milosť vidieť veľké písmeno Tau na Františkovom tele. Toto písmeno žiarilo rôznymi farbami a krášilo jeho tvár podivuhodnou vznešenosťou. Svätý František sväto žil medzi ľuďmi, svietil anjelskou čistotou a pre ňu sa stal vzorom tým, ktorí chcú dokonale nasledovať Krista.

Právom sa tvrdí, že je označený pravdivým proroctvom i druhého Ženíchovho priateľa. Pri otvorení šiestej pečate hovorí Ján v Apokalipse: „A videl som vystupovať od východu slnka iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha a mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: Neškodte zemi ani moru, ani stromom, kým neoznačíme na čele služobníkov nášho Boha!“ (Zj 7, 2-3).

V tomto Božom poslovi vidíme pevnou vierou Božieho sluhu Františka. K takému poznaniu nás privádza jeho poslanie „volať k plaču a náreku a k oholeniu hlavy, a k opásaniu sa kajúcim pásom, k poslaniu označiť písmenom Tau čelá kajúcich mužov“ znakom kríža pokánia, pričom i jeho rúcho sa tvarom podobalo krížu.

Nezvratným svedectvom pravdy potvrdzuje jeho podobnosť s ukrižovaným Kristom i pečať živého Boha vtlačená do jeho tela – rany ukrižovaného Krista na tele Františka.

Toto znamenie svätý muž veľmi ctí a miloval. Často ho v reči odporúčal a na lístkoch, ktoré posielal, vlastnou rukou písal, akoby celé jeho snaženie smerovalo podľa prorockého výroku k tomu, aby značil písmenom Tau čelá tých, ktorí sa skutočne obrátili ku Kristovi.

O zázračnej ochrane písmena Tau hovorí už prorok Ezechiel: „Keď sa priblížil čas navštívenia mesta prichádzalo šesť mužov a každý mal v ruke hubiaci nástroj. Pán povedal inému, ktorý mal za pásom náčinie na písanie: Prejdi cez Jeruzalem a urob značku Tau na čelá mužov, ktorí vzdychajú a jaskajú nad ohavnosťami, ktoré sa uprostred neho dejú. Zabíjajte, ale nedotknite sa nikoho, kto má na sebe Tau!“ (Ez 9, 1-6).

Rohožková kapitula

Keď František dostal kostolík Panny Márie Anjelskej od bratov benediktínov, nariadil, aby sa tu dvakrát do roka: na Turíce a na sviatok svätého Michala, konala generálna kapitula.

Na kapitolu, ktorú raz svätý František slávil, zišlo sa vyše päť tisíc bratov. Prišiel tam aj svätý Dominik, hlava a zakladateľ rádu bratov Kazateľov, ktorý vtedy šiel do Ríma. Keď počul, že svätý František koná na rovine pri Panne Márii Anjelskej kapitulné zhromaždenie, šiel tam i so svojimi siedmimi bratmi, aby ho videl.

Na tejto kapitule bol tiež jeden kardinál, veľký ctiteľ svätého Františka, ktorému svätý František prorokoval, že bude pápežom, a tak sa aj stalo. Ten kardinál schválne prišiel z Perugie, kde bol pápežský dvor, do Assisi. Každý deň sa prichádzal pozrieť na svätého Františka a jeho bratov. Niekedy spieval svätú omšu, niekedy k bratom prehovoril. Kedykoľvek prišiel navštíviť bratov, mal prevelké potešenie a radosť. Videl na tejto rovine okolo Panny Márie sedieť bratov po skupinách. Všetci boli zamestnaní len rozprávaním o Bohu, modlitbami, plačom. Tiež recitovali hodinky alebo rozprávali o spásu svojich duší. Všetci boli takí tichí, že tam nebol žiaden hluk. Lôžkom im bola holá zem, niektorý mal trochu slamy, namiesto vankúša mali kameň alebo kus dreva. V tom tábore boli aj prístrešky z rohoží, preto sa táto kapitula nazývala rohožková. Kardinál sa divil takému veľkému usporiadanému množstvu a so slzami a s veľkým dojatím hovoril: „Toto je skutočný tábor a vojsko Božích rytierov.“

Ktokoľvek ich počul alebo videl, mal k nim takú zbožnú úctu a taká povest' sa šírila o ich svätosti, že tam prichádzalo mnoho kniežat, barónov, rytierov a iných urodzených ľudí, mnoho obyčajných ľudí, tiež kardinálov, biskupov a opátov, aby videli také sväté pokorné zhromaždenie, aké svet ešte nikdy nevidel a toľko svätých ľudí nemal pohromade.

Prichádzali tiež preto, aby videli hlavu a otca toho svätého ľudu, ktorý ukradol svetu takú veľkú korisť a zhromaždil taký krásny a zbožný zbor k nasledovaniu pravého pastiera Ježiša Krista.

Keď už bola zhromaždená celá generálna kapitula, generálny predstavený a otec všetkých, blažený František, predkladá im s roznieťeným duchom Božie slovo a káže im veľkým hlasom to, čo mu dával prehovoríť Duch Svätý. Predmetom kázne boli tieto slová: Moji synovia, sľúbili sme veľké veci, ale omnoho väčšie sú Bohom

sľúbené nám. Ak budeme zachovávať tie, ktoré sme sľúbili, bezpečne môžeme očakávať tie, ktoré sú nám prisľúbené. Svetská rozkoš je krátka, ale trápenie, ktoré potom nasleduje, je večné. Malé je utrpenie tohto života, ale sláva druhého života je nekonečná.

Veľmi zbožne kázal na tieto slová, povzbudzoval a nabádal všetkých bratov k poslušnosti a úcte k svätej matke cirkvi a ku bratskej láske. Nabádal, aby sa modlili za celý boží ľud, aby mal vo svetských protivenstvách trepezlivosť a v prospešných veciach umiernenosť, aby ľudia mali pokoj a svornosť s Bohom a s vlastným svedomím.

Vtedy povedal: „Pre zásluhu svätej poslušnosti vám všetkým, ktorí ste tu zhromaždení, prikazujem, aby nikto z vás sa nestaral o žiadnu vec k jedlu alebo pitiu, alebo o veci potrebné telu, ale zaoberajte sa iba modlitbou a chválou Boha. Všetku starosť o svoje telo prenehajte jemu, lebo On sa o vás obzvlášť stará.“

Všetci prijali tento rozkaz s radostným srdcom a veselou tvárou, a keď svätý František reč dokončil, všetci sa začali modliť.

Preto sa svätý Dominik, ktorý bol prítomný pri tom všetkom, veľmi divil rozkazu svätého Františka a pokladal ho za neuvážení, lebo si nemohol pomyslieť, ako by mohlo také množstvo ľudí žiť bez starosti o veci, ktoré sú potrebné telu.

Ale vrchný pastier, požehnaný Kristus, chcel ukázať, ako sa stará o svoje ovečky a ako obzvlášť miluje svojich chudobných. Vnukol ihneď ľuďom z Perugia, zo Spoleta, z Assisi a zo všetkých ostatných okolitých miest, aby doniesli tomu svätému zhromaždeniu jedlo a nápoj. A hľa, hneď prichádzajú z týchto miest ľudia na vozoch s naloženým chlebom, vínom, medom, syrom a s inými dobrými vecami k jedlu, ako chudobní Ježiša Krista potrebovali. Okrem toho doniesli obrusy, džbánky, čaše a iné nádoby, ktoré boli potrebné pre také množstvo ľudí. Za šťastného sa pokladal ten, kto mohol priniesť viac vecí alebo viac poslúžiť. Dokonca i rytieri a baróni a iní urodzení ľudia poslúhovali im s veľkou pokorou a zbožnosťou.

Keď to videl svätý Dominik a keď skutočne spoznal, že sa na nich osvedčila Božia prozreteľnosť, pokorne uznal svoju chybu, že posudzoval svätého Františka, ako by bol prikázal nerozvážnu vec. Pokľakol pred ním, pokorne vyznal svoju vinu a dodal: „Boh má ozaj zvláštnu starosť o týchto svätých chudobných, a ja som to nevedel. Od tejto chvíle sľubujem zachovávať evanjelióvu chudobu.“

Na tejto kapitule bolo svätému Františkovi povedané, že mnohí bratia nosia na holom tele retiazky a železné kruhy a že preto mnohí sú nemocní. Svätý František ako rozumný otec kázal všetkým tieto veci doniesť pred neho. A to sa aj stalo. Bola z toho veľká hromada. Keď sa kapitula skončila, všetkých ešte v dobrom utvrdil a učil, ako by mali bez hriechu vyviaznúť z tohto sveta, a potom ich poslal s Božím požehnaním do svojich provincií, plných potešení a duchovných radostí.

Založenie rádu Kajúcnikov

František ako Kristov rytier putoval do miest a dedín a zvestoval Božie kráľovstvo nie slovami ľudskej múdrosti, ale učením a silou Ducha. Kázal pokoj, učil o spásе a pokání na odpustenie hriechov. Vo všetkom konal s dôverou v silu, ktorá mu bola daná apoštolskou právomocou. Zbiehali sa muži i ženy, klérus i rehoľníci, aby Božieho svätca počuli a videli. Zdalo sa im, že prichádza z iného sveta. Ľudia každého veku a pohlavia sa náhlili, aby videli aj podivuhodné veci, ktoré Pán neuveriteľným spôsobom konal skrze svojho služobníka. Zdalo sa, akoby v tejto dobe skrze prítomnosť svätého Františka bolo na zem zoslané nové svetlo z neba, aby rozptýlilo temnotu, ktorá zahalovala skoro celú zem, z ktorej skoro nikto nevedel, ako vyjsť. Tak veľmi sa totiž rozšírilo úplné zabudnutie na Boha a lenivá nedbalosť voči jeho prikázaniam, že sa zo svojich starých zakorenených nerestí sotva niekto dal vyburcovať.

A tu zažiaril František ako jasná hviezda v tmavej noci a ako ráno, ktoré víťazí nad tmou. Všade zneli piesne vďaky a chvály, takže mnohí zanechávali svetské starosti a túžili milovať a ctiť si Spasiteľa. Mnohé ženy a muži sa ho pýtali o radu, čo majú robiť pre spásu svojej duše. Hovorili, že majú ženy a deti a zanechať ich nemôžu. Žiadali naučiť ich tiež ceste spásy.

Keď však títo veriaci, ktorí túžili po kresťanskej dokonalosti, čoraz väčšími naliehali na neho, po dlhých modlitbách a rozjímavostiach sa rozhodol, že založí tretí rád, do ktorého môžu vstúpiť všetci ľudia bez ohľadu na stav a povolanie, muži aj ženy, ženatí aj slobodní, kňazi aj svetskí ľudia, ktorí nemusia žiť medzi kláštorňými murami, a predsa môžu byť účastní požehnaní a výhod kláštorného života. Začiatok bol nasledovný.

Na svojej misijnej ceste po Toskánsku prišiel do mestečka Poggi-Bonzi. Tu sa zoznámil s istým obchodníkom, ktorý sa volal Lucchesio a jeho manželka Bonadonna. Títo ho požiadali, aby sa ubytoval u nich. František ochotne vyhovel ich žiadosti, lebo mnoho dobrého počul o nich rozprávať v meste a po okolí. Zo zvláštneho Božieho pokynu sa dozvedel, že ich dom sa stane kolískou zamýšľaného tretieho rádu.

Predtým bol Lucchesio skúpy, lakomý kupec, ktorého jedinou snahou bolo nazhromaždiť čím viac peňazí a majetku. Nie bez účinkovania Božej milosti prišiel na iné názory. Začal uvažovať o nekonečnej добрote Božej a o pomínutelnosti všetkých pozemských statkov. Uvedomil si, že mnohých poškodil a že to treba napraviť. Poradil sa so svojou manželkou a s jej súhlasom predal čiastku majetku a peniaze rozdelil chudobným. Jeho dom sa stal útlukom chudoby. Nikto neodchádzal od neho bez potechy a hojnej almužny, takže i jeho manželka, ináč dosť štedrá, zazlievala mu túto preveľkú dobročinnosť. Obávala sa, že keď manžel všetko rozdá, na starobu môže ísť žobrať.

Raz sa stalo, že jej manžel rozdal chudobným už všetok chlieb, čo v dome mali. Prišli noví žobráci. Lucchesio požiadal manželku, aby aj týmto dala chleba. Ona mu nevrlo odpovedala, že či nevie, že v komore už chleba niet. Lucchesio jej pokojne odpovedal, žeby len išla; pritom sa modlil k Bohu, ktorý nasýtil piatimi chlebami a dvoma rybami päťtisíc ľudí na púšti. Keď Bonadonna otvorila skriňu, našla ju plnú chleba. Poznala v tom divotvornú moc Božiu, padla mužovi k nohám a prosila o odpustenie. Od toho času nehatila manžela v konaní dobrých skutkov, ale konala ich hojne aj ona.

V tejto bohobojnej rodine ubytoval sa František. Nábožní manželia hneď mu predniesli svoju žiadosť, žeby chceli ešte horlivejšie a dokonalejšie Pánu Bohu slúžiť a prosili Františka, aby im ukázal cestu, ako by sa to mohlo stať. Vtedy im František prezradil, že on už dlhší čas sa zaoberá myšlienkou založiť nový rád pre ľudí, ktorí žijú vo svete, nemôžu vstúpiť do kláštora, a predsa túžia po dokonalejšom živote. Povedal nábožným manželom, že keď chcú, môžu hneď vstúpiť do tretieho rádu a stať sa jeho prvotínami.

Lucchesio a jeho manželka Bonadonna s radosťou prijali Františkov návrh. On ich poučil ako majú žiť a odovzdal im hotové spísané stanovy so žiadosťou, aby ich ďalej rozširovali. Predpísal im jednoduché popolavé rúcho, prepísané povrázkom.

Len čo sa ľudia dozvedeli o založení tretieho rádu, hromadne prichádzali k Františkovi a prosili ho, aby ich prijal do neho. Stanovy tretieho rádu boli mierne a jednoduché: 1. Každý, kto chce vstúpiť do tretieho rádu, musí vrátiť nespravodlivo získaný majetok. 2. Musí sa zmieriť so svojimi nepriateľmi, a to verejne. 3. Musí sa zaviazat', že svedomito bude zachovávať prikázania Božie a cirkevné. 4. Kto žije v manželskom zväzku, musí mať od druhej stránky výslovný súhlas s týmto krokom. Každému po prijatí do rehole bolo oznámené, že stanovy neviažu nikoho pod ťarchou smrteľného hriechu.

V osobitných predpisoch tejto rehole František zdôrazňuje, aby členovia vo svojej domácnosti žili jednoducho, skromne, aby sa stránili zbytočnej nádhery v šatstve a nábytku, aby nenavštevovali neslušné zábavy a chránili sa zbytočnej prísahy. Každý bol povinný napísať si testament, aby sa vyhlo posmrtným súdnym sporom. Celý domáci život mal byť postavený na pevný kresťanský základ; modlitbou, dobrými skutkami, vzájomnou láskou a trpezlivosťou mal byť posvätený a zošľachtený.

Pápež Honórius III. a Gregor IX. ústne schválili stanovy III. rádu. Pápež Mikuláš IV., prvý pápež z rehole svätého Františka, roku 1289 písomne potvrdil stanovy osobitnou pápežskou bulou.

Tretí rád svätého Františka sa utešene rozmáhal. Mnohí králi, kniežatá a kňažné nosili rúcho svätého Františka. Bol to francúzsky kráľ svätý Ľudovít IX., španielsky kráľ Filip III., svätá Alžbeta, dcéra uhorského kráľa Ondreja II. i sám slávny pápež Lev XIII. a iní. Lucchesio, prvý člen tretieho rádu Kajúcnikov, ako tento rád pomenoval svätý František, a jeho manželka Bonadonna, zomreli smrťou blahoslavených. (Dr. Pavol Žiška, p. prelát: „Krátky životopis sv. Františka Assiského“, SSV Trnava 1946.)

Tretí rád potvrdil sám Ježiš Kristus pri stigmatizácii svätého Františka, keď mu riekol: „ ... udeľujem ti, aby si každý rok v deň svojej smrti mohol ísť do očistca a všetky duše svojich troch rádov, totiž Menších bratov, Sestier a Kajucníkov ... , ktorých tam nájdeš, ... uviedol do rajskej slávy.“

Tak ako svätý František opravil tri schátralé kostolíky, tak bola Cirkev obnovená dokonalým ctiteľom Svätej Trojice prostredníctvom ním založených troch rádov.

Nový pokorný ľud

Celé obrátenie sa ku Kristovi, osvietenie a istotu o svojej ceste, vyprosoval si svätý František zbožnou modlitbou a vreľými túžbami, pretože každý dokonalý dar prichádza z hora (Jak 1, 17), bez neho sa nemôže vykonať nič, čo by sa Bohu ľúbilo.

Vtedy sa mu Ježiš Kristus, náš Spasiteľ, zjavil a povedal mu: „František, nasleduj ma a snaž sa kráčať po stopách chudoby a pokory môjho života. Splnenie mojich sľubov, dokonalosť milosti a slávy spočíva na ozajstnom spodobení sa so mnou vo zmysloch, myslí a citoch.

Ak príleš ku mne celým svojim srdcom, celou svojou dušou, celou svojou myslou a celou silou, každá tvoja myšlienka bude vo mne a o mne, každé tvoje slovo bude vychádzať zo mňa a každý tvoj čin bude vždy pre mňa, pre česť a slávu môjho mena. Budeš mojím služobníkom, ja budem s tebou a budem hovoriť tvojimi ústami. Kto bude počúvať teba, bude počúvať mňa. Kto prijme teba, prijme mňa, kto bude tebe žehnať, bude požehnaný a kto bude tebe zlorečiť, bude zlorečený (Lk 10, 16).

Ty a všetci tvoji bratia, ktorých ti dám, nech žijú na svete ako cudzinci a pútnici (1Pt 2, 11). Sám seba i tvoj rád a celý svoj život zakotvi v chudobe a nahote kríža, pretože jadro bohatstva, ktoré sprostredkuje milosť a slávu, je založené v chudobe. Blažené a nekonečné požívanie mojich dobier dosiahneš skrze úprimný život mojej pokory. Preto sa bude tvoje bratstvo nazývať rádom Menších bratov, aby už z mena bolo jasné, že bratia majú byť pokorní srdcom viac ako ostatní. Pokora je palác a rúcho mojej cti a chvály. Kto tento šat oblečie a prejde z toho života do druhého, nájde otvorené brány môjho kráľovstva.

Ja som vrúcne prosil svojho Otca, aby mi v tejto dobe, v poslednej hodine, dal ľud chudobný, pokorný, mierny a vľúdny, podobný mi vo všetkom, i v chudobe a pokore. Ľud, ktorý by bol šťastný z toho, že má len mňa a že v ňom môžem nájsť odpočinok a bývanie, ako má môj Otec odpočinok a bývanie vo mne a ako ja zostávam a odpočívam vo svojom Otcovi a v jeho Duchu.

A môj Otec mi dal teba a všetkých, ktorí tvojím prostredníctvom prílnú ku mne celým srdcom, opravdivou vierou a dokonalou láskou. Ja ich budem vodiť a pást' (Ez 34, 11) a oni budú moji synovia a ja budem ich otcom. Ale nad tými, ktorí vás budú prenasledovať a vami pohŕdať, bude môj súd. Na tých, ktorí vás príjmu a budú vám žehnať, spočinie moje požehnanie.

Tvojou regulou bude moje evanjelium a tvojim životom môj život. Môj kríž nech je tvojou ochrannou hradbou a moja láska tvojim životom. Moja smrť nech je tvojou nádejou a vzkriesením.“

Vidíme, že Kristus bol ku svätému Františkovi taký dôverný ako otec ku svojmu najmilšiemu synovi. Povedal mu o mnohých svojich rozhodnutiach. Jeho bratia ako Bernard, Egídius, Angelus, Maseo a Leo svedčia, že im František niekoľkokrát potajomky povedal: „Bratia, hoci som najnižší človek a najnehodnejšie Božie stvorenie, aby ste rástli v úcte k nášmu povolaniu, vedzte, že Kristus mi ukazuje svoju prítomnosť veľmi láskavým a srdečným spôsobom zvlášť vtedy, keď k nemu volám kvôli nášmu rádu. Veľmi ma uspokojuje vo všetkých veciach, ktoré pre rád žiadam. A tiež ma niekoľkokrát uistil, že bolo iba málo svätých, ktorým venoval takú hojnosť svojej prítomnosti.“

Preto v testamente, ktorý napísal, keď sa blížila sestra smrť, hovorí: „Keď mi Pán dal bratov, nikto mi neukazoval, čo by som mal robiť, ale sám Najvyšší mi zjavil, že máme žiť podľa svätého evanjelia. A ja som to niekoľkými slovami stručne napísal a pán pápež mi to schválil.“

Autori životopisov svätého Františka jednoznačne dokazujú, že slávny svätý František počas celého svojho života konal a správal sa tak, ako konal a správal sa Kristus, a že on a všetci tí, ktorí ho nasledovali ako vyznávači najväčšej chudoby, boli takí svätí ľudia, akí kedy žili na zemi od čias apoštolov až dovtedy. A tak, ako celý svet obdivoval apoštolov pre ich svätosť a preto, že boli naplnení Duchom Svätým, aj bratia svätého Františka sa im podobali:

- Brat Rufín bol Bohom vyhlásený za svätého už počas svojho pozemského života.
- Brat Bernard bol obdarený prenikavým rozumom. Svojím poznaním sa vznášal až ku svetlu Božej múdrosti ako orol – ako apoštol Ján Evanjelista.
- Brat Egídus bol unesený až do tretieho neba ako svätý Pavol. So svätým Ľudovítom sa rozprával bez slov, ako sa dorozumievajú anjeli a svätí v nebi.
- Bratovi Filipovi Dlhému sa anjel dotkol úst žeravým uhlíkom ako prorokovi Izaiášovi.
- Brat Silvester hovoril s Bohom ako priateľ s priateľom, ako kedysi Mojžiš.
- Bratovi Leovi sa v dôvernom rozhovore posťažoval sám Kristus.

Brat Jakub z Massy bol tri dni v extáze. Boh mu ukázal, čo sa má stať v cirkvi a v ráde. Boh mu dal dokonalú známosť a pochopenie Svätého písma.

- Brat Anton kázal ľuďom rozličných jazykov a každý ho počul vo svojej reči, ako keď na Turíce kázal apoštol Peter.
- Brat Peter z Monticcela v extáze vznášal sa vysoko, rozprával sa s Pannou Máriou a so svätými.
- Bratovi Konrádovi Panna Mária v žiare svetla položila svojho Ježiška do náručia. On ho pobožkal a privinul na hrud'
- Brat Ján z Marky rozprával sa s Ježišom, ktorý ho obdaril darom proroctva.
- Brata Liberatusa z Lora, keď bol chorý, navštívila Panna Mária v zástupe anjelov a svätých a doniesla mu liečivý odvar, od ktorého ozdravel.
- Brat Konrád z Ofidy, brat Ján z Marky, blahoslavený Maseo zo San Severina, Pelegrino a mnohí ďalší bratia boli obdarení veľkými milosťami, konali mnohé zázraky za života i po smrti.
- Ján z Ferma bol vyzdvihnutý myslou k jasom cherubínov a k plameňom serafínov. Ale tento Boží dar mu bol odňatý. Veľmi túžil po svojom Ježišovi. Ten sa mu zjavil, pozrel naňho a otvoril svoju náruč. Vtedy uzrel brat Ján vychádzať z najsvätejších Spasiteľových prs podivuhodné lúče svetla, ktoré osvecovali celý les i jeho dušu. Ján pokľakol a prosil: „Pane môj, nepozerať na moje hriechy, ale pomôž mi, aby som Ťa miloval celým srdcom.“ Keď vstal, Kristus mu dal svoje ruky pobožkať, on sa k nemu priblížil a pritisol k prsiam Ježišovým, objal ho a pobožkal. Kristus ho potom tiež objal a pobožkal. Keď Kristova prítomnosť zmizla, zostal brat Ján v duši osvietený k nazeraniu do priepasti Ježišovho Božstva. Obdivuhodne riešil a vysvetľoval otázky Najsvätejšej Trojice a hlboké tajomstvá Svätého písma.

Ale tak, ako jeden z dvanástich apoštolov zradil a obesil sa, keď ho zavrhol Boh, tak aj jeden z prvých bratov – Ján Klobúk – odišiel a nakoniec sa obesil.

Brat Maseo chce všetko mať a všetko vedieť

Prví bratia svätého Františka pričiňovali sa všetkou silou o to, aby boli chudobní na pozemské veci a bohatí na čnosti. Raz jeden z nich rozprával, že istý Boží priateľ mal veľký dar činného a rozjímavého života a pritom takú náramnú hlbokú pokoru. Táto pokora ho utvrdzovala, posväcovala a nikdy nedopúšťala, aby upadol do hriechu.

Keď brat Masseo počul také podivuhodné veci o pokore, tak sa roznieť laskou a túžbou po čnosti pokory a urobil sľub, že sa nebude radowať na tomto svete, kým túto čnosť vo svojej duši dokonale nespozná. Od tejto chvíle zostával skoro stále zatvorený vo svojej cele, moril sa pôstom a bdením, modlitbou a prevelkým plačom pred Bohom, aby si od neho vyprosil túto čnosť, bez ktorej sa pokladal za hodného pekla. Zotrvával mnoho dní v tejto túžbe.

Pretože Boh rád vypočúva modlitby pokorných a skrúšených, začul hlas z neba, ktorý ho dvakrát zavolať: „Brat Masseo, brat Masseo!“ Keď duchom spoznal, že je to hlas Kristov, odpovedal: „Môj Pane, môj Pane!“ A Kristus mu riekol: „Čo chceš dať, aby si dostal túto milosť, o ktorú ma prosíš?“ Brat Masseo odvetil: „Môj Pane, chcem dať obe oči mojej hlavy.“ A Kristus mu riekol: „A ja chcem, aby si mal tú milosť a oči tiež.“ Po týchto slovách hlas zmizol a brat Masseo zostal plný takej milosti vytúženej čnosti pokory a Božieho svetla, že bol od tejto chvíle stále rozjasaný.

Raz bol svätý František v Porciunkule s bratom Masseom z Marignana, človekom veľkej svätosti, súdnosti a milosti v rozprávaní s Bohom, pre čo bol svätým Františkom veľmi milovaný. Keď sa jedného dňa svätý František vracal z lesa, kde sa modlil, chcel brat Masseo zistiť, aký je svätý František pokorný. Vyšiel mu teda naproti a akoby s posmechom riekol: „Prečo za tebou, prečo za tebou, prečo za tebou?“ A svätý František sa ho pýta: „Čo tým chceš povedať?“ A brat Masseo: „Prečo všetko ide za tebou a každý človek akoby ťa túžil vidieť, počuť a poslúchať ťa. Nie si krásny podľa tela, nemáš veľké vedomosti, nie si vznešeného rodu. Čím je to teda, že všetci ľudia idú za tebou?“

Keď to svätý František počul, celý rozveselený v duchu pozdvihol tvár k nebu a istú dobu tak zostal s myslou pozdvihnutou k Bohu. Neskôr zase prišiel k sebe, pokľakol a vzdával chválu a vďaky Bohu. Potom s veľkou horlivosťou ducha sa obrátil k bratovi Masseovi a riekol: „Chceš vedieť prečo za mnou, chceš vedieť prečo za mnou, chceš vedieť prečo všetci ľudia idú za mnou? Toto mám z pohľadu Boha najvyššieho, ktorý na každom mieste pozoruje dobrých a zlých. Preto, že tie najsvätejšie oči nevideli medzi hriešnikmi nikoho biednejšieho ani väčšieho hriešnika, ako som ja. Pre konanie toho podivuhodného diela, ktoré on zamýšľal konať, nenašiel biednejšie stvorenie na zemi, a preto vyvolil mňa, aby zahanbil vznešenosť, veľkosť, krásu, statočnosť a svetskú múdrosť, aby sa poznalo, že všetka čnosť a všetko dobré je od neho a nie od stvorenia, a že žiaden človek sa nemôže chváliť pred jeho tvárou. Ale „kto sa chváli, nech sa chváli v Pánovi“ (2Kor 10, 17) a jemu nech je všetka česť a sláva naveky.“

Vtedy, keď brat Masseo počul túto pokornú odpoveď, prednesenú s takým zanietením, zľakol sa a spoznal bezpečne, že svätý František je utvrdený v pravej pokore. Ku chvále Kristovej.

Aký v skutočnosti bol svätý František opisuje nám brat Tomáš z Celana, ktorý ho osobne poznal: Aký krásny a vznešený bol v nevinnosti svojho života, v jednoduchosti svojich slov, v čistote srdca, vo svojom anjelskom zjave. V jednaní bol laskavý, od prirodzenosti mierny, v reči prívetivý, v napomínaní taktný, keď radil, bol múdry, keď bolo treba pomôcť, bol spoľahlivý a vždy laskavý. Bol veselý, mal príjemné spôsoby a bol vytrvalý v modlitbe, vo všetkom horlivý, v predsavzatí stály, pevný v čnostiach, zakotvený v milosti. Bol rýchly k odpúšťaniu, pomalý v hneve, slobodný v duchu. Mal vynikajúcu pamäť, v rozhovoroch presne myslel. Keď mal voliť, bol opatrný, voči druhým dobrotvivý.

Bol neobyčajne výrečným mužom radostnej tváre, s dobrotivým výrazom obličaje, bez zbabelosti a akejkoľvek pýchy. Postavou nebol veľký, skôr malý. Hlavu mal veľkú guľatú, obličaj podlhovastý, rovné nízke čelo, rovné obočie, primeraný rovný a jemný nos, malé uši, ploché spánky, získavajúcu ohnivú a bystrú reč, silný príjemný a ľubozvučný hlas, husté rovnaké biele zuby. Jemné a úzke pery, čierne a nie husté úzy, štíhly krk, rovný chrbát, krátke paže, jemné ruky, dlhé prsty, štíhle nohy, veľmi malé chodidlá, jemnú kožu. Bol veľmi chudý, nosil drsné rúcho, poprial si len krátky spánok a bol veľmi štedrý. A pretože bol medzi pokornými najpokornejší, bol voči všetkým ľuďom vlúdny.

Brat František s bratom Leom odriekavajú hodinky

Raz bol svätý František s bratom Leom na jednom mieste, kde nemali knihy, a chceli sa modliť cirkevné hodinky. Svätý František povedal bratovi Leovi: „Brat môj, nemáme breviár, aby sme odriekali ranné hodinky,

ale aby sme čas strávili ku chvále Božej, ja budem hovoriť a ty mi budeš odpovedať, ako ťa naučím. Dávaj pozor, aby si nemenil slová ináč, než ako ťa naučím. Ja poviem: Ó brat František, ty si sa dopustil toľkého zlého a toľkých hriechov vo svete, že si hoden pekla. A ty, brat Leo, odpovieš: Je pravda, že zasluhuješ najhlbšie peklo.“ A brat Leo s holubičou prostotou odvetil: „Rád, otče, začni v mene Božom.“

Svätý František teda začal hovoriť: „Ó brat František, ty si sa dopustil toľkého zlého a toľkých hriechov vo svete, že si hoden pekla.“ A brat Leo odpovedá: „Boh učiní skrze teba toľko dobrého, že pôjdeš do raja.“ A svätý František: „Tak nehovor, brat Leo. Ale keď ja poviem: Ó brat František, ty si sa dopustil voči Bohu toľkých nepravostí, že zasluhuješ, aby si bol zlorečený od Boha, ty odpovieš takto: Naozaj zasluhuješ, aby si prišiel medzi zlorečených.“ Brat Leo odvetí: „Rád otče.“ Svätý František teda s mnohými slzami a vzdychaním bije sa v prsia a hovorí nahlas: „Ó Pane môj, Bože nebies a zeme, ja som sa dopustil voči tebe toľkých nepravostí a toľkých hriechov, že iste zasluhujem, aby som bol od teba zlorečený.“ A brat Leo odpovedá: „Ó brat František, Boh ťa učiní takým, že medzi požehnanými budeš obzvlášť požehnaný.“

Svätý František sa divil, že mu brat Leo odpovedá stále naopak, než ako mu uložil. Karhal ho a hovorí: „Prečo mi neodpovedáš, ako ti poviem? Kážem ti pre svätú poslušnosť, aby si odpovedal, ako ti budem hovoriť. Ja poviem: Ó brat František, chudáčik, myslíš, že bude mať Boh s tebou milosrdenstvo, keď si sa dopustil toľkých hriechov oproti Otcovi milosrdenstva a Bohu všetkého potešenia, že nie si hoden, aby si našiel milosrdenstvo? A ty brat Leo, ovečka, odpovieš: Vôbec nie si hoden, aby si našiel milosrdenstvo.“

Ale potom, keď svätý František riekol: Ó brat František, chudáčik, ... brat Leo odpovedal: „Boh Otec, ktorého milosrdenstvo je nekonečné, väčšie ako tvoj hriech, učiní ti veľké milosrdenstvo a pridá k nemu mnoho milostí.“ Na takú odpoveď svätý František, láskavo sa hneval a trpezlivo sa namrzal a riekol bratovi Leovi: „Prečo si sa opovážil jednať proti poslušnosti a už toľkokrát si odpovedal práve naopak, ako som ti povedal a kázal?“ Brat Leo veľmi pokorne a úctivo odpovedá: „Boh vie, môj otče, že po každý raz som si zaumienil v srdci odpovedať tak, ako si mi kázal, ale Boh mi dáva hovoriť, ako sa jemu páči, a nie mne.“ František sa tomu divil a riekol bratovi Leovi: „Prosím ťa čo najláskavejšie, aby si mi teraz odpovedal, ako ti poviem.“ Brat Leo odvetil: „Hovor v mene Božom, lebo tento ráz iste odpoviem, ako chceš.“ A svätý František so slzami riekol: „Ó brat František, chudáčik, myslíš, že Boh snád má s tebou milosrdenstvo?“ Brat Leo odvetí: „Áno, veľkú milosť dostaneš od Boha, vyvýši ťa a oslávi ťa naveky, pretože kto sa ponizuje, bude povýšený. A ja nemôžem ináč hovoriť, pretože mojimi ústami hovorí Boh.“ A tak v tejto pokornej hádke s mnohými slzami a hojným duchovným potešením bdeli až do dňa ku chvále Kristovej.

Dravý vlk v meste Gubbio

V tom čase, keď bol svätý František v meste Gubbio, objavil sa v tom kraji prevelký, hrozný a divoký vlk, ktorý požíral nielen zvieratá, ale aj ľudí, takže všetci mešťania sa obávali, lebo často sa približoval k mestu. Keď vychádzali z mesta, boli ozbrojení ako do boja, no aj tak sa mu nedokázali ubrániť.

Preto František zo súcitu s ľuďmi toho mesta sa rozhodol vyjsť von, hoci ho mešťania od toho odhovárali. Keď sa prežehnal, vyšiel s bratmi von z mesta. Všetku svoju dôveru skladal v Boha. Uberal sa k tomu miestu, kde bol vlk.

Vyjde vlk proti Františkovi s otvoreným pyskom. Keď sa k nemu približoval, urobil nad ním znamenie kríža, zavolať ho k sebe a povedal: „Pod' sem, brat vlk. V mene Kristovom ti rozkazujem, aby si nerobil nič zlé ani mne, ani nikomu inému.“ Hneď ako svätý František urobil kríž, hrozný vlk zavrel pysk a prestal bežať. Na daný rozkaz prišiel krotko ako baránok a ľahol si svätému Františkovi k nohám. On k nemu hovorí: „Brat vlk, ty robíš mnoho škôd v týchto končinách a dopustil si sa veľmi veľkých zločinov, keď si zabíjal božie tvory bez Božieho dovolenia. Preto si hoden šibenice ako najhorší zlodej a vrah. Celé toto mesto je ti nepriateľské. Ale ja chcem urobiť pokoj medzi tebou a nimi. Ty im nebudeš ubližovať a oni ti odpustia všetku krivdu.“

Po týchto slovách vlk posunkami tela ukazoval, že prijíma, čo svätý František povedal, a že to chce zachovávať. Svätý František povedal: „Ak sa ti páči uzavrieť a dodržiavať tento pokoj, sľubujem ti, že sa postarám, aby ti ľudia toho mesta dávali trvale výživu a ty mi sľub, že už nikdy nebudeš škodiť žiadnemu človeku ani zvieratu. Chcem, aby si mi dal uistenie o tomto sľube.“ Keď svätý František mu podal ruku, vlk

prednú nohu vložil do jeho ruky na znamenie istoty. Ešte mu povedal: „Brat vlk, rozkazujem ti v mene Ježišovom, aby si šiel bez strachu so mnou potvrdiť tento mier v mene Božom.“ A vlk ide poslušne s ním ako tichý baránok k veľkému údivu mešťanov. Vlk chodil ešte dva roky po meste, nikomu nič zlého nerobil a ľudia ho ochotne živili.

Brat Egídius žije život pozemský aj nebeský

Keď bol brat Egídius raz v jednom konvente v Ríme, chcel sa živiť podľa svojho zvyku z telesnej námahy, a to zachovával od tej doby, čo vstúpil do rádu. Včas ráno bol zbožne na svätej omši. Potom šiel do lesa na drevo a predával ho za chlieb alebo za nejakú inú potravu. Raz drevo kúpila istá žena a zjednali sa na cene. Keď zbadala, že je to rehoľník, dávala mu oveľa viac. Brat Egídius jej hovoril: „Dobrá pani, nechci, aby ma premohol hriech lakomstva.“ Z dohovoreného vzal polovicu a odišiel. Tiež pomáhal robotníkom trhať olivy a lisovať víno. Zrážal orechy, a keď bol čas žatvy, chodil na klásky. Za prácu nikdy nebral peniaze. Potraviny, ktoré mu dali viac ako v ten deň zjedol, porozdával chudobným. Málokedy pomáhal celý deň, lebo potreboval čas na modlitbu a rozjímanie.

Raz svätý Ľudovít, francúzsky kráľ, putoval po posvätných miestach sveta a počul znamenitú povest' o svätosti brata Egídia, ktorý bol z prvých druhov svätého Františka. Zaumienil si, že ho osobne navštívi. Prišiel preto do Perugia, kde bol vtedy brat Egídius. Keď prišiel k bráne kláštora bratov ako nejaký chudobný neznámy pútnik, žiadal si s veľkou naliehavosťou rozprávať s bratom Egídiom a nepovedal vrátnikovi, kto je. Vrátnik oznámil bratovi Egídiovi, že pri bráne je nejaký pútnik, ktorý si praje s ním hovoriť. A Boh mu v duchu zjavil, že je to francúzsky kráľ. Preto s veľkým zanietením vyšiel z cely a beží k bráne. Na nič sa nepýtali a aj keď sa niky navzájom nevideli, pokľakli s veľkou vrúcnosťou, objali sa a pobožkali s takou dôvernosťou, akoby dlhý čas boli veľkými priateľmi. Ale napriek tomu nepovedal jeden druhému ani slovo, ale zostávali tak v objatí a v mlčaní. A keď zotrvali tak hodnú chvíľu, potom sa rozišli. Svätý Ľudovít šiel svojou cestou a brat Egídius sa vrátil do cely.

Keď svätý Ľudovít odchádzal, spýtal sa jeden brat kohosi z jeho druhov, že kto je ten, ktorý takú dobu zotrval v objatí s bratom Egídiom. Ten riekol, že je to Ľudovít, francúzsky kráľ, ktorý prišiel navštíviť ich brata. Preto ostatní, keď sa to dozvedeli, boli smutní, že s ním brat Egídius neprehovoril ani slova, a mrzeli sa naňho. Povedali mu: „Ó brat Egídius, prečo si bol taký nezdvorilý, že si kráľovi, ktorý prišiel z Francúzska, aby ťa videl a počul od teba niekoľko dobrých slov, nič neriekol?“

Brat Egídius odpovedal: „Milí bratia, nedivte sa tomu. Ani on mne, ani ja jemu sme nemohli povedať čo len slovo, pretože keď sme sa navzájom objali, svetlo Božej múdrosti zjavilo a ukázalo mi jeho srdce a jemu moje. A tak Božím pôsobením nahliadli sme sebe do srdc a poznávali sme omnoho lepšie, čo som chcel povedať ja jemu a on mne, ako keby sme hovorili ústami. A keby sme boli chceli vysloviť hlasom to, čo sme cítili v srdci, pre nedostatočnosť ľudského jazyka, ktorý nemôže zreteľne vyjadriť hlboké Božie tajomstvá, bolo by to bývalo skôr na zármutok ako na potešenie. Preto bezpečne vedzte, že kráľ odišiel podivuhodne potešený.“

Diabol hrozne pokúša brata Rufína

Brat Rufín, ktorý patril k najvznešenejším ľuďom v Assisi, človek veľkej svätosti, zakúšal v jednej dobe prudké diabolské pokušenie. Preto bol veľmi záдумčivý a smutný. Diabol mu stále našepkával, že je zavrhnutý a že nie je predurčený k večnému životu, že všetko, čo robí v ráde, je preňho stratené. Keď sa toto pokušenie predlžovalo, z hanby to nevyjavil svätému Františkovi, avšak neprestával sa modliť. Diabol začal na neho útočiť aj falošnými zjaveniami.

Zjavil sa mu v podobe ukrižovaného a povedal mu: „Ó brat Rufín, prečo sa trápiš pokáním a modlením, keď nie si predurčený k večnému životu. A ver mi, veď ja viem, koho som si vyvolil a predurčil. Never synovi Petra Bernardona, keby ti hovoril opak, a tiež sa ho nepýtaj na túto vec, lebo ani on to nevie, iba ja, syn boží. Ver mi, že si z počtu zavrhnutých. Syna Petra Bernardona nepáčilo sa mi tiež pripočítať medzi svojich vyvolených.“

Po týchto slovách rýchlo zmizol a brat Rufín sa dostal do takých temnôt, že už strácal všetku vieru a lásku, ktorú mal ku svätému Františkovi.

Avšak čo Františkovi nepovedal brat Rufín, zjavil mu to Duch Svätý. Keď videl v duchu u brata Rufína také veľké nebezpečenstvo, poslal pre neho brata Masea. Tomu brat Rufín nevrlo odvrkol: „Čo mi je do brata Františka?“ „Ó brat Rufín, či nevieš, že brat František je ako Boží anjel, ktorý osvietil toľko duší vo svete a od ktorého sme prijali milosť Božiu. Preto chcem, aby si na každý pád šiel k nemu, lebo jasne vidím, že ťa diabol oklamal.“

Po týchto slovách brat Rufín šiel ku svätému Františkovi. Keď ho svätý František videl prichádzať, z ďalšia volal: „Ó brat Rufín, chudáčik, komu si to uveril?“ A keď brat Rufín k nemu prišiel, povedal mu brat František celé toto pokušenie, ktoré zakúsil od diabla. Jasne mu dokázal, že ten, ktorý sa mu ukazoval bol diabol, a nie Kristus a že vôbec nesmie súhlasiť s jeho našepkávaním. A keď ti diabol ešte raz povie, že si zavrhnutý, odpovedz mu: Otvor hubu a ja ti Hneď ako mu to povieš, utečie. A tiež podľa toho si mal poznať, že je to diabol, keď ti zatvrdil srdce ku všetkému dobrému. To je jeho vlastné poslanie. Avšak Kristus srdce veriaceho človeka nikdy nezatvrdzuje.

Keď brat Rufín videl, že mu svätý František rozpráva tak po poriadku celý príbeh a spôsob jeho pokúšania, bol dojatý jeho slovami. Dal sa do veľkého plaču a pokorne uznával svoju vinu. Prosil svätého Františka o odpustenie, že to pokušenie zatajil. A tak zostal napomínaním svätého otca plný potechy, posily a celý premenený v lepšieho. Nakoniec mu svätý František riekol: „Choď sa vyspovedať a nezanechávaj prácu ani obvyklé modlitby. Vezď, že ti to pokušenie prinesie veľký úžitok a potešenie. Za krátky čas to zakúsiš.“

Brat Rufín sa vrátil do svojho prístrešku v lese, a keď sa modlil, prišiel znovu jeho nepriateľ a povedal mu: „Ó brat Rufín, či som ti nepovedal, aby si neveril synovi Petra Bernardona a aby si sa nelopotil plačom a modlením, pretože si zavrhnutý?“ Ale brat Rufín mu hneď povedal: „Otvor hubu a ja ti“ V tom momente diabol odišiel s veľkým hnevom.

Keď sa ďalej modlil s veľkou zbožnosťou, prišiel k nemu Kristus, celú jeho dušu rozohrial Božskou láskou a povedal: „Dobre si urobil, synu, že si dal na slová brata Františka, lebo ten, ktorý ti odobral radosť, bol diabol. Ale ja som Kristus. Aby som ťa pevne uistil, že som tvoj Majster, dávam ti toto znamenie: V celom svojom živote nikdy nepocítiš žiadnu trúchlivosť.“ Keď Kristus odišiel nechal ho v takej radosi a sladkosti ducha, že bol celú noc a celý deň uchvátený k Bohu. Od tej doby bol tak utvrdený v milosti a v istote svojej spásy, že bol premenený v iného človeka. Bol by zostával sa modliť vo dne v noci a rozjímať o nebeských veciach, keby ho boli tak nechali.

Keď svätý František s bratmi sa modlili a rozprávali o Bohu, brat Rufín nebol s nimi. František ho zazrel, ako ide z lesa trochu ďalej od nich. Obrátil sa k bratom a spýtal sa ich: „Povedzte mi, čo si myslíte: Ktorú najsvätejšiu dušu má teraz Boh na svete?“ Oni riekli, že si myslia, že je to jeho. Svätý František im na to povedal: „Ja, rozmilí bratia, som posledný človek na svete. Ale vidíte tam brata Rufína, ktorý práve vychádza z lesa? Boh mi zjavil, že jeho duša je jedna z troch najsvätejších duší, ktoré na tomto svete má. Bez váhania vám hovorím, že by som sa nebál nazývať ho svätým Rufínom už za jeho života, pretože jeho duša je utvrdená v milosti a posvätená v nebi, a za svätú prehlásená mojím Pánom Ježišom Kristom.“ Ale tieto slová nikdy nehovoril v prítomnosti brata Rufína.

Kázeň brata Antona pred pápežom a kardinálmi

Svätý Anton Paduánsky, podivuhodná nádoba Ducha Svätého, jeden z vybraných učeníkov a bratov svätého Františka, ktorého svätý František nazýval svojim biskupom, kázal raz v konzistóriu pred pápežom a kardinálmi. V konzistóriu boli ľudia z rôznych národov: Gréci, Francúzi, Nemci, Slovania, Angličania a z iných rozličných národov sveta. Anton v zanietení Ducha Svätého predkladal slovo Božie tak dôrazne, hlboko, zbožne, jasne a zrozumiteľne, že všetci, ktorí boli v konzistóriu, hoci rozličných jazykov, jasne rozumeli všetkým jeho slovám, ako by hovoril jazykom každého z nich. Všetci žasli a zdalo sa im, že sa obnovil ten turíčný zázrak z čias apoštolov:

„V Jeruzaleme boli Židia, nábožní ľudia zo všetkých národov, čo sú pod nebom. Keď sa teda strhol ten hukot, mnoho sa ich zbehlo a boli zmätení, lebo každý ich počul hovoriť svojim jazykom“ (Sk 2, 5-6).

Udivení kardináli hovorili si navzájom: „Nie je tento kazateľ Španiel? Ako to, že počujeme v jeho reči reč našej zeme?“ Pápež uvažoval podobne a divil sa hĺbke jeho slov. „Ozaj,“ povedal, „tento je archou Zákona a schránkou Svätého písma.“

V čom je dokonalá radosť

Raz v zime prichádzal svätý František s bratom Leom z Perugia k Panne Márii Anjelskej a náramne ich trápila preveľká zima. Zavolať na brata Lea, ktorý šiel trochu vpredu, a povedal: „Ó brat Leo, i keby menší bratia dávali na každom mieste príklad svätosti a dobrej výchovy, tak píš a zaznamenaj, že v tom nie je dokonalá radosť.“ Keď ušli kus cesty zavolať ho svätý František druhýkrát: „Ó brat Leo, i keby menší brat dával zrak slepým, narovnával skrivené údy, vyhánal diablov, vracal sluch hluchým, chôdzu chromým, reč nemým, a čo je viac, vzkriesil štyri dni mŕtveho, píš, že v tom nie je dokonalá radosť.“ A keď podišli, volá svätý František mocne: „Ó brat Leo, keby menší brat znal všetky jazyky, všetky vedy a všetky písma, takže by vedel prorokovať a zjavovať nielen veci budúce, ale i tajomstvá svedomí ľudí, píš, že v tom nie je dokonalá radosť.“ Keď ušli zase kus cesty, svätý František znova mocne zavolať: „Ó brat Leo, ovečka Božia, i keby menší brat hovoril jazykom anjelským a znal by cesty hviezd a silu bylín, a boli by mu zjavené všetky poklady zeme, a poznal by prirodzenosť vtákov, rýb a všetkých živočíchov a ľudí, stromov a kameňov, korienkov a vôd, píš, že v tom nie je dokonalá radosť.“ A keď ušli ešte kus cesty, volá svätý František mocne: „Ó brat Leo, i keby menší brat vedel kázať tak dobre, žeby obrátil všetkých neveriacich na vieru Kristovu, píš, že v tom nie je dokonalá radosť.“

A keď tento spôsob rozpravy trval dobré dve míle, opýtal sa ho brat Leo s veľkým prekvapením: „Otče, v mene Božom ťa prosím, aby si mi povedal, v čom je dokonalá radosť.“ A svätý František odpovedal: „Keď prideme k Panne Márii Anjelskej takí premočení dažďom a skrehnutí zimou, celí zablatení a trápení hladom a zabúchame v kláštore na bránu a vrátnik príde nahnevaný a povie: Kto ste? A my povieme, že sme dvaja z vašich bratov. A on: Nehovoríte pravdu, ale ste dvaja oplani, chodiaci po svete, ktorí klamú ľudí a okrádajú chudobných o almužnu. Choďte preč. A neotvorí nám a nechá nás stáť vonku v snehu a daždi, skrehnutých a hladných až do noci. Ak vtedy znesieme trpezlivo a bez reptania také príkorie, takú hrubosť a odohnanie a budeme si pokorne a vľúdne myslieť, že ten vrátnik nás ozaj pozná a že skrze neho k nám hovorí Boh, ó brat Leo, píš, že v tom je dokonalá radosť.“

A ak my neprestaneme búchať a on vyjde von rozhnevaný a bude nás vyhánať ako dotieravých tulákov s hrubosťami a fackami so slovami: Chodte odtiaľ, ničomní darebáci, chodte si do útulku, lebo tu nedostanete ani jedlo ani nocľah. Ak toto znesieme trpezlivo, s radosťou a dobrou láskou, ó brat Leo, píš, že v tomto je dokonalá radosť.“

A ak nútení hladom, zimou a nocou predsa ešte budeme búchať, volať a prosiť pre lásku Božiu, aby nám otvoril a pustil nás dovnútra a on ešte viac pohoršený povie: To sú dotieraví tuláci, ale ja ich vyplatím podľa zásluhy. Vyjde von s hrboľatou palicou, popadne nás za kapucňu, zrazí nás na zem, pováľa po snehu a dôkladne nás tou palicou natlačie, ak my všetky tieto veci znesieme trpezlivo a s radosťou a budeme pri tom myslieť na Kristove bolesti, ktoré máme znášať z lásky k nemu, ó brat Leo, píš, že v tom je dokonalá radosť.“

A preto počuj záver, brat Leo: nad všetky veci, milosti a dary Ducha Svätého, ktoré Kristus udeľuje svojim priateľom, najväčšie je premáhať seba samého a ochotne pre Kristovu lásku znášať bolesti, krivdy, potupu a nepohodlie, lebo všetkými inými Božími darmi sa nemôžeme honosiť, keďže nie sú naše, ale od Boha. Preto hovorí apoštol: „Čo máš, čo si nedostal? A keď si dostal, prečo sa chvasceš, akoby si nebol dostal?“ (1Kor 4, 7). Ale v kríži, v súžení a v protivenstvách môžeme sa chváliť, preto, že sú naše. Preto hovorí apoštol: „Nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného“ (1Kor 2, 2). Jemu buď česť a sláva vždycky a na veky vekov. Amen.

O bratovi, ktorý sledil svätého Františka

Jeden veľmi čistý a nevinný mladík bol prijatý do rádu. Bol raz v jednom malom kláštore, kde bratia z nutnosti spali na lôžku po dvoch. Do toho kláštora prišiel svätý František a večer po kompletóriu šiel spať, aby mohol, ako bol zvyknutý, v noci vstať k modlitbe, keď ostatní bratia spali. Spomínaný mladík si v srdci zaumienil bedlivo pozorovať cesty svätého Františka, aby poznal jeho svätosť a zvlášť, aby sa dozvedel, čo robí v noci, keď vstane. Aby ho spánok nepremohol, ľahol si po boku svätého Františka a zviazal svoj povraz s jeho povrazom, aby sa prebudil, keby vstával.

Svätý František si toho vôbec nevšimol. V noci však v prvom spánku, keď všetci bratia spali, svätý František vstane a zbadal svoj povraz takto zviazaný. Rozviazal ho tak pozorne, že sa mládenec neprebudil. Svätý František šiel sám do lesa, ktorý bol pri kláštore, vošiel do jednej búdky, ktorá tam bola, a začal sa modliť.

Po nejakej chvíli sa chlapec zobudil a keď zistil, že je povraz odviazaný a že svätý František odišiel, vstal z lôžka a šiel ho hľadať. Keď našiel dvere, ktorými sa chodilo do lesa, otvorené, usúdil, že šiel tam a vydal sa do lesa. Keď prišiel k miestu, kde sa svätý František modlil, začul rušný hovor. Priblížil sa viac, aby rozumel tomu čo počul, a zbadal podivné svetlo, ktoré obkľučovalo svätého Františka a v ňom zazrel Krista, Pannu Máriu, svätého Jána Krstiteľa, svätého Jána Evanjelistu a veľmi veľké množstvo anjelov, ktorí sa rozprávali so svätým Františkom. Keď to mladík videl a počul, padol na zem ako mŕtvy.

Keď sa skončilo tajomstvo toho svätého zjavenia a svätý František sa vracal do kláštora, našiel toho mladíka ležať na ceste ako mŕtveho. I vzal ho s útrpnosťou do náručia a odniesol ho naspäť na lôžko, ako robí dobrý pastier svojej ovečky. Keď sa potom od neho dozvedel, že videl toto zjavenie, prikázal mu, aby o tom nikomu nehovoril, kým on bude žiť. Mladík potom rástol vo veľkej Božej milosti a vo zbožnej oddanosti k svätému Františkovi. Až po smrti svätého Františka porozprával toto videnie bratom. Ku chvále Kristovej.

Trest synovi Petra Bernardona za jeho namyslenosť

Svätý František, veľmi zbožný služobník Ukrižovaného, skoro oslepol od prísneho pokánia a ustavičného plaču. Preto málo videl. Stalo sa raz, že šiel na miesto, kde bol brat Bernard, aby s ním hovoril o božských veciach. Prišiel na to miesto a videl, že Bernard je v lese v modlitbe celkom spojený s Bohom. Šiel ďalej a volal ho: „Pod a hovor s týmto slepým.“ Ale brat Bernard mu vôbec neodpovedal. Bol človekom veľkého rozjmania, myseľ mal obrátenú a pozdvihnutú k Bohu.

Svätý František sa niekoľkokrát presvedčil, že Bernard mal zvláštnu milosť, že vedel rozprávať o Bohu, a preto s ním chcel hovoriť. Po nejakej prestávke ho zavolať druhý raz a neskôr aj tretí raz. Brat Bernard ho ani raz nepočul, preto neodpovedal a k nemu neprišiel. Svätý František odišiel trochu zarmútený a ľutoval sám seba, že brat Bernard neprišiel.

Svätý František šiel na neďaleké osamelé miesto, začal sa modliť a prosil Boha, aby mu zjavil, prečo mu brat Bernard neodpovedal. Keď sa modlil počul hlas od Boha, ktorý mu povedal: „Úbohý človeče, prečo si znepokojený? Či má človek zanechať Boha kvôli tvorovi? Keď si volal, bol brat Bernard spojený so mnou, a preto k tebe nemohol prísť, ani ti odpovedať. Nediv sa teda, že s tebou nemohol hovoriť.“

Keď svätý František dostal od Boha túto odpoveď, náhle sa vrátil k bratovi Bernardovi, aby sa mu pokorne vyznal z myšlienky, ktorú mal proti nemu. Keď ho brat Bernard videl prichádzať, šiel mu naproti a padol mu k nohám. Tu mu svätý František kázal vstať a rozprával mu s veľkou pokorou, akú myšlienku a mrzutosť mal proti nemu a ako ho Boh za to pokarhal. Skončil takto: „Kážem ti pre svätú poslušnosť, aby si urobil, čo ti poviem.“

Brat Bernard sa bál, aby mu svätý František nekázal niečo neobyčajného a chcel sa tejto poslušnosti slušne vyhnúť. Preto mu povedal: „Som ochotný vás poslúchnuť, keď vy mi sľúbite, že urobíte to, čo budem kázať ja vám.“ A keď mu to svätý František sľúbil, brat Bernard riekol: „Povedzte, otče, čo chcete, aby som urobil.“ František na to: „Rozkazujem ti pre svätú poslušnosť, aby si potrestal moju domýšľavosť a smelosť môjho srdca. Položím sa teraz na chrbát na zem a ty mi stúpiš jednou nohou na krk a druhou na ústa, a tak trikrát po

mne prejdeš z jednej strany na druhú, budeš ma haníť a hovoriť mi, že sa môžem hanbiť. A povieš mi zvlášť: Lež, sprostý synu Petra Bernardona, kde sa v tebe, ktorý si prabiedne stvorenie, berie taká pýcha?“

Keď to brat Bernard vypočul, hoci mu to bolo veľmi ťažko urobiť, predsa pre svätú poslušnosť urobil ako najvhodnejšie dokázal, čo mu svätý František kázal. A keď to urobil, povedal svätý František: „Teraz mi rozkáž ty, čo chceš, aby som urobil, pretože som ti sľúbil poslušnosť.“ Brat Bernard riekol: „Rozkazujem ti pre svätú poslušnosť, aby si ma, kedykoľvek budeme spolu, prísne pokarhal a potrestal za moje chyby.“

Svätý František sa tomu veľmi divil, lebo brat Bernard bol taký svätý, že ho mal vo veľkej úcte a nemyslel si, žeby pre niečo zasluhoval pokarhanie. Preto od tejto chvíle snažil sa svätý František s ním mnoho nebyť kvôli zmienenej poslušnosti, aby snáď nepovedal nejaké káravé slovo tomu, koho poznal ako dokonalého človeka. Keď ho chcel vidieť alebo počúvať jeho reč o Bohu, urobil to tak, ako to najrýchlejšie dokázal, a potom odišiel. Bolo veľmi dojemné a povzbudzujúce vidieť s akou láskou, úctivosťou a pokorou si počínal svätý František, keď hovoril so svojim prvorodeným synom bratom Bernardom. Ku chvále a sláve Kristovej.

Pyšný brat Eliáš

Jedného dňa, keď sa svätý František modlil v lese, akýsi krásny mladík, prichystaný na cestu, prišiel ku kláštornej bráne a búchal tak rýchlo, silno a tak dlho, že sa bratia tomu neobyčajnému búchaniu veľmi zadivili.

Brat Masseo šiel, otvoril bránu a riekol tomu mladíkovi: „Synu, odkiaľ prichádzaš? Podľa tvojho búchania sa zdá, ako by si tu nikdy nebol.“ Mladík sa spýtal: „A ako sa má búchať?“ Brat Masseo pokračoval: „Zabúchaj trikrát po sebe s prestávkami, potom počkaj, čo by sa brat pomodlil Otčenáš a prišiel otvoriť. Ak po tej prestávke nepríde, zabúchaj druhý raz.“ Mladík odpovedal: „Veľmi sa ponáhľam, preto búcham tak silne, lebo mám pred sebou dlhú cestu a sem som prišiel, aby som hovoril s bratom Františkom, ale on je teraz v lese na rozjímaní, preto ho nechcem vyrušovať. Choď však a pošli mi brata Eliáša. Chcem mu predložiť jednu otázku, lebo som počul, že je veľmi múdry.“

Brat Masseo ide a hovorí bratovi Eliášovi, aby šiel k tomu mladíkovi. Brat Eliáš sa preto hnevá a nechce ísť, takže brat Masseo nevie čo robiť, ani čo odpovedať tomu pri bráne. Keby povedal: Brat Eliáš nemôže prísť, cigánil by. Keby povedal, že sa rozhneval a že nechce prísť, bál sa, že dá zlý príklad.

Preto, že brat Masseo sa zdržal a nevracal sa, mladík zabúchal druhýkrát ako predtým. Zanedlho sa vrátil brat Masseo k bráne riekol mladíkovi: „Nezachoval si moje poučenie o búchaní.“ Mladík odpovedal: „Brat Eliáš ku mne nechce prísť, ale choď a povedz bratovi Františkovi, že som prišiel, aby som s ním hovoril, ale pretože mu nechcem prekážať v modlitbe, povedz, aby mi poslal brata Eliáša.“

Šiel teda brat Masseo k bratovi Františkovi, ktorý sa modlil v lese s tvárou pozdvihnutou k nebi a povedal mu celý odkaz toho mládenca a odpoveď brata Eliáša. Svätý František ani sa nevzdialil z miesta a ani nesklonil tvár a povedal bratovi Masseovi: „Choď a povedz bratovi Eliášovi, aby šiel z poslušnosti ihneď k tomu mladíkovi.“

Keď počul brat Eliáš rozkaz brata Františka, šiel veľmi nahnevaný k bráne, s veľkou prudkosťou a hlukom ju otvoril a povedal mladíkovi: „Čo chceš?“ Mladík odpovedal: „Pozri brat, nehnevaj sa, ako sa zdá. Hnev zakaľuje ducha a bráni rozoznávať pravdu.“ Brat Eliáš riekol: „Povedz mi, čo odo mňa chceš!“ Mladík odpovedal: „Pýtam sa ťa, či tým, ktorí zachovávajú evanjelium, je dovolené jesť to, čo sa pred nich postaví, podľa toho, čo Kristus povedal svojim učeníkom. A ešte sa ťa pýtam, či je niekomu dovolené predložiť pred nich niečo, čo sa protiví evanjeliovej slobode.“ Eliáš pyšne odvetil: „Ja to viem dobre, ale nechcem ti dať odpoveď. Choď si po svojom.“ Mladík povedal: „Vedel by som na túto otázku odpovedať lepšie ako ty.“

Tu brat Eliáš rozhnevaný buchol dvermi, zavrel a odišiel. Potom začal premýšľať o položenej otázke a pochybovať sám sebou, a nevedel ju rozriešiť. Bol v ráde vikárom, nariadil a vydal ustanovenia prísnejšie ako sú v evanjeliu a v regule svätého Františka, aby žiaden brat v ráde nejedol mäso. Predmetná otázka bola výslovne proti nemu. Preto, že si to sám nedokázal vysvetliť a posúdil slušné chovanie tohto mladíka, ktorý hovoril, že by na túto otázku vedel odpovedať lepšie ako on, vrátil sa k bráne, otvoril ju a chcel sa pýtať mládenca na túto otázku. On však už odišiel, pretože pýcha brata Eliáša nebola hodná hovoriť s anjelom.

Potom svätý František, ktorému Boh všetko zjavil, vrátil sa z lesa a s veľkým hlasom prísne pokarhal brata Eliáša: „Zle robíte, pyšný brat Eliáš, že od nás vyhánate svätých anjelov, ktorí nás prichádzajú poučovať. Hovorím ti, že sa veľmi bojím, aby si pre svoju pýchu neskončil mimo tohto rádu.“ A tak sa aj stalo.

Pôst svätého Františka na Perugijskom jazere

Pretože svätý František, ctihodný Kristov služobník, bol v niektorých veciach ako Alter Kristus, daný svetu pre spásu ľudí, chcel ho Boh Otec prirovnať a pripodobniť svojmu Synovi Ježišovi Kristovi v mnohých skutkoch. Ukazuje sa to aj v konaní štyridsaťdenného pôstu. Slávil ho takto: Keď bol raz svätý František v posledný deň fašiangov v dome jedného ctiteľa pri jazere Perugijskom, u ktorého zostal na noc, vnukol mu Pán Boh, aby šiel štyridsaťdňový pôst konať na jeden ostrov toho jazera.

Svätý František prosil svojho ctiteľa, aby ho pre lásku Kristovu doviezol vo svojej loďke na nejaký ostrov v jazere, kde nikto nebyva, a aby to urobil v noci pred Popolcovou stredou tak, aby si to nikto nevšimol. Ten človek pre veľkú úctu, ktorú mal k nemu, ochotne vyplnil jeho prosbu a zaviezol ho na jeden ostrov.

Svätý František vzal sebou len dva chlebičky. Keď prišli na ostrov a ten priateľ odchádzal, aby sa vrátil domov, prosil ho vlúdne svätý František, aby nikomu neprezradzoval, že tam je a aby pre neho prišiel až na Zelený štvrtok. A tak onen priateľ odišiel. Svätý František ostal sám.

Pretože tam nebol žiaden príbytok, kam by sa mohol uchýliť, vošiel do jedného veľmi hustého živého plota, ktorý mnohým trnami a vetvami stromov upravil na spôsob búbky alebo na spôsob akéhosi pelechu. Na takom mieste začal v modlitbe rozjímať o nebeských veciach. Zostal tam počas celého štyridsaťdenného pôstu bez jedla a nápoja, okrem polky jedného z chlebičiek, ako to videl jeho ctiteľ, keď sa k nemu vrátil na Zelený štvrtok. Ten našiel zo dvoch chlebičiek jeden celý a polku druhého. Iste tú polku zjedol svätý František z úcty k pôstu Ježiša Krista, ktorý sa postil štyridsať dní a nocí a nepožil žiaden hmotný pokrm. A tak tou polkou zjedeného chleba zahnal od seba jed márnej chvály.

Potom na mieste, kde svätý František bol tak podivuhodne zdržanlivý, pre jeho zásluhy urobil Boh mnoho zázakov. Preto tam ľudia začali stavať domy a tam bývať. V krátkej dobe bolo tam postavené pekné a veľké mestečko, je tam kláštor bratov nazývaný Kláštor na ostrove a doposiaľ muži i ženy toho mestečka majú veľkú úctu k tomu miestu, kde svätý František konal štyridsaťdňový pôst ku sláve Kristovej.

Ako chápal brat Ginepro lásku k chorým a chudobným

Jedným z najzvláštnejších bratov svätého Františka, brat Ginepro, bol mužom hlbokej pokory, veľkej horlivosti a lásky. Keď o ňom raz svätý František hovoril, riekol: „Ten by bol dobrým menším bratom, kto by premohol seba a svet ako brat Ginepro.“

Raz navštívil u Panny Márie Anjelskej jedného nemocného brata. S veľkým súcitom sa ho pýtal: „Môžem ti preukázať nejakú službu?“ Nemocný odvetil: „Veľmi by som sa potešil, keby si mi doniesol bravčové stehienko.“ Brat Ginepro riekol: „Nestaraj sa, donesiem ti ho bez meškania.“

Ide, vezme nôž, myslím, že kuchynský, a v roznietení ducha ide do lesa, kde sa pásli prasatá. Vrhol sa na jedno, odrezal mu nohu, uteká a nechal to prasa také zmrzačené. Vrátil sa domov, upravil stehno s veľkou starostlivosťou a s veľkou láskou ho priniesol nemocnému. Nemocný ho pojedá s velikánskou chuťou a nie bez mnohého potešenia a veselosti brata Ginepra. S veľkým rozjarením opisoval nemocnému, aby ho rozveselil, ako previedol útok na toto prasa.

Zatiaľ človek, strážiaci prasatá, ktorý videl ako tento brat odrezal nohu, oznámil s veľkým rozhorčením po poriadku celý ten príbeh svojmu pánovi. Keď sa pán dozvedel o tom, čo sa stalo, pribehol do kláštora bratov a nazval ich pokrytcami, zlodejmi, podvodníkmi, darebákmi a špatnými ľuďmi, pretože odrezali jeho prasatú nohu.

Na veľký krik, ktorý poškodený človek urobil, prišiel tam svätý František so všetkými bratmi. Ospravedlňoval so všetkou pokorou svojich bratov. Nevedel, čo sa stalo, ale uspokojoval ho a sľuboval mu, že mu všetku jeho škodu nahradia. Napriek tomu poškodený muž nebol spokojný. S veľkou zlosťou, s nadávkami a hrozbami rozhnevaný odchádza z kláštora a znova, a znova opakuje, že bratia zlomyselne odrezali jeho prasaťu nohu. Žiadne ospravedlnenie ani sľuby neprijal.

Zatiaľ čo ostatní bratia žasli, svätý František plný opatrnosti sa zamyslel a riekol si vo svojom srdci: Neurobil to hádam v nevhodnej horlivosti brat Ginepro? I dal si ho tajne zavolať a spýtal sa ho: „Neodrezal si ty v lese nejakému prasaťu nohu?“ Brat Ginepro mu riekol nie ako človek, ktorý by sa bol dopustil zločinu, ale ako človek, ktorému sa zdá, že preukázal skutok veľkej lásky. Povedal mu veľmi veselo: „Môj sladký otče, je to pravda, že som odrezal prasaťu nohu, ale ak chceš, vypočuj, môj otče, trpezlivo prečo. Šiel som navštíviť toho nemocného brata.“

Keď mu takto všetko poporiadku vyrozprával, dodal: „Hovorím ti, keď uvažujem nad tým potešením, že náš brat potom pookrial, keby som sto prasaťom odrezal nožičky ako tomu jednému, myslím si naisto, žeby to Boh bol rád videl.“

Svätý František so spravodlivým rozhorlením a s veľkým rozhorčením povedal: „Ó brat Ginepro, prečo si spôsobil také pohoršenie? Ten človek si nesťažuje bezdôvodne a je na nás veľmi rozhnevaný. Možno, že teraz chodí po meste a hovorí o našom veľkom poklesku, a má k tomu veľkú príčinu. Kážem ti preto pre svätú poslušnosť, aby si bežal za ním. Až ho dohoníš, vrhni sa na zem a vyznaj svoju vinu. Sľub mu, že mu dáš takú náhradu, aby sa nemohol na nás sťažovať. Toto bol veľmi veľký prečin.“

Brat Ginepro sa prekvapil nad týmito povedanými slovami a bratia na neho s úžasom a údivom hľadeli. Jemu sa zdalo, že tieto časné veci nie sú ničím, iba keď sú v láske podelené s blížnym. Odvetil: „Nepochybuj, môj otče, že mu ihneď zaplatím a že ho upokojím. A prečo sa vlastne rozčuľuje, keď to prasa, ktorému som odrezal nohu, bolo skôr Božie ako jeho a použil som ho k takému dobrému skutku lásky.“

Beží alebo ide klusom, až dobehne toho človeka. Bol nesmierne rozhnevaný a nezostala v ňom kvapka trpezlivosti. Ginepro mu vykladá ako a prečo prasa zmrzačil, a to s takou horlivosťou, plesaním a radosťou, skoro ako človek, ktorý mu preukázal veľkú službu, za ktorú by ho mal hojne odmeniť. Ten poškodený plný hnevu a premožený zlosťou povedal mu mnoho hrubostí, nazval ho bláznom, pochabým zlodejom a najhorším darebákom. Brat Ginepro nedbal na tieto hrubé slová, divil sa však a myslel si, že mu ten človek dobre neporozumel, lebo sa mu zdalo, že pre túto vec sa patrí radovať a nie hnevať. Padol mu okolo krku, objal ho, pobožkal a riekol, že to bolo urobené iba z lásky. Vyzýval ho a prosil, aby tiež s ostatkom prasaťa urobil podobne. Robil to s takou láskou a pokorou, že ten človek vstúpil do seba, vrhol sa s hojnými slzami na zem a uznal, že skutkom i slovom tým bratom krivdil.

I vzal to prasa, zabil ho, uvaril a priniesol ho s veľkou úctivosťou a s veľkým plačom k Panne Márii Anjelskej. Dal ho z ľúlosti nad krivdami, ktoré im skutkami a slovami spôsobil, týmto svätým bratom, aby ho zjedli. Svätý František keď uvažoval nad jednoduchosťou a veľkým umením znášať protivenstvá a nad takou trpezlivosťou svätého brata Ginepra, riekol bratom a iným okolostojacim: „Moji bratia, kiežby Boh dal, aby také borievky (Ginepro = Borievka) mal plný les!“ Ku chvále Ježiša Krista a chudobného Františka.

Brat Ginepro mal aj s chudobnými veľkú sústrasť a taký súcit, že keď niekoho videl biedne oblečeného alebo nahého, hneď zvliekol habit alebo aspoň kapucňu svojho plášťa a dal tomu chudobnému. Preto mu kvardián zakázal dávať chudobnému celý svoj habit alebo časti svojich šiat.

Stalo sa, že po niekoľkých dňoch stretol akéhosi chudobného, skoro úplne nahého. Ten žiadal brata Ginepra almužnu pre lásku Božiu. On mu s veľkou útrpnosťou povedal: „Nemám, čo by som ti dal. Mám iba habit, ale ten mám pod svätou poslušnosťou zakázané dávať, ba ani časti svojich šiat nesmiem nikomu dať. Avšak keď mi ho zoblečieš, nebudem sa vzpierať.“

Nepovedal to hluchému. Ten chudobný mu ihneď zoblekol habit a odišiel s ním. Brata nechal nahého. Keď sa vrátil do kláštora, pýtali sa ho, kde má habit. Odvetil: „Nejaký dobrý človek mi ho zoblekol a odišiel s ním.“

A ako sa v ňom rozmáhala čnosť súcitnosti, nebol spokojný s tým, že dával len šaty, ale i knihy, omšové rúcha, plášte, ale chudobným dával všetko, čo mu prišlo pod ruky. Bratia preto nenechávali nič na dosah jeho rúk, pretože brat Ginepro rozdával všetko pre lásku Božiu a k jeho chvále.

Raz strážil oltár, kým brat sa šiel najesť. V tej dobe požiadala ho akási chudobná žena o almužnu. On jej odvetil: „Trochu počkaj a uvidím.“ Na oltári bol veľmi zvláštny záves, okráslený zlatými a striebornými zvončekmi veľkej ceny. Povedal si, že tie zvončeky sú tu zbytočné a z útrpnosti ich daroval chudobnej žene.

Nádherný trón v nebi

Raz ráno šiel brat Pacifik ku Františkovi. On sa práve modlil pred oltárom, preto na neho čakal pod chórom a ponoril sa tiež do modlitby pred Ukrižovaným. Po chvíľke sa zdvihol a bol uchvátený myšliou do nebies. V nebi videl mnoho trónov a medzi nimi jeden, ktorý vynikal nad ostatnými. Bol nádherný, oslivo žiariaci ako oheň, ozdobený drahokamami. V duchu obdivoval túto nádheru a pýtal sa sám seba, či by to mohol byť trón. A hneď počul hlas, ktorý k nemu hovoril: „To bol trón Luciferov, ale naň teraz zasadne pokorný František.“

Keď sa spamätal, vyšiel von a stretol sa s blaženým Františkom. Padol mu k nohám, skrížil ruky na prsia a obdivoval ho, ako by ho bol už videl na nebeskom tróne. Hovoril: „Otče, odpusť mi a pros za mňa Pána, aby sa nado mnou zmiloval a odpustil mi hriechy.“ Svätý František ho zdvihol a spoznal, že mal zjavenie. Zdal sa celý premenený a modlil sa k svätému Františkovi takým hlasom, ako by už nebol živý, ale kraľoval v nebi.

Pretože nechcel povedať svätcovi svoje videnie, hovoril ako sám so sebou a ako zo sna. Medzi iným sa pýtal: „Brat František, čo súdiš o sebe?“ A on mu odpovedal: „Viem, že som väčší hriešnik ako nejaký sveták.“ V Pacifikovej duši sa hneď ozval hlas: „Z toho môžeš poznať, že zjavenie bolo pravdivé. Lucifer bol zvrhnutý z toho trónu pre svoju pýchu, zatiaľ čo František si zaslúži byť povýšený a naňho zasadnúť pre svoju pokoru.“

Diabol v poduške

Keď svätý František zotrval v modlitbe v pustovni Greccio sotvaže usnul, zavolať na brata, ktorý spal vedľa. Keď tento prišiel do Františkovej cely, povedal mu svätec: „Brat môj, túto noc nemôžem ani spať, ani sa postaviť a bojím sa. Hlava i nohy sa mi trasú, akoby som zjedol chlieb z trávy.“

Keď ho brat tešil, prerušil ho František: „Som presvedčený, že v tejto poduške, čo mám pod hlavou, je diabol.“ Nikdy totiž od tej doby, čo sa obrátil, neprial si ležať v perinách ani mať pod hlavou podušku z peria. Bratia ho donútili proti jeho vôli, aby mal podušku, pretože mal choré oči.

Hodil teda podušku bratovi a ten, keď ju zdvihol, dal si ju pod ľavé rameno. Ale keď vyšiel z cely, ihneď stratil reč a podušku nemohol pustiť ani pohnúť rukami. Zostal stáť, nemohol sa pohnúť z miesta a stratil vedomie. Keď tak stál nejakú chvíľu, zavolať naňho František v mene milosti Božej a on sa ihneď prebral a pustil podušku na zem.

Vrátil sa k blaženému Františkovi, všetko mu vyrozprával čo sa prihodilo, a on mu riekol: „Keď som sa večer modlil kompletorium, cítil som, že ide diabol do cely. Teraz vidím, že je to nejaký tvrdohlavý diabol. Keďže nemohol uškodiť mojej duši, chce škodiť telu, aby som nemohol zaspáť ani vstať sa modliť. Chce ma pripraviť o zbožnosť a radosť môjho srdca, aby ma pohol k reptaniu nad mojou nemocou.“

Veľký poklad na misijnej ceste

Svätý František rozposlal bratov do rôznych krajín sveta, sám sa vydal s bratom Masseom do Francúzska. Keď z cesty veľmi unavení prišli do jednej dediny, rozdelili sa a každý inou stranou šiel žobrať niečo na jedenie. Keďže svätý František bol skromný a malý, vyžobral len niekoľko kúskov suchého chleba. Brat Masseo, pretože bol pekný a veľký, dostal veľké a pekné kusy, ba celé chleby. Potom sa uchýlili za dedinu, aby pojedli.

Keď videl František, že toho chleba, ktorý doniesol Maseo, bolo viac a krásne kusy, veľmi sa zaradoval a povedal: „Ó brat Maseo, nie sme hodní takého veľkého pokladu.“ Keď tieto slová niekoľkokrát opakoval, Maseo odvetil: „Drahý otče, ako je možné hovoriť o poklade tam, kde je taká chudoba a taký nedostatok potrebných vecí? Nie je tu obrus ani nôž, ani tanier, ani miska, ani dom, ani sluha, ani slúžka.“ A svätý František: „A to je to, čo pokladám za veľký poklad. Dobrý chlieb, krásny kameň, čistá studnička. Prosme Boha, by nám dal milosť milovať taký vznešený poklad svätej chudoby.“ Keď sa telesne občerstvili a pomodlili, vstali, aby pokračovali v ceste.

Raz si svätý František hlboko vzdychol: „Na celom svete sa sotva nájde rehoľník, ktorý by dokonale poslúchal svojho predstaveného!“ Ihneď mu hovorili: „Otče, povedz nám, aká má byť dokonalá poslušnosť?“ A on odpovedal, že človek dokonale poslušný sa podobá mŕtvemu telu. „Vezmi mŕtvolu a polož ju, kam chceš. Vidiš, že sa nevzpiera, že nemení polohu, že nereptá. Posad ju na trón, nehľadí hore, ale k zemi. Obleč ju do purpuru, tým viac vystúpi jeho sinavosť. Ten je skutočne poslušný, kto sa nepýta prečo bol preložený, kam bude poslaný, netúži po zmene postavenia. Keď je povýšený na úrad, zostane pokorný ako predtým. Čím viac je ctený, tým viac sebou pohŕda.“

Tie povinnosti, ktoré sú vykonané iba z rozkazu a nie podľa vlastného prania, tie nazval svätou poslušnosťou. Ale za najväčšiu poslušnosť pokladal tú, z ktorej nemalo telo žiaden úžitok, totiž z Božieho vnuknutia ísť medzi neveriacich a získavať ich duše, alebo z túžby po mučeníctve. Hovoril, že je veľmi milé prosiť Boha o túto poslušnosť.

Svätý otec hovorieval bratom: Najdrahší bratia, vyplňte rozkaz na prvé slovo a nečakajte, až bude opakovaný. Nehľadajte v ňom nemožnosti, i keby vám niekto niečo rozkázal nad vaše sily. Svätá poslušnosť vás posilní.

Slávnosť jasličiek

Františkovým najväčším úsilím, najvznešenejším práním a hlavným životným pravidlom bolo: vo všetkom a za akýchkoľvek okolností zachovávať sväté evanjelium. So všetkou bdelosťou a horlivosťou, s celou túžbou svojho ducha a s celým zápalom svojho srdca snažil sa dokonale nasledovať učenie nášho Pána Ježiša Krista a chodiť po jeho stopách. Stálym rozjímaním si pripomínal jeho slová a bystrými úvahami rozmýšľal o jeho skutkoch. Zvlášť pokora jeho Vtelenia a láska, ktorú preukázal vo svojom utrpení, zamestnávali svätcovho ducha tak, že len nerád myslel na niečo iné.

Vtedy žil muž dobrej povesti a ešte lepšieho života, menoval sa Ján. František ho mal zvlášť rád, pretože i keď požíval znamenitú povest' a vážnosť, pohŕdal šľachtictvom tela a snažil sa dosiahnuť šľachtictvo duše. Toho si zavolať blažený František k sebe. Bolo to asi štrnásť dní pred Narodením Pána. Riekol mu: „Ak chceš, aby sme blížiacu sa slávnosť Vianoc slávili u Greccia, poponáhľaj sa a starostlivo obstaraj, čo ti poviem. Chcel by som osláviť pamiatku toho Dieťaťa, ktoré sa narodilo v Betleheme, a chcel by som, pokiaľ je to možné, svojimi očami vidieť tú veľkú núdzu, ktorú už ako dieťa muselo znášať, ako ležalo v jasliach, pri ktorých stál vôl a osol, a ako ležalo na sene.“ Keď to dobrý a oddaný muž vypočul, rýchlo na menovanom mieste pripravil všetko, ako mu svätec uložil.

Deň radosti sa blížil, čas jasotu nadišiel. Z rôznych strán prišli bratia, z okolia muži i ženy. Ako len mohli, pripravili sviece a pochodne, aby osvietili túto noc, ktorá ožiarila jasnou hviezdou všetky dni a roky.

Keď prišiel František, všetko našiel pripravené a zaradoval sa. Postavili jasle, priniesli seno a priviedli vola i oslíka. Tu je uctená jednoduchosť, povýšená chudoba, zvelebená pokora a z Greccia sa stáva nový Betlehem. Noc je jasná ako deň a ľudia i zvieratá sa cítia šťastne. Ľudia sa sem schádzajú a naplňuje ich nová radosť z obnovenej tajomnej udalosti. Les znie piesňami a od skál sa odráža jasot. Bratia spievajú, prinášajú tak Bohu patričnú chválu a celá noc jasá čistou radosťou. Boží svätec stojí pri jasličkách, vzlyká bolesťou a zároveň je preniknutý svätou zbožnosťou a podivuhodnou radosťou. Pri jasliach sa slávi slávnostná svätá omša. Kňaz cíti netušenú útechu.

Svätý František si oblieka dalmatiku, bol totiž diakonom, a ľubozvučným hlasom spieva evanjelium. Jeho hlas, jeho silný hlas, jeho nežný hlas, jeho jasný hlas, jeho ľubozvučný hlas pozýva všetkých k najvyššej chvále.

Potom zhromaždenému ľudu káže o narodení chudobného Kráľa a blahorečí mestu Betlehemu. Často, keď chce vysloviť meno Ježiš, hovorí plný preveľkej lásky: Dieťaťko betlehemské. Viac ako slovami pretekajú jeho ústa láskou. Ukázala sa tam štedrosť a veľkomyselnosť Všemohúceho.

Jeden zbožný muž mal podivuhodné videnie. Zazrel v jasličkách neživého chlapčeka. Videl, ako k nemu pristupuje svätý František a budí dieťa ako z hlbokého spánku. A nebolo nevýstižné toto zjavenie. Veď Ježiš bol v mnohých srdciach zabudnutý. Milosťou Božou ho v ich srdciach prebudil a znovu uviedol do ich vedomia. Keď slávnosť skončila, odchádzali všetci domov v blaženej radosi.

Seno, ktoré bolo v jasličkách, ľudia schovávali, aby skrze ne Pán, ktorý tak rozličným spôsobom preukazuje svoje milosrdenstvo, uzdravil ich kone a iné zvieratá. A skutočne sa to stalo, že v tej krajine sa uzdravili zvieratá, keď dostali kúsok toho sena. Ba i ženy, ktoré trpeli ťažkými a dlho trvajúcimi pôrodnými bolesťami, šťastne porodili, keď na nich položili trochu z tohto sena. Tiež mnohí pútnici, ktorí tu prišli, boli uzdravení z rôznych nemocí. Neskôr bolo miesto, kde stáli jasličky, posvätené ako chrám ku cti svätého Františka.

Svätý František káže vtáčikom

Keď sa bratia na misiách uberali cestou, svätý František pozdvihol oči a zazrel niekoľko stromov pri ceste, na ktorých sedelo nesmierne množstvo vtáctva. Divil sa tomu a povedal bratom: „Počkejte na mňa tu na ceste a ja pôjdem kázať svojim bratom vtáčikom.“

Vošiel do poľa a začal kázať tým, ktorí boli na zemi, a hneď k nemu zlietli tí, ktorí boli na stromoch. Žiaden z toho množstva sa ani nepohol, kým svätý František nedohovoril. Ani potom ešte neodlietali, kým im nedal svoje požehnanie. František medzi nimi chodil, dotýkal sa ich, ale žiaden preto neodletel.

Obsah kázne svätého Františka bol tento: Moji bratia vtáčiky, ste veľmi zaviazaní Bohu, svojmu Stvoriteľovi, a máte ho vždycky a na každom mieste chváliť, veď vám dal dvojnásobné a trojnásobné šaty, dal vám tiež voľnosť lietať kamkoľvek a tiež váš rod zachoval v Noemovej arche, aby váš druh vo svete nevyhynul. Ste mu tiež zaviazaní za živel vzduchu, ktorý vám určil. Okrem toho vy nesejete ani nežnete a Boh vás kŕmi a dáva vám rieky a studničky, aby ste z nich pili. Dáva vám hory a za útulok údolia a vysoké stromy, aby ste si stavali hniezda. Hoci neviete ani tkať, ani šiť, Boh šatí vás i vaše deti. Veľmi vás teda Stvoriteľ miluje, keď vám preukazuje toľké dobrodenia. Preto moji bratia varujte sa hriechu nevďačnosti a vždycky sa snažte chváliť Boha.

Keď im svätý František hovoril tieto slová všetky vtáčiky začali úctivo skláňať hlavy. Chovaním a spevom ukazovali, že im slová svätého Františka pôsobia veľkú slasť. On sa radoval s nimi a divil sa takému množstvu vtákov. Keď dokončil kázanie, urobil nad nimi znamenie kríža a dovolil im odletieť.

Kázeň na brehu mora

Raz, keď Boží sluha kázal v Gaete na morskom brehu a zástupy zo zbožnej úcty sa tlačili, aby sa mu dostali čo najbližšie, on sa z toho zhrozil a skočil na loďku, uviazanú pri brehu. A loďka ako keby mala rozum odplávala od brehu a zastavila sa nepohnute uprostred vln, odkiaľ svätý muž kázal zástupom, ktorý čakal na brehu. Množstvo ľudí, ktorí vypočuli reč pod dojmom zázraku, prijalo požehnanie a rozišlo sa. Loďka akoby vlastným pohonom sa vrátila k brehu.

Svätý František káže z loďky ako Ježiš, na ktorého sa zástupy tlačili: „V ten deň vyšiel Ježiš z domu a posadil sa pri mori. Okolo neho sa zhromaždili veľké zástupy. Preto nastúpil na loďku a sadol si; a celý zástup stál na brehu“ (Mt 13, 1-2).

Zázračné rozmnoženie chleba

Po istom čase mal František dobrých a horlivých bratov. Oni ctili a verne zachovávali sľúbenú dokonalosť. Vtedy František, poháňaný horlivosťou serafinskej lásky, vrúčne túžil obetovať sa Pánovi ako živá obeta. Zaumienil si preplaviť sa do sýrskych končín, aby tam kázal kresťanskú vieru Saracénom a iným neveriacim. Vstúpil na loď, ktorá tam mierila, ale náporom vetra bola zahnaná do slovanských končín, kde museli vystúpiť. Keď tam nenašiel loď, ktorá by ho previezla, prosil plavcov, ktorí smerovali do Ankony, aby ho pre Božiu lásku vzali sebou. Oni však nemali dostatok zásob, preto ho neúprosne odmietli.

On však veľmi dôveroval v Pánovu dobrotu a tajne so svojím bratom vliezol na loď. Prišiel tam človek, ktorého, ako sa zdá, poslal Boh kvôli chudáčikovi, a priniesol potrebné veci na výživu. Keď plavci pre silný vietor mnoho dní nemohli nikde pristáť, spotrebovali všetky svoje pokrmy, ostávala len almužna, poskytnutá chudobnému Františkovi. I keď bola skromná, Božou mocou sa tak rozmnožila, že aj keď sa mnoho dní zmietali na mori, uspokojila úplne potreby všetkých, kým nedošli do prístavu. Pán sa stará o svojho služobníka Františka. Zázračne rozmnožil pokrmy, ako zázračne rozmnožil chleby (Mt 14, 19).

Plavci videli, že prostredníctvom Božieho sluhu unikli mnohým smrteľným pohromám. Ďakovali všemohúcemu Bohu, ktorý sa vždy ukazuje svojim priateľom a sluhom ako podivuhodný a láskavý.

František sa vydal ďalej na cestu do Maroka. Keď prišiel do Španielska, prekvapila ho veľmi ťažká choroba, a tak sa vrátil, aby pásol ovce, zverené jeho starostlivosti.

František, vráť sa!

Neskôr sa zasa vybral do sýrskych končín, aby sa dostal k babylonskému sultánovi. Keď pred ním stál, plný ohňa Ducha Svätého hlásal mu Krista Ježiša a vieru v jeho evanjelium tak živo a účinne, že sultán i všetci prítomní boli plní údivu. Mocou slov, ktorou vo Františkovi hovoril Kristus, stal sa sultán veľmi miernym. Celkom rád, proti zákazom zákona, počúval jeho slová. Naliehavo ho vyzýval, aby svoj pobyt v jeho zemi predĺžil a dal príkaz, aby on i jeho bratia mohli ísť slobodne ku Kristovmu hrobu.

Medzitým, čo bol pastier ďaleko, pokúšal sa dravý vlk uchytiť a rozohnať stádo a ovčinec mu otvárali práve tí, ktorí mali povinnosť vzoprieť sa jeho útoku a chrániť druhých pred jeho úkladmi. Práve predstavení, ktorí sa zdali byť múdrejší a vzdelanejší, začali konať podľa svojich ideí a pod pláštikom skromnosti kryli hlbokú vlačnosť a nevernosť. Rýchlo začali slovami i skutkami učiť iný spôsob života, než aký bol odovzdaný a ich pastierovi zjavený z neba. Pokladali za nemožné ba nebezpečné v skromnosti a jednoduchosti nasledovať toho Krista, ktorý k Františkovi a jeho prostredníctvom k ostatným hovoril a ukazoval cestu života. Keď František bol v zámorských krajoch začali v mnohých provinciách konať tvrdo a kruto s tými, ktorí odporovali ich pokusom zmeniť formu života.

Napodobovali synov Izraela po východe z Egypta a po prechode cez Červené more, ktorí sa obrátili k nevere, zamilovali sa do vlastnej dostatočnosti a začali pokladať za nič všetky divy, ktoré zakúsili, videli a počuli, ktoré Boh konal, keď k nim hovoril skrze Mojžiša.

Keď Izraeliti na ceste z Egypta prišli k vrchu Sinaj, „Pán zostúpil na končiar Sinaja, zavolať Mojžiša na končiar vrchu a Mojžiš vystúpil hore“ (Ex 19, 20). „Mojžiš vošiel do oblaku a zostal na vrchu štyridsať dní a štyridsať nocí“ (Ex 24, 18). „Keď ľud videl, že Mojžiš nezostupuje z vrchu, zhrnul sa okolo Árona a povedal mu: Pod, urob nám boha ...“ (Ex 32, 1).

Niektorí bratia chceli byť verní učeniu i príkladu ich svätého otca. Tí, ktorí opustili svet a zriekli sa vlastnej vôle presviedčali i druhých, aby nasledovali Krista v pokore a poslušnosti, toho Krista, ktorý pôsobil a hovoril skrze Františka a ktorý im bol poslaný nehom. Oplakávali neprítomnosť svojho pastiera a učiteľa a vyprosovali u Pána jeho návrat so slzami v očiach vo vrúcnych modlitbách.

Boh z výšin zhladal na ich prosby a túžby a v láske vypočul ich bedákanie. Zjavil sa Františkovi a povedal mu: „František, vráť sa! Stádo tvojich chudobných bratov, ktorých si zhromaždil v mojom mene, sa už rozptyľuje. Dostalo sa na scestie a potrebuje tvoje vedenie, aby sa opäť zjednotilo, upevnilo a rástlo. Už začali opúšťať tú

cestu dokonalosti, ktorú si im vytýčil. Nie sú pevní vo svätej láske, opúšťajú cestu pokory, chudoby a nevinnnej skromnosti, ktorú si im vštepoval.“ Nato František úpenlivo prosil Boha, aby zachoval jeho rehoľu vo svojej priazni a láske.

František ako vodca nového Božieho ľudu zakúša útrapy tak ako vodca Izraelitov – Mojžiš.

„A Pán hovoril Mojžišovi: Chod', zostúp, lebo tvoj ľud, čo si vyviedol z egyptskej krajiny, robí zle! Veľmi rýchlo odbočili z cesty, ktorú som im určil“... (Ex 32, 7-8).

Po zjavení Krista, ktorý káže Františkovi vrátiť sa domov, krátko sa zastavil pri Kristovom hrobe a vrátil sa do kresťanskej zemi. Hneď ako sa zarmútení bratia dozvedeli o jeho návratu, rýchlo sa k nemu odobrali a s nesmiernou radosťou v srdci vzdávali Bohu vďaky.

A František povzbudzuje malomyselných, teší zarmútených a vytýka chyby tým, ktorí bratov rozohnali. Jedných i druhých oživuje a zapaluje povzbudzovaním a napomínaním, aby pre Krista neboli ochotní prinášať len ľahké obety, ale i tvrdé veci trpieť, ba i smrť podstúpiť.

František na pokyn Pána píše regulu

František neustával volať pokornými modlitbami k Bohu a vrúcne prosiť, aby rád zachoval sebe milým a aby dal istú spásu prítomným i budúcim bratom. Najvyšší vypočul prosby svojho služobníka a zjavil mu: „Chod', František, a zostaň štyridsať dní na opustenom mieste. Zostavíš regulu podľa toho, čo ti poviem a, ako prosíš, dám ti jasné a isté lieky, ktoré do nej uložíš, aby si tí, ktorí by ju prestupovali, museli robiť výčitky pred svojím svedomím a nemohli byť neospravedlnení pred mojou cirkvou. A naopak: aby tí, ktorí ju milujú a čisto, a verne zachovávajú, aby boli vo svedomí istí a nepochybovali o tvojich úmysloch, ktoré sú v zhode s mojou vôľou.“

Na pokyn Pána v jeho zjavení uchýlil sa teda František do ústrania. Uzavrel sa v pustovni Fonte Colombo v malej cele, vyhĺbenej v trhline skaly. Sebou vzal dvoch bratov: brata Lea z Assisi a brata Bonizza z Bologne, ktorí sa mohli priblížiť k nemu. Tam písal regulu, ako mu Kristus zjavoval a nepridával tam nič zo svojho, písal iba to, čo mu zjavoval z neba Ježiš Kristus.

Zatiaľ čo ostával František ako nový Mojžiš sám s Bohom, niektorí ministri sa neodvažovali byť otvorene proti nemu. Ale keď František regulu dokončil a brat Leo ju mal uschovať, bratia tajne ukradli text reguly.

Svätý muž videl veľkosť hriechu, ktorého sa bratia dopustili, štvaní závišťou diabla. Z vnuknutia Krista, ktorého dobrotu nemôže premôcť zloba ľudí, ide znova na to isté miesto a znova zasväcuje Bohu ďalších štyridsať dní. A tu, poučovaný Kristom, píše znovu tými istými slovami regulu, nečestne ukradnutú bratmi. Je ako nový Mojžiš, ktorý druhýkrát pripravuje novú regulu, písanú prstom Božím.

Zatiaľ brat Eliáš s ministrami rôznych provincií sa schádzajú rozhodnutí pretestovať. Šli za svätým Františkom a aby ho nevyrušovali, z ďaleka naňho kričia. Brat Eliáš hovorí v mene všetkých: „Brat František, títo bratia sú ministri. Vo svojich provinciách počuli, že si sa rozhodol pripojiť alebo zmeniť niečo v regule, aby sa dokonalejšie zachovával slúbený spôsob života. Keď uvážili svoju slabosť i slabosť bratov im zverených, chcú ti oznámiť a pripomenúť, že pre ich slabosť je viac ako dosť zachovávať už to, čo sľubovali. Žeby si mal mať pre ich slabosť viac pochopenia a dispenzovať ich od vecí už sľúbených, skôr ako zaväzovať ich k veciam ešte dokonalejším.“

Keď to František počul, vrátil sa do cely, sústredil sa k modlitbe a celým srdcom volal k Pánovi: „Ty, ktorý si mi nariadil písať tieto veci, odpovedz im za mňa a tiež im ukáž, že to sú slová tvoje a nie moje.“

Na jeho slová odpovedal Kristus mocným hlasom: „Toto je môj služobník František, ktorého som si vyvolil a vložil do neho svojho Ducha. A nariadil som mu robiť to, čo robí, písať regulu, ktorú píše. Ten spôsob života, tá regula je moja a pochádza odo mňa a nie od neho. Kto jeho poslúcha, mňa poslúcha. Kto ním pohŕda, mnou pohŕda. Tým, ktorých povolávam, aby zachovávali tento život a regulu, dávam toľko ducha a sily, aby ju mohli zachovávať. A chcem, aby táto regula bola zachovávaná do písma.“

Ministri tieto slová počúvali s úžasom a obdivom. Podesení sa bili v prsia, skláňali hlavy a prosili o odpustenie. Potom, keď dostali požehnanie, vrátili sa do svojich domovov.

Kristus chráni svojich vyvolených a svoje úmysly. Nedovolí, aby boli ničené zlobou sveta. Preto verejne prehlasuje: „Toto je môj služobník František, ktorého som si vyvolil.“ Takto Kristus predstavuje svätého Františka jeho bratom, tak, ako nebeský Otec predstavil svojho Syna jeho učeníkom na vrchu Tábor: „Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho“ (Mt 17, 5). Ani nedovolí, aby jeho vyvoleným služobníkom vzdorovití bratia pohrdali, ale aby rešpektovali Božie vyvolenie. Bratov napomína slovami: „Kto ním pohŕda, mnou pohŕda.“ Takto posilňuje vedomie vyvolenia svätého Františka, ako posilňoval sedemdesiatich dvoch učeníkov na ich apoštolskú cestu: „Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda“ (Lk 10,16).

Keď František regulu dokončil, odišiel podľa Kristovho príkazu s bratom Leom k pápežovi Honoriovi. Ten chudobného Františka prijal ako milujúci otec. Pozorne počúval to, čo žiadal v mene Kristovom. Keď regulu starostlivo prečítal a pozorne premyslel, podľa príkladu jeho predchodcu pápeža Inocenta III. so súhlasom svojich bratov kardinálov regulu schválil a potvrdil.

Svätá hora Alvernská

Keď bolo svätému Františkovi štyridsať dva rokov, odobral sa z Božieho vnuknutia na cestu do Romagne spolu s bratom Leom. Keď sa uberali okolo hradu Monte Feltro, bola na hrade práve veľká hostina pri príležitosti pasovania na rytiera jedného z kniežat toho hradu.

Keď svätý František počul o tejto slávnosti, povedal bratovi Leovi: „Poďme hore na túto slávnosť, s pomocou Božou tam urobíme nejaký dobrý duchovný skutok.“

Medzi inými urodzenými ľuďmi, ktorí prišli na slávnosť, bol aj jeden urodzený človek, ktorý sa menoval pán Orlando z Chiusi. Pre podivuhodné veci, ktoré počul o svätom Františkovi, mal k nemu veľkú úctu a veľmi si prial vidieť ho a počuť kázať.

Keď svätý František prišiel na hrad, uberal sa na nádvorie, kde bolo zhromaždené množstvo urodzených ľudí. V zanietení ducha vystúpil na akýsi múrik a začal kázať. Za predlohu svojho kázania si vybral tieto slová z ľudovej reči: „Taká je radosť, ktorú čakám, že sa žiadnej muky nepoľakám.“ A o tom predmete kázal tak zbožne, tak hlboko, dovoľával sa rozličných útrap a mučeníctva svätých apoštolov, mučeníkov a mnohých svätých. Všetci ľudia upierali oči a myseľ na neho, akoby hovoril Boží anjel.

Spomínaný pán Orlando bol dotknutý od Boha v srdci podivuhodným kázaním svätého Františka. Zaumienil si vo svojom srdci pohovoriť s ním o svojich záležitostiach. Keď svätý František dokončil kázeň, zaviedol ho stranou a povedal mu: „Otče, chcel by som s tebou hovoriť o spáse svojej duše.“ Svätý František odvetil: „To sa mi veľmi páči, ale teraz choď na slávnosť, pocti svojich priateľov a poobeduj s nimi. Po obede budeme hovoriť, ako dlho sa ti bude páčiť.“

Po obeda teda pán Orlando usporiadal pokojne svoje duchovné záležitosti. Nakoniec povedal svätému Františkovi: „Mám v Toskane jednu horu, veľmi vhodnú k pobožnosti. Menuje sa Alvernská. Je veľmi osamelá a pustá, veľmi vhodná pre toho, kto by chcel konať pokánie na mieste vzdialenom od ľudí alebo tomu, kto túži po osamelom živote. Keby sa ti to páčilo, ochotne by som ju daroval tebe i tvojim bratom pre spásu svojej duše.“

Keď svätý František počul takú štedrú ponuku vo veci, po ktorej túžil, veľmi sa zaradoval. Ďakoval za to prv Bohu a potom pánovi Orlandovi, ktorému povedal: „Pane, až sa vrátite domov, pošlem k vám dvoch bratov a vy im ukážete tú horu. Ak uznajú, že je vhodná k modlitbe a ku konaniu pokánia, prijímam už od tejto chvíle vašu dobrotivú ponuku.“

Bratia s asi päťdesiatimi mužmi od pána Orlanda vystúpili na horu. V jednej časti bola malá planina. To miesto si vyvolili za príbytok seba a svätému Františkovi. Za pomoci týchto mužov postavili niekoľko chatrčí z vetiev stromov a tak prijali a zabrali v mene Božom Alvernskú horu. Keď sa vrátili k svätému Františkovi, všetko mu

vyrozprávali. On sa veľmi potešil a potom k bratom prehovoril: „Moji synčekovia, približuje sa náš štyridsaťdňový pôst svätého Michala archanjela. Som pevne presvedčený, že je to vôľa Božia, aby sme ho konali na hore Alvernskej, ktorá nám bola riadením Božím prichystaná, aby sme si ju ku Božej sláve a k sláve jeho Matky Panny Márie a svätých anjelov zaslúžili pokáním, aby nám Kristus tú požehnanú horu posvätil.“

Potom vzal svätý František sebou brata Massea, ktorý bol veľmi výrečným mužom, brata Angela, ktorý bol veľmi ušľachtilým človekom a vo svete bol rytierom, a brata Lea, ktorý bol mužom veľkej skromnosti a čistoty, preto ho svätý František veľmi miloval a vyjavoval mu skoro každé svoje tajomstvo. S tými tromi bratmi sa začal svätý František modliť a po modlitbe odovzdal seba i týchto bratov modlitbám tých, ktorí v Porciunkule ostali.

Tak sa v mene Ježiša Krista ukrižovaného dali na cestu na horu Alvernskú. A keď vychádzali, zavola svätý František brata Massea a povedal mu: „Ty brat Masseo budeš našim kvardiánom na tejto ceste. Budeme tiež zachovávať svoj dobrý obyčaj, odriekavať hodinky a zachovávať mlčanie. Dopredu nebudeme myslieť ani na jedlo, ani na nocľah. Keď bude čas k prenocovaniu, vyprosíme si trochu chleba a odpočinieme si na tom mieste, ktoré nám Boh prichystá.“ Vtedy tí traja bratia sklonili hlavu, prežehnali sa a uberali sa ďalej.

V prvý deň prišli do jedného kláštora bratov a tam sa najedli a prenocovali. Druhý deň večer pre špatné počasie, jednak že boli unavení, nemohli dôjsť do žiadneho kláštora bratov, ani do mestečka či do dediny. Keď ich noc a zlé počasie zastihlo, uchýlili sa na noc do akéhosi opusteného a neužívaného kostola a tam sa uložili na odpočinok.

Zatiaľ čo bratia spali, začal sa František modliť. Tu v dobe prvého nočného bdenia prišlo veľké množstvo veľmi divokých diablov s náramným hrmotom a revom začali naňho dorážať a obťažovať ho. Jeden ho bil z jednej, druhý z druhej strany, jeden ho ťahal hore, druhý dole, jeden sa mu vyhrážal jednou vecou, druhý mu vytýkal inú. Takto sa ho snažili vyrušovať pri modlitbe, ale nič nedokázali, lebo Boh bol s ním. Keď to trvalo dlho, začal nahlas volať: „Ó zavrnutí duchovia, nemôžete viac ako vám dovolí ruka Božia. Preto v mene všemohúceho Boha vám hovorím: Čiňte na mojom tele to, čo je vám dovolené od Boha, veď tým mi preukazujete veľkú službu.“

Vtedy ho diabli chytili s veľkou prudkosťou a zúrivosťou a začali ho vláčiť po kostole a robiť mu príkorie viac ako predtým. Vtedy svätý František začal volať: „Pane môj, Ježišu Kriste, ďakujem ti za takú veľkú lásku a dobrotu. Som hotový znášať radostne všetky protivenstvá, ktoré ty, Bože, chceš na mňa pre moje hriechy zoslať.“ Vtedy diabli zahanbení a prekonaní jeho stálosťou a trepezlivosťou odišli.

Potom František z kostola sa pobral do blízkeho lesa. Tam sa pohrúžil do modlitby, prosil, plakal a bil sa v prsia a snažil sa nájsť Krista. Raz k nemu hovoril ako k svojmu Pánovi, hneď mu odpovedal ako svojmu sudcovi. Potom ho prosil ako Otca a zas s ním hovoril ako s priateľom. Keď sa jeho bratia prebudili a pozorovali ho, počuli, ako s plačom prosí vrúcne Božie milosrdenstvo za hriešnikov. Tiež ho videli v tej noci s rozopätými rukami vyzdvihnutého od zeme do vzduchu, obkľúčeného žiarivým oblakom. V týchto svätých cvičeniach strávil celú noc bez spánku.

Ráno bratia videli, že svätý František je pre námahy tej noci veľmi oslabený a že by sa mu veľmi zle šlo peši. Šli k jednému sedliakovi v tom kraji a prosili ho pre lásku Božiu, aby im požičal svojho oslíka pre brata Františka, ich otca, ktorý nemôže ísť peši. Keď sa sedliak presvedčil, že je to pre toho Františka, o ktorom počul toľko dobrého, oslíka prichystal s veľkou starostlivosťou a oddanosťou, priviedol ho k svätému Františkovi a s veľkou úctivosťou mu na neho pomohol sadnúť.

Keď ušli kus cesty, povedal sedliak svätému Františkovi: „Povedz mi, si ty brat František z Assisi?“ Svätý František odvetil, že áno. A sedliak: „To sa teda pričiň, aby si bol taký dobrý, ako sa všetci ľudia o tebe domnievajú. Ľudia majú v teba veľkú dôveru, a preto ťa napomínam, aby si nebol iný, než ako ľudia od teba očakávajú.“

Keď svätý František počul tieto slová, nepokladal to za nevhodné, že ho napomína dedinčan, ale bez meškania zoskočil z osla na zem, pokľakol pred týmto človekom, bozkal mu nohy a pokorne mu ďakoval, že ho napomenul tak dobrotivo.

Keď vystúpili asi doprostred hory, pretože bolo náramne horúco a veľmi ťažko sa stúpalo, dostal tento sedliak veľký smäd, takže začal za svätým Františkom volať: „Ja hyniem smädom! Ak nedostanem niečo na pitie, vypustím dušu.“ Svätý František preto zliezol z osla a začal sa modliť. A tak dlho zostával na kolenách s rukami pozdvihnutými k nebu volal k Pánovi, kým nespoznal zo zjavenia, že ho Boh vypočul. Vtedy povedal sedliakovi: „Bež rýchlo tam k tej skale a nájdeš tam pramenitú vodu, ktorú Kristus v túto chvíľu vypustil zo skaly pre svoje milosrdenstvo.“ Beží tento človek na miesto, ktoré mu svätý František ukázal a nachádza prekrásnu studničku. Napil sa hojne a bol posilnený. Je celkom zrejmé, že Boh zázračne vyviedol tam vodu na prosby svätého Františka, pretože ani predtým ani potom na tomto mieste ani prameň ani studnička široko ďaleko nebola.

Tu sa znova svätý František predstavuje ako Boží vyvolený, ako druhý Mojžiš. „A ľud doliehal na Mojžiša a vravel: Daj nám vodu na pitie!“ (Ex 17, 2). Tu Mojžiš volal k Pánovi a Pán odpovedal Mojžišovi: „Udri na skalu, vytečie z nej voda a ľud bude môcť piť“ (Ex 17, 6).

Po tejto príhode poďakoval svätý František spolu s bratmi a sedliakom za preukázaný zázrak a uberali sa ďalej. Konečne prišli na miesto, ktoré predtým vybrali ich bratia.

Život na hore Alvernskej

Pán Orlando keď sa dopyčul, že svätý František s tromi bratmi vystúpil na horu Alvernskú, aby tam zostal, mal z toho veľkú radosť. Nasledujúceho dňa sa vydal s mnohými mužmi z jeho hradu ho navštíviť. Niesli chlieb a iné veci k živobytiu pre neho a pre jeho druhov. Keď prišiel na horu, našiel bratov sa modliť. Priblížil sa k nim a pozdravil ich. Svätý František prijal pána Orlanda a jeho družinu s veľkou láskou a radosťou.

Keď si pohovorili a svätý František mu poďakoval za tú zbožnú horu a za jeho návštevu, prv ako odišli svätý František im trochu kázal. Keď skončil a dal im požehnanie, pán Orlando im povedal: „Moji predrahí bratia, nechcem, aby ste na tejto hore znášali nejakú telesnú núdzu a tak sa mohli menej venovať duchovným veciam. Chcem, aby ste do môjho domu posielali s istotou pre všetky veci, ktoré budete potrebovať.“ Keď to povedal, odišiel so svojou družinou na svoj hrad.

Potom svätý František svojich bratov poučoval o spôsobe a živote, aký sa má zachovávať v pustovniach. Medzi iným im zvlášť uložil zachovávať svätú chudobu. Povedal: „Nehľadte tak na dobrotivú ponuku pána Orlanda a tak urážať milostivú Pani Chudobu. Buďte si istí, že čím viac sa budeme vyhýbať chudobe, tým viac sa bude vyhýbať svet nám, a tým väčšiu budeme trieť núdzu. Ak sa skutočne budeme držať svätej chudoby, pôjde svet za nami a bude nás štedro živiť. Boh nás povolal do tejto svätej rehole pre spásu sveta a urobil medzi nami a svetom zmluvu, že my budeme dávať svetu dobrý príklad a svet by sa o nás staral v našich potrebách. Tento je spôsob života, ktorý ukladám sebe i vám. Vidím, že sa približuje moja smrť, a preto chcem ostávať v sústredenosti s Bohom a pred ním oplakávať svoje hriechy. Brat Leo, keď uzná, prinesie mi trochu chleba a vody. A preto zo žiadneho dôvodu nepúšťajte ku mne svetských ľudí, ale odpovedajte im vy za mňa.“ Toto povedal a odišiel do svojej chatrče. Bratia zostali vo svojom príbytku s pevným úmyslom zachovávať všetky príkazy svätého Františka.

Po niekoľkých dňoch, keď stál svätý František pri svojej chatrči a pozoroval horu a divil sa veľkým trhlinám a otvorom pre veľkých skál, začal sa modliť. Tu mu Boh zjavil, že tieto podivuhodné trhliny sa urobili zázračne v hodine Kristovho umučenia, keď, ako hovorí evanjelista, skaly sa pukali. Boh chcel, aby sa to ukázalo zvlášť na hore Alvernskej na znamenie, že sa na tejto hore malo obnoviť umučenie Ježiša Krista v jeho duši láskou a spoločným utrpením, a na jeho tele vtlačením svätých stigmat.

Keď svätý František dostal toto zjavenie, uzavrel sa sám do seba a pripravoval svoju myseľ k tomu, aby vnikol do tajomstiev tohto zjavenia. Od tejto chvíle častejšie zakusoval sladkosť Božieho nazerania v ustavičnej modlitbe. Bol v nej tak ponorený do Boha, že ho jeho bratia videli vyzdvihnutého od zeme a bez telesných zmyslov. V takých rozjímavých vytrženiach boli mu od Boha zjavené nielen veci prítomné a budúce, ale aj tajné myšlienky a žiadosti bratov, ako to zakúsil na sebe sám brat Leo.

Brat Leo, keď znášal od diabla veľké pokušenie, nie telesné, ale duchovné, veľmi zatúžil mať niečo zbožné, napísané rukou svätého Františka. Keď mu to nepovedal brat Leo, zjavil mu to Duch Svätý. Svätý František ho

zavolať k sebe, dal si podať kalamár pero a papier a svojou rukou napísal chválu Kristovi podľa túžby brata Lea. Zároveň tam urobil znamenie Tau. Dal mu to a povedal: „Vezmi môj milý brat tento papier a do smrti ho bedlivo opatruj. Nech ťa Boh požehná a chráni od všetkého pokušenia. Neľakaj sa, že zakúšaš pokušenie, veď vtedy ťa pokladám viac za služobníka a Božieho priateľa, a viac ťa milujem, čím viac na teba pokušenie doliehajú. Pravdu ti hovorím, že nikto sa nemá pokladať za dokonalého Božieho priateľa, kým neprejde mnohými pokušeniami a súženiami.“ Keď brat Leo prijal toto písmo s najväčšou úctou a vierou, ihneď odišlo všetko pokušenie. Vrátil sa do kláštora a rozprával bratom s veľkou radosťou, akú milosť mu Boh učinil tým, že dostal písmo z ruky svätého Františka. Starostlivo ho opatroval a bratia s ním neskôr urobili mnoho zázrakov.

Od tej doby brat Leo pozoroval starostlivo a s dobrým úmyslom život svätého Františka, ktorý bol vytržený k Bohu a vyzdvihnutý od zeme niekedy na tri lokte vysoko, niekedy na štyri, niekedy až na vrcholec buku a niekedy ho videl pozdvihnutého do vzduchu tak vysoko a obklúčeného takou žiarou, že ho sotva mohol vidieť. A čo robil ten skromný brat, keď bol svätý František vyzdvihnutý tak málo od zeme, že mohol naňho dosiahnuť? Brat Leo prichádzal potichučky, objímal mu a bozkal nohy a so slzami hovoril: „Bože, zmiluj sa nado mnou, hriešnikom, a pre zásluhy tohto svätého človeka daj mi nájsť svoju milosť.“

Raz keď tak stál pod nohami svätého Františka, ktorý bol vyzdvihnutý od zeme toľko, že sa ho nemohol dotknúť, zazrel zostupovať z neba a usadiť sa na hlavu svätého Františka lístok, písaný zlatými písmenami. Na lístku boli napísané tieto slová: „Tu je milosť Božia.“ Keď ich prečítal videl, ako sa lístok vracia späť do neba. A pre dar tejto milosti, ktorá v ňom bola, bol svätý František nielen vytržený v Boha extatickým hľadením, ale bol i posilnený hľadením anjelským.

Starosť svätého Františka o rád po jeho smrti

Keď teda svätý František takto zostával a myslel na smrť a na stav svojho rádu po svojej smrti, hovoril: „Pane Bože, čo bude po mojej smrti z tvojej chudobnej čeladi, ktorú si svojou dobrotou zveril mne hriešnemu. Kto ju bude posilňovať, kto ju bude naprávať, kto sa bude za ňu modliť?“ Keď hovoril tieto a podobné slová, zjavil sa mu anjel poslaný od Boha, tešil ho a riekol: „Hovorím ti v mene Božom, že tvoj rád neprestane mať nasledovníkov až do súdneho dňa a nebude hriešnika takého veľkého, aby nenašiel Božie milosrdenstvo, ak bude milovať zo srdca tvoj rád. Nikto, kto by pre zlobu prenasledoval tvoj rád, nebude môcť byť dlho živý. Okrem toho žiaden zlý človek, ktorý by bol v tvojom ráde a nenapravil by svoj život, nebude môcť v ňom dlho zotrvať. Preto nebuď smutný, ak vo svojom ráde vidíš niektorých nedobrych bratov, ktorí nezachovávajú regulu ako by mali, a nemysli si, že preto tento rád vymizne. Veď vždycky v ňom budú mnohí a mnohí, ktorí budú zachovávať dokonale život Kristovho evanjelia a čistotu reguly, a takí ihneď po telesnom živote pôjdu do života večného. Niektorí ju budú zachovávať, ale nie dokonale, a tí budú očistení v očistci, ale doba ich očisťovania bude Bohom zverená tebe. O tých, ktorí regulu nebudú vôbec zachovávať, sa nestaraj, hovorí Boh, pretože sa o nich Boh nestará.“ Keď povedal tieto slová, anjel odišiel a svätý František zostal celý potešený a posilnený.

Keď raz rozprával svätý František na hore Alvernskej s bratom Leom, rozkázal mu: „Brat ovečka, umy tento kameň vodou.“ Brat Leo bol hneď ochotný a myje kameň vodou. Svätý František hovorí mu s veľkou radosťou a veselosťou: „Umy ho vínom.“ A stalo sa. „Umy ho,“ hovorí František, „olejom.“ Hneď sa to stalo. Svätý František hovorí: „Brat ovečka, umy ten kameň balzomom.“ Brat Leo odvetí: „Ó sladký otče, kde vezmem balzam na tomto takom pustom mieste?“ Svätý František povedal: „Vedz, brat ovečka Kristova, že toto je kameň, na ktorom sedel Kristus, keď sa mi tu raz zjavil. Preto som povedal štyrikrát umy ho. A mlč. Pretože Kristus mi sľúbil štyri zvláštne milosti pre môj rád.“

Prvá je, že všetci ľudia a vytrvalí bratia, ktorí budú môj rád srdečne milovať, zomrú z Božej milosti šťastnou smrťou. Druhá, že prenasledovatelia toho svätého rádu budú viditeľne potrestaní. Tretia, že žiaden zlý človek nebude môcť dlho zotrvať v tomto ráde, keď bude zotrvať vo svojej zvrátenosti. Štvrtá, že táto rehoľa potrvá až do posledného súdu.“

Svätý František začína štyridsaťdňový pôst

Keď sa približoval sviatok Nanebovzatia Panny Márie, hľadal svätý František nejaké príhodné osamelejšie a tajnejšie miesto, na ktorom by mohol viac osamote sláviť štyridsaťdňový pôst svätého Michala archanjela, ktorý sa začínal týmto sviatkom Nanebovzatia. Zavolať preto brata Lea a hovorí mu: „Choď a postav sa do dvier kláštornej modlitebne, a až ťa zavolám, vráť sa ku mne.“ Ide brat Leo a postaví sa do dvier. Svätý František sa vzdialil kus cesty a hlasite volá. Keď ho brat Leo počul volať, vrátil sa k nemu a svätý František mu hovorí: „Synu, vyhladaj mi nejaké súkromnejšie miesto, odkiaľ by si ma nemohol počuť, keď ťa zavolám.“ A keď hľadali, zazreli v boku hory na južnej strane miesto skryté a veľmi príhodné pre jeho zámer. Nemohlo sa tam prejsť, pretože spredu bola vo skale hrozná a desná puklina. Preložili preto cez ňu s veľkou námahou akési drevo na spôsob mosta a dostali sa tam.

Vtedy svätý František poslal pre ostatných bratov a povedal im, že zamýšľa sláviť štyridsaťdňový pôst na tomto osamelom mieste a preto ich prosí, aby mu tam urobili chatrč tak, aby ho nepočuli, i keby veľmi kričal. Keď mu chatrč urobili, svätý František im povedal: „Choďte do svojho príbytku a nechajte ma tu samotného, lebo tu hodlám s Božou pomocou konať ten štyridsaťdňový pôst bez hluku a vyrušovania mysle. Preto nech nikto z vás ku mne neprichádza.“

Iba ty, brat Leo, raz cez deň prídeš s trochou chleba a vody, druhý raz v noci v čase ranej modlitby. A to prídeš mlčky, a keď budeš na kraji mosta, povieš: Domine, labia mea aperies. A ak ti odpoviem, prejdi a príď do cely a budeme spolu odriekavať rannú modlitbu. Ak ti neodpoviem, bez meškania sa vráť.“ Toto povedal svätý František preto, že niekedy býval tak vytržený v Boha, že nič nepočul a nevnímal telesnými zmyslami. Keď to povedal, dal im požehnanie a bratia sa vrátili do svojich príbytkov.

Prišiel teda sviatok Nanebovzatia a svätý František začal štyridsaťdňový pôst s náramnou zdržanlivosťou a prísnosťou. Moril telo a posilňoval ducha horlivými modlitbami, bdením a šľahaním a v týchto skutkoch sa stále vzťahovala čnosť od čnosti. Pripravoval svoju dušu k prijímaniu božských svetiel a telo k znášaniu ukrutného diabolského dotierania. Často zápasil s diabli viditeľne.

Jedného dňa vyšiel svätý František z chatrče a šiel sa modliť do blízkej jaskyne v jednej skale. Bola od nej až dole na dno náramná hĺbka, hrozný desný zraz. Zrazu prichádza diabol s víchricou v strašnej podobe a bije ho, aby ho zrazil odtiaľ dole. Pretože svätý František nemal kam utiecť a nemohol znieť preukrutný pohľad na diabla, v okamžiku sa obrátil tvárou a celým telom ku skale a odovzdal sa Bohu. Tápal rukami, či by sa niečoho nemohol uchytiť. Zaľúbilo sa však Bohu, ktorý nikdy nedopustí na svojich služobníkov, aby boli pokúšaní viac, ako môžu znášať, zrazu zázrakom Božím vyhlbila sa skala, o ktorú sa opieral, podľa tvaru jeho tela a prijala ho do seba. Tak s pomocou Božou vyviazol z rúk diabla.

Aj keď svätý František znášal mnoho útokov diabla, predsa prijímal mnoho potešení od Boha a aj od lesných vtákov. Po celý ten čas pôstu jeden sokol, ktorý mal tam blízko hniezdo, ho každú noc pred rannou modlitbou budil svojím spevom a trepotaním krídel, pokým svätý František nevstal. A keď svätý František bol viac unavený ako inokedy, alebo zoslabnutý či chorý, tento sokol spieval ako rozumná a súcitná osoba, neskôr. Niekedy cez deň býval krátko s ním.

Neposlušnosť brata Lea

Keď sa v septembri priblížil sviatok Povýšenia svätého kríža, šiel brat Leo jednej noci v obvyklú hodinu odriekavať so svätým Františkom rannú modlitbu. Na kraji mosta, ako bolo zvykom, povedal: Domine, labia mea aperies, ale keď mu svätý František neodpovedal, nevrátil sa brat Leo naspäť, ako mu skôr svätý František kázal, ale prešiel s dobrým a svätým úmyslom cez most a vošiel potichu do jeho chatrče. Preto, že ho tam nenašiel, myslel si, že je v lese a niekde sa modlí. Vyšiel preto von a potichu ho hľadal v lese.

Konečne začul hlas svätého Františka a zazrel ho ako kľáč s tvárou a rukami zdvihnutými k nebu a v zanietení ducha hovorí: „Kto si ty, najsladší Pane, môj Bože? A kto som ja, najbiednejší tvoj sluha?“ Tieto slová stále opakoval a nehovoril nič iné. Brat Leo sa preto veľmi čudoval, a keď pohliadol k nebu, zazrel prichádzať

ohnivú, krásnu a jagavú pochodňu, ktorá sa posadila svätému Františkovi na hlavu. Z plameňa počul vychádzať hlas, ktorý hovoril so svätým Františkom, ale slovám nerozumel.

Keď to videl a pokladal sa za nehodného byť tak blízko pri tomto svätom mieste, kde bolo to podivuhodné zjavenie, bál sa svätého Františka uraziť alebo ho vyrušiť z jeho potešenia, keby si ho všimol. Stiahol sa teda pomaličky naspäť a z ďalšia očakával, aby videl koniec. Keď sa uprene díval, videl ako svätý František trikrát vztiahol ruky po plameni a nakoniec po chvíľke videl, ako sa plameň vracia do neba.

Pohol sa rozradostený tým videním, ale ako sa vracal do svojej chatrči a šiel s istotou, zbadal ho svätý František podľa šušťania lístia pod jeho nohami. Kázal mu, aby stál a nehýbal sa. Tu sa teda brat Leo poslušne zastavil a čakal na neho s takým strachom, že – ako neskôr rozprával bratom – v tej chvíli by bol radšej chcel, aby sa prepadol pod zem, ako čakať na svätého Františka, o ktorom si myslel, že sa na neho hnevá, lebo s najväčšou snahou sa vždy usiloval o to, aby jeho otcovstvo neurazil a aby svätý František pre jeho previnenie nezbavil ho svojho spoločenstva.

Keď teda svätý František prišiel k nemu, opýtal sa ho: „Kto si?“ Brat Leo celý roztrasený odvetil: „Ja som brat Leo, môj otče.“ Svätý František mu riekol: „Prečo si sem prišiel, brat ovečka? Nepovedal som ti, aby si ma nepozoroval? Povedz mi pre svätú poslušnosť, či si niečo videl alebo počul.“ Brat Leo odpovedal: „Otče, počul som ťa hovoriť a niekoľkokrát povedať: Kto si ty, najsladší môj Bože? Čo som ja, najbiednejší červ a tvoj neužitočný sluha?“ Tu brat Leo pred svätým Františkom pokľakol, vyznal sa zo svojej neposlušnosti, ktorej sa dopustil proti jeho príkazu, a s hojnými slzami ho prosil o odpustenie. Potom ho úctivo prosil, aby mu vyložil slová, ktorým neporozumel.

Keď svätý František videl, že Boh doprial pokornému bratovi Leovi pre jeho skromnosť a čistotu vidieť niektoré veci, privolil mu vyjasniť a vyložiť, o čo ho žiadal. Povedal mu: „Vedz, ovečka Ježiša Krista, že keď som hovoril tie slová, ktoré si počul, vtedy boli mojej duši ukázané dve svetlá: svetlo vedenia a poznania Stvoriteľa a svetlo poznania seba samého. Keď som povedal: Kto si ty, najsladší môj Bože? Vtedy som bol vo svetle nazerania, v ktorej som videl priepasť Božej dobroty, múdrosti a moci. Keď som povedal: Čo som ja atď., bol som vo svetle nazerania, v ktorom som videl žalostnú hĺbku svojej úbohosti a biedy. Preto som hovoril: Kto si ty, Pán nekonečnej dobroty, múdrosti a moci, že navštevuješ mňa, ktorý som hnusný červ?“

V tom plameni, ktorý si videl, bol Boh, ktorý ku mne hovoril v tej podobe, v akej hovoril za starodávna k Mojžišovi. A čo mi povedal? Žiadal ma, aby som mu daroval tri veci. Ja som mu odvetil: Som celý tvoj. Som celý tvoj. Vieš dobre, že nemám nič iné len habit, povraz a spodky a aj tieto tri veci sú tvoje. Čo teda môžem obetovať tvojej velebnosti? A tu Boh riekol: Hľadaj si v lone a daj mi, čo tam nájdeš. Hľadal som a našiel som zlatú guľu a podal som ju Bohu. Tak som urobil trikrát, ako mi Boh trikrát kázal. Potom som trikrát klakol na kolená, dobrorečil som a ďakoval Bohu, ktorý mi dal, čo mu mám obetovať. Hneď mi bolo dané porozumenie, že tie tri obety znamenajú svätú poslušnosť, najdokonalejšiu chudobu a najskvelejšiu čistotu, ktoré mi Boh svojou milosťou dopriaval zachovávať tak dokonale, že mi svedomie nič nevyčíta.

Ale varuj sa, brat môj, ovca darebná, pozorovať ma a navráť sa do svojej chatrče s Božím požehnaním. Staraj sa o mňa zodpovedne, lebo od tejto chvíle za niekoľko dní urobí Boh veľké a podivné veci na tejto hore. Celý svet sa tomu bude diviť, lebo urobí niečo také, čo neurobil nikdy žiadnemu stvoreniu na tomto svete.“

Stigmatizácia svätého Františka

Boh svätému Františkovi vnukol, že keď tri razy otvorí knihu evanjelia, uvidí, čo sa Bohu zaľúbilo s ním urobiť. Keď mu bola kniha podaná, začal sa svätý František modliť. Keď dokončil modlitbu, dal si trikrát otvoriť knihu rukou brata Lea v mene Najsvätejšej trojice. A ako sa Božiemu riadeniu ľúbilo, vždycky pri tom otvorení bolo opísané umučenie Kristovo. Týmto mal porozumieť, že ako nasledoval Krista skutkami života, tak ho mal nasledovať a pripodobniť sa mu v útrapách a bolestiach umučenia skôr, ako by odišiel z tohto života.

Od tejto chvíle začal svätý František zakúšať a prežívať hojnejšie sladkosť Božieho nazerania a Božích navštívení. Mal medzi nimi jedno bezprostredné a prípravné na vtláčenie stigmat.

Keď v deň, ktorý je v septembri pred sviatkom svätého kríža, modlil sa svätý František vo svojej chatrči, ukázal sa mu Boží anjel a povedal mu v mene Božom: „Povzbudzujem ťa a napomínam, aby si sa pripravil a pokorne prichystal so všetkou trpezlivosťou prijať to, čo bude Boh chcieť na tebe urobiť.“ Svätý František odvetil: „Som pripravený znášať trpezlivo, čokoľvek mi môj Pán chce urobiť.“ Po týchto slovách anjel odišiel.

Prišiel nasledujúci deň, deň svätého kríža. Svätý František sa začal včas ráno modliť pred vchodom do chatrče s tvárou obrátenou k východu. Modlil sa takto: „Môj Pane, Ježišu Kriste, o dve milosti ťa prosím, aby si mi ich dal skôr ako zomriem. Prvá je, aby som počas svojho života pocítil v duši, pokiaľ je to možné, tú bolesť, ktorú si ty, sladký Ježišu, znášal v hodine svojho prehorkého umučenia. Druhá je, aby som cítil vo svojom srdci, pokiaľ je to možné, tú prenesmiernu lásku, ktorou ty, Syn Boží, si bol zaniatený, aby si ochotne znášal také veľké umučenie za nás hriešnikov.“

Keď zotrval dlho v tejto modlitbe porozumel, že ho Boh chce vypočuť a že koľko by bolo možné obyčajnému stvoreniu, toľko že bude môcť cítiť tieto milosti zanedlho. Keď mal svätý František tento prísľub, začal zbožne rozjímať o Kristovom umučení a o jeho nekonečnej láske. Tak sa v ňom rozmáhala vrúcnosť a zbožnosť, že sa celý pretváral láskou a súcitom s jeho utrpením v Ježiša.

A keď v ňom trval a roznecoval sa v tomto rozjímaní, zazrel toho rána prichádzať z neba serafína so šiestimi lesklými a ohnivými krídlami. Ten serafín sa priblížil k svätému Františkovi rýchlym letom, takže ho mohol rozoznávať. I poznal jasne, že má v sebe obraz ukrižovaného človeka. Krídla boli tak rozložené, že dve krídla sa rozprestierali nad hlavou, dve sa rozprestierali k letu a ďalšie dve pokrývali celé telo.

Keď to svätý František uvidel, bol nesmierne vyľakaný a zároveň plný radosti a bolesti s údivom. Mal preveľkú radosť z milostného pohľadu Krista, ktorý sa mu tak dôverne zjavoval a na neho tak milostne hľadel, ale zasa keď ho videl pribitého na kríž, cítil nesmiernu bolesť zo súcitu. Tiež sa aj čudoval takému úžasnému a neobvyklému videniu, lebo dobre vedel, že sa utrpenie nezrovnáva s nesmrteľnosťou serafínskeho ducha. Keď sa takto divil, bolo mu zjavené tým, ktorý zostúpil, že mu to videnie ukázala Božia prozreteľnosť v takej podobe preto, aby porozumel, že mal byť pretvorený v opravdivú podobu Krista ukrižovaného nie mukou telesnou, ale ohňom svojej mysle.

Pri tomto podivuhodnom zjavení sa zdalo, ako by celá Alvernská hora horela najjasnejším plameňom, ktorý osvetľoval všetky hory a doliny okolo, ako by bolo slnko nad zemou. Tento plameň trval nad horou viac ako hodinu.

Pri tomto serafínskom zjavení Kristus, ktorý sa zjavil, hovoril svätému Františkovi o istých tajných a hlbokých veciach, ktoré svätý František nechcel nikdy za svojho života nikomu prezradiť, ale po svojej smrti to povedal.

Keď toto podivuhodné videnie po určitej dobe a tajnom hovorení zmizlo, zanechalo v srdci svätého Františka veľkú horúčosť Božej lásky a v jeho tele zanechalo podivuhodný obraz a stopu Kristovho umučenia. Ihneď začali byť na rukách a nohách svätého Františka známky klinec, podľa toho, ako to uvidel na tele Ježiša ukrižovaného, ktorý sa mu zjavil v podobe serafína. A tak sa javili ruky a nohy prebodnuté uprostred klinecami, ktorých hlavičky vyčnievali v dlaniach a v chodidlách nôh von z mäsa. Ich hroty vychádzali navrch rúk a nôh tak, že boli zakrivené a zahnuté naspäť, a pod ich zakrivením, ktoré celé vychádzalo von z mäsa, pohodlne by sa mohol vložiť prst ako do prsteňa. Hlavičky klinec boli guľaté a čierne. Podobne v pravom boku sa objavil obraz nezatvorenej červenej a krvavej rany od kopije, z ktorej sa potom často vylievala krv z prs svätého Františka a máčala mu krvou habit i spodky.

Františkova serafínska láska k Bohu predznamenal ho s jeho eschatologickým poslaním anjela šiestej pečate. V Apokalipse svätý apoštol Ján píše. „Potom som videl štyroch anjelov ako stoja na štyroch uhloch zeme a držia štvoro zemských vetrov, aby neviaľ vietor ani na zem, ani na more, ani na nijaký strom. A videl som vystupovať od východu slnka iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha a mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: „Neškodte zemi ani moru, ani stromom, kým neoznačím na čele služobníkov nášho Boha“ (Zj 7, 2-3).

V tomto „inom anjelovi“ vidíme pevnou vierou Božieho sluhu Františka. Nezvratným svedectvom pravdy je podobnosť s ukrižovaným Kristom a pečať živého Boha – vtlačenie rán do tela Františka nie prirodzenou silou, ale podivnou mocou ducha živého Boha.

Jeho bratia skôr ako sa to od neho dozvedeli, pozorovali, že neodkrýva ruky ani nohy a že sa nemôže postaviť na zem. Tiež pri praní videli zakrvavený habit a spodky. Tak sa presvedčili, že má v rukách a nohách a podobne i v boku vtláčený obraz a podobu Krista ukrižovaného. Hoci sa veľmi snažil utajiť tieto slávne stigmy, tak viditeľne vtláčené do jeho tela, na druhej strane videl, že pred bratmi ich ťažko môže utajiť.

Svätý František sa obáva prezradiť Božie tajomstvá

Po stigmatizácii dostal sa svätý František do veľkej neistoty, či má serafínske videnie a vtláčenie rán prezradiť, či nie. Konečne pobádaný svedomím, zavolať si niekoľkých dôverných blízkych bratov, predložil im pochybnosť obecnými slovami a nevyjadril im to, čo sa stalo, a pýtal sa ich na radu, čo by mal robiť. Medzi nimi bol jeden svätý brat, ktorý sa nazýval brat Illuminato. Chápal, že svätý František asi videl podivuhodné veci a odpovedal takto: „Brat František, vedz, že ti Boh niekedy ukazuje sväté tajomstvá nie iba pre teba, ale tiež pre iných. Mal by si dôvod sa obávať, že budeš hoden pokarhania, ak zatajíš to, čo ti Boh ukázal na úžitok druhých ľudí.“ Vtedy svätý František, pohnutý týmto svedectvom, oznámil s veľmi veľkou bázňou celý spôsob a podobu toho zjavenia. Dodal, že Kristus, ktorý sa mu ukázal, povedal mu také veci, žeby ich nikdy, kým žije, nepovedal.

Aj keď tieto stigmy, vtláčené Kristom, mu spôsobovali v srdci veľkú radosť, predsa jeho telu a zmyslom spôsobovali neznesiteľnú bolesť. Z nutnosti si zvolil brata Lea, skromnejšieho a čistejšieho medzi ostatnými, tomu sa so všetkým zdôveril a dovoľoval mu tie sväté stigmy vidieť, dotýkať sa ich a obväzovať kúskami plátna, aby sa zmiernila jeho bolesť a zachytila sa krv, ktorá z tých rán vytekala. Tie obvazy dával si v dobe nemoci často vymieňať, aj každý deň, okrem doby od štvrtka večera až do soboty rána. V tejto dobe, keď bol náš Pán a Spasiteľ pre nás zatknutý, ukrižovaný, kedy umrel a bol pochovaný, nechcel, aby mu nejakým ľudským prostriedkom alebo liekom bola bolesť Kristovho umučenia, ktorú znášal na svojom tele, i len málo zmierňovaná. Stalo sa raz, keď mu brat Leo vymieňal obväz na rane v boku, položil mu svätý František pre bolesť, ktorú cítil pri odlepovaní zakrvaveného obväzu, ruku na prsia. Pri dotyku tejto posvätenej ruky pocítil brat Leo takú sladkosť zbožnosti v srdci, žeby bol skoro omdlel a padol na zem.

Po skončení pôstu svätého Michala archanjela rozhodol sa svätý František vrátiť k Panne Márii Anjelskej. Zavolať k sebe brata Massea a brata Angela a po mnohých slovách a svätých naučeniach zanechal im so všetkým dôrazom, ako len dokázal, tú svätú horu. Povedal im, že sa patrí jemu spolu s bratom Leom vrátiť k Panne Márii Anjelskej. Na ich prosby podal im jeho presväté ruky, ozdobené svätými ranami, aby sa na ne pozerali, dotýkali sa ich a bozkávali. Nechal ich tak potešených. Rozlúčil sa s nimi a požehnal ich v mene Ježiša ukrižovaného.

Potom zostúpili zo svätej hory Alvernskej spolu s bratom Leom a jedným zbožným sedliakom, na ktorého osle sedel, pretože pre klince v nohách nemohol ísť peši.

Návrat do Porciunkuly

Kristova láska pretvorila svätého Františka na hore Alvernskej na pravý obraz Krista ukrižovaného a on sa vrátil do Porciunkuly. Povešť o jeho svätosti sa už rozniesla po kraji a pastieri rozhlásili, ako videli horu celú rozžiarenú a že to bolo znamením nejakého veľkého zázraku, ktorý Boh urobil svätému Františkovi.

Keď František zostúpil z hory a ľudia toho kraja počuli, že sa tadiaľ uberá, prichádzali všetci, muži i ženy, veľkí i malí, aby ho videli. Všetci tiež s veľkou úctivosťou snažili sa ho dotknúť a pobožkať mu ruky. Nemohol odpierať zbožnú úctu ľudí, aj keď mal dlane obviazané, predsa, aby viac utajil stigmy, prikryval ich ešte rukávmi a podával im k pobožkaniu iba odkryté prsty. Ale hoci sa snažil utajiť tajomstvá svätých stigmat, aby sa vyhol svetskej sláve, predsa sa Bohu zaľúbilo ukázať pre svoju slávu mnoho zázrakov mocou týchto stigiem, zvlášť na ceste z hory Alvernskej k Panne Márii Anjelskej.

Keď sa vtedy svätý František blížil k jednej dedine, postavila sa mu do cesty s veľkým plačom jedna žena so svojím synkom na rukách. Bolo mu osem rokov a už štyri roky trpel na vodnatieľku. Brucho mal také nafúknuté, že keď stál rovno, vôbec si nevidel na nohy. Táto žena prosila svätého Františka, aby sa za neho modlil k Bohu. On najprv pokľakol k modlitbe a potom, keď sa pomodlil, položil svoje sväté ruky na chlapcovo brucho.

Nafúknuté brucho sa ihneď stratilo a chlapec bol uzdravený. František ho podal jeho matke, ktorá ho prijala s veľkou radosťou. Ďakovala Bohu a svätému Františkovi a uzdraveného syna ochotne ukazovala celému kraju, ktorý prichádzal do jej domu, aby sa na chlapca pozreli.

V tento deň sa uberal svätý František mestom San Sepolcro. Skôr ako sa priblížil k mestečku, vychádzali mu v ústrety zástupy z mesta a z okolitých dedín. Mnohí šli pred ním s olivovými ratolesťami v rukách a hlasite volali: „Ajhľa, svätý; ajhľa, svätý.“ Pre zbožnú úctu a túžbu dotknúť sa ho, tlačili sa naňho náramne, ale on sa uberal s myslou uprenou na Boha.

Ježiš ukázal, ako chce pripodobniť Františka k sebe. „Osliatko priviedli k Ježišovi, pokládli naň svoje plášte a on si naň sadol. Mnohí prestierali na cestu svoje plášte, iní zasa zelené ratolesti, čo narezali v poli. A tí, čo išli pred ním, aj tí, čo šli za ním, volali: „Hosana! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom!“ (Mk 11, 7-9).

Toho večera prišiel svätý František do kláštora bratov na Monte Casale. V tom kláštore bol jeden brat tak hrozne trápený nemocou, že sa jeho choroba podobala skôr diabolským mukám ako prirodzenou nemocou. Niekedy sa vrhol na zem s náramným trasením a s penou v ústach, krútili sa mu všetky údy jeho tela a hneď sa zasa napínali. Svätý František sa dozvedel od bratov o ňom a mal s ním veľkú sústrasť. I vzal krajíček chleba, ktorý jedol, urobil na ňom svätými rukami, poznamenanými ranami, znamenie kríža a poslal ho nemocnému bratovi. Len čo ho nemocný zjedol, bol celkom uzdravený a už nikdy nepocítil tú nemoc.

Druhý deň ráno poslal svätý František dvoch bratov z toho kláštora bývať na horu Alvernskú. Poslal s nimi toho sedliaka, ktorý mu požičal osla. František chcel, aby sa s ním vrátil domov. Keď bratia šli so sedliakom, zbadali ich ľudia toho kraja. Mali z toho veľkú radosť, lebo si mysleli, že je to svätý František. Jedna žena rodila už tri dni a umierala. Mysleli si, žeby bola zase zdravá, keby na ňu položil svätý František svoje sväté ruky. Ale keď sa bratia priblížili a ľudia spoznali, že to nie je svätec, veľmi sa zarmútili. Ale kde nebol svätec telesne, nechýbala preda sa jeho moc, pretože nechýbala ich viera. Tá žena už umierala. Keď sa tí ľudia pýtali bratov, či nemajú nejakú vec, ktorej sa svätými rukami dotýkal svätý František, bratia veľmi premýšľali. Rýchlo zistili, že sa ničoho nedotkol okrem povrazu osla, na ktorom prišiel. Vzali s veľkou zbožnosťou a úctou ten povraz a položili ho na telo tehotnej ženy a vzývali zbožne meno svätého Františka. Len čo sa na žene ocitol povraz, ihneď bola zbavená všetkých ťažkostí. S radosťou, ľahko a v zdraví porodila.

Svätý František bol niekoľko dní s bratmi v kláštore a vydal sa ďalej na cestu a šiel do Citá di Castello. Na zbožné prosby mešťanov pobudol svätý František v tom meste mesiac. V tej dobe urobil mnoho zázrakov. Potom sa odobral s bratom Leom a s jedným dobrým človekom, ktorý mu požičal osla, na ktorom svätý František šiel.

Stalo sa, že pre špatnú cestu a pre veľkú zimu cez celý deň nenašli miesto, kde by mohli prenocovať. Uchýlili sa preto pod výstupok jednej vydlabanej skaly, aby sa ukryli pred snehom a nocou, ktorá nastávala. V mieste tak nevhodnom a zle prikrytý, začal si ten dobrý človek potichu sám pre seba sťažovať. Nemohol pre zimu spať a oheň nebolo možné rozložiť. Nariekal a reptal proti svätému Františkovi, že ho zaviedol na také miesto. Keď ho svätý František počul, bolo mu ho ľúto a v zanietení ducha natiahol ruku a dotkol sa ho. Podivuhodná vec! Sotva sa ho dotkol rukou, prebodnutou serafínskym ohňom, všetka zima zmizla a do toho človeka vstúpilo také teplo, že sa mu zdalo, ako by bol pri rozpálenej peci. Potešený na duši i na tele usnul a spal až do rána príjemnejšie ako kedykoľvek vo svojej posteli. Druhý deň prišli k Panne Márii Anjelskej.

Keď boli blízko, pohliadol brat Leo hore k Panne Márii Anjelskej a zazrel krásny zlatý kríž s podobou Ukrižovaného, ako ide pred svätým Františkom. Pred jeho tvárou sa zastavoval, keď sa on zastavil. Ten kríž bol taký žiarivý, že žiaril nielen do tváre svätého Františka, ale osvecoval aj celú cestu dookola. Trvalo to, až kým nevošli do kláštora Panny Márie Anjelskej.

Keď tam svätý František s bratom Leom prišli, bratia ich privítali s čo najväčšou radosťou a láskou. Povest' o jeho svätosti a zázrakoch sa šírila viac a viac po celom svete, aj keď zo svojej veľkej pokory dary a milosti utajoval ako mohol, a nazýval sa veľkým hriešnikom. Keď sa tomu brat Leo divil, bolo mu v duchu povedané, že také vysoké a vynikajúce miesto svätého Františka znamená výbornosť panickej čistoty, ktorá právom patrila telu, ktoré malo byť ozdobené Kristovými ranami.

Keď svätý František videl, že pre stigmaty pomaly stráca telesné sily a že sa nemôže ďalej starať o správu rádu, urýchlil generálnu kapitulu. Na nej ustanovil za svojho námestníka brata Petra Cataniho a odovzdal jemu i bratom provinciálom rád, ako najvrúcnejšie dokázal. Potom v duchu posilnený pozdvihol oči i ruky k nebu a riekol: „Tebe, môj Pane Bože, porúčam tvoju čelad', ktorú si mi až do tejto chvíle zveril a o ktorú teraz pre svoje nemoce, ktoré ty poznáš, môj najsladší Pane, sa už nemôžem starať.“ Pri týchto slovách porozumeli všetci bratia, že hovorí o stigmách a pre zbožné dojatie všetci plakali.

Hoci svätý František sa snažil tajiť presväté stigmaty a od tej doby chodieval vždy obutý a so zviazanými rukami, predsa nemohol zabrániť, aby si toho bratia nevšimli. Jeden brat, ktorý mu posluhoval, presvedčil ho, aby si zvliekol habit, že mu ho vypráši. Keď si ho v jeho prítomnosti zvliekol, zbadal tento brat ranu v boku a vložil mu rýchlo ruku za ěadrá. Tromi prstami sa ho dotkol a poznal jeho rozsah i veľkosť. Podobne ich uvidel jeho vikár.

Ale viac bol o tom uistený brat Rufín, človek veľkého nazerania, o ktorom svätý František povedal, že niet na svete človeka svätejšieho, ako je on. Pre jeho svätosť ho vrúcne miloval a vyhovoval mu vo všetkom, čo chcel. Keď mu mal prať spodky, ktoré svätý František nosil také veľké, že keď si ich vytiahol trochu vyššie, prikryl nimi i ranu v pravom boku, pozorne ich prezeral a každý raz ich našiel zakrvavené na pravom boku. S istotou spoznával, že je to krv z rany v pravom boku. Svätý František ho karhal, že ich rozťahuje, aby videl tú krv.

Keď raz brat Rufín umýval svätému Františkovi chrbát, schválne zašiel rukou ďalej a strčil prsty do rany v boku. Svätý František pre veľkú bolesť, ktorú zacítil, skríkol nahlas: „Boh ti to odpusť, brat Rufín, prečo si to urobil?“

Raz prosil s veľkou naliehavosťou svätého Františka, aby mu urobil preveľkú milosť, aby mu dal svoj habit a vzal si jeho. Láskový otec, hoci nerád, to dovolil. Zvliekol si habit, dal mu ho a vzal si jeho. Vtedy pri tom zvliekaní a obliekaní videl brat Rufín ranu v boku zreteľne. Brat Leo a mnoho iných bratov podobne videli rany svätého Františka.

Keď pápež Gregor IX. trochu pochyboval o stigme v boku svätého Františka, zjavil sa mu jednej noci sám svätý František. Podvihol trochu do výšky pravú ruku, odkryl ranu v boku a požiadal ho o nádobku. On ju dal priniesť. Svätý František si ju priložil pod ranu a pápežovi sa ozaj zdalo, že ju naplnil až po okraj krvou, zmiešanou s vodou, ktorá vychádzala z rany. Od tej chvíle prestal pochybovať.

Vyslobodenie z očistca pre zásluhy svätých rán

V rímskej provincii mal po smrti svätého Františka jeden nábožný brat toto podivuhodné videnie. Keď umrel jeden brat v noci a ráno bol pochovaný pred vchodom do kapituly, uchýlil sa ten brat ráno do jedného kúta pred kapitulou, aby sa za dušu svojho zomrelého brata zbožne pomodlil k Bohu a k svätému Františkovi. Keď zotrúval v modlitbe s prosbami a slzami, na poludnie, keď všetci ostatní bratia odišli spať, začul zrazu veľký šramot po kláštore. Obrátil s veľkým strachom oči k hrobu svojho druhu a vidí stáť pri vchode do kapituly okolo bratovho hrobu svätého Františka a za ním veľké množstvo bratov.

Pozeral sa ďalej a zazrel uprostred kláštorného dvora oheň s veľmi veľkým plameňom a prostred plameňa stála duša jeho mŕtveho brata. Rozhliadol sa okolo po dvore a zazrel Ježiša Krista ísť okolo nádvorie s veľkou družinou anjelov a bratov. Keď sa díval na to s veľkým úžasom, videl, že svätý František, keď Kristus šiel okolo kapituly, so všetkými tými bratmi kľakol a hovoril: „Prosím ťa, najsvätejší Otče a Pane, pre neoceniteľnú lásku, ktorú si ukázal ľudskému pokoleniu vo svojom vtelení, aby si mal zľutovanie s týmto mojím bratom, ktorý horí v tom ohni.“ A Kristus nič neodpovedá, iba ide ďalej.

A keď sa vrátil Kristus druhý rás a uberal sa okolo kapituly, pokľakol svätý František so svojimi bratmi ako prvý raz a prosí Krista takto: „Prosím ťa, dobrotivý Otče a Pane, pre nesmiernu lásku, ktorú si preukázal ľudskému pokoleniu, keď si umrel na dreve kríža, aby si mal zľutovanie s týmto mojím bratom.“ A Kristus podobne odchádzal a nevyočul ho.

A keď obišiel nádvorie, vrátil sa po tretí raz a uberal sa okolo kapituly. Tu svätý František pokľakol ako predtým a ukázal mu ruky a nohy so slovami: „Prosím ťa dobrotivý Otče a Pane, pre tú veľkú bolesť a pre to veľké potešenie, ktoré som zakúsil, keď si mi do môjho tela vložil tieto sväté rany, aby si mal zľutovanie s dušou môjho brata, ktorá horí v ohni očistca.“

Kristus ihneď sa zastavil, pohliadol na tie sväté rany a hovoril: „Tebe, František, odovzdávam dušu tvojho brata.“ Chcel tým zaiste uctiť a potvrdiť slávne stigmy svätého Františka a zároveň zjavne naznačiť a ukázať, že duše jeho bratov, odchádzajúce do očistca, nie sú od očistcových múk privedené do rajskej slávy ľahšie ako mocou jeho stigiem. To riekol Kristus svätému Františkovi, keď mu vtlačil posvätné stigmy.

A tak ihneď po týchto slovách oheň vo dvore zmizol a mŕtvy brat prišiel k svätému Františkovi a spolu s ním, s Kristom a s tou blaženou družinou slávne odišiel do neba.

Prezradenie Kristových tajných slov

Raz jeden zbožný a svätý brat, ktorý čítal v životopise o svätom Františkovi kapitolu o svätých stigmách, začal s veľkou dychtivosťou ducha premýšľať, ktoré asi boli tie tajné slová, o ktorých svätý František hovoril, že by ich nikomu za svojho života nepovedal. I povedal si tento brat sám pre seba. Tie slová nechcel svätý František povedať za svojho života, ale teraz, po svojej smrti, hádam by ich prezradil, keby ho o to niekto zbožne poprosil.

A od tej chvíle začal ten zbožný brat prosiť Boha a svätého Františka, aby sa im zapáčilo zjaviť tieto slová. Osem rokov zotrval vo svojej prosbe a v osmy rok bol vypočutý.

Raz, keď po jedle vzdával v kostole vďaky a zotrval v modlitbe, prosil Boha a svätého Františka o túto vec zbožnejšie a s hojnými slzami. V tom ho volal iný brat, aby podľa príkazu kvardiána ho sprevádzal do mesta. Preto on, ktorý nepochyboval, že poslušnosť je väčšia ako modlitba, hneď ako počul rozkaz predstaveného skončil modlitbu a šiel pokorne s tým bratom, ktorý ho zavolať. Bohu sa zaľúbilo, že skutkom ochotnej poslušnosti si tento brat zaslúžil to, čo si nevyprosil dlhým modlením.

Len čo sa ocitli pred kláštornou bránou, stretli sa s dvomi cudzími bratmi, ktorí, ako sa zdalo, prichádzali z ďaleka. Jeden vyzeral mladší, druhý starší a chudý. Pre špatné počasie boli obidvaja mokří a zablatení. Preto ten poslušný brat mal s nimi veľký súcit a povedal bratovi, s ktorým šiel: „Môj milý brat, ak môže sa tá vec, pre ktorú ideme do mesta, trochu odložiť, prosím ťa, aby si ma nechal skôr ísť a umyť nohy tomu starému bratovi, ktorý to viac potrebuje, a ty ich môžeš umyť tomu mladšiemu; veď tí cudzí bratia si zaslúžia, aby sme ich láskavo prijali.“

Vyhovel tento brat láske svojho druha a vrátili sa dovnútra. Veľmi láskavo prijali pocestných bratov, dovedli ich do kuchyne k ohňu, aby sa ohriali a osušili. Pri tom ohni sa ohrievalo osem iných bratov toho kláštora. Keď trochu pobudli pri ohni odvedli ich stranou, aby im umyli nohy, ako sa spolu dohodli.

Keď ten poslušný brat umýval nohy tomu staršiemu a keď mu z nich stieral blato, videl, že jeho nohy sú poznačené ranami. Ihneď od radosti a úžasu silno ich objal a začal kričať: „Buď si Kristus alebo svätý František!“ Na ten krik a na tieto slová vyskočili bratia, ktorí boli pri ohni, a prišli sa tam pozrieť s veľkou bázňou a úctou na tie slávne rany. Vtedy ten starý brat na ich prosby dovolil, aby sa ich dotýkali a ich bozkávali. Keď sa s radosťou divili, povedal im: „Nepochybujte a nebojte sa, milí bratia a moji synovia, ja som váš otec brat František, ktorý z Božej vôle založil tri rády. Ten brat, ktorý mi umyl nohy, už osem rokov ma prosil, a dnes vrúcnejšie ako inokedy, aby som mu prezradil tie tajné slová, ktoré mi povedal serafín, keď mi dal rany. Tie slová som nikdy za svojho života nechcel prezradiť, ale dnes na rozkaz Boží, pre jeho ochotnú poslušnosť, pre ktorú zanechal sladkosť svojho nazerania, som poslaný od Boha, aby som mu pred vami zjavinil to, o čo ma prosil.“

A tu sa svätý František obrátil k tomu bratovi a riekol: „Vedz, milý brat, že keď som bol na hore Alvernskej celý pohrúžený do spomienok na Kristovo umučenie a pri tom serafínskom zjavení od Krista poznamenaný takto ranami na svojom tele, vtedy mi Kristus povedal: Vieš, čo som ti urobil? Daroval som ti znaky svojho umučenia, aby si bol mojim predstaviteľom. A ako ja som v deň svojej smrti zostúpil do predpekla a vyviedol všetky duše, ktoré sa tam nachádzali, mocou svojich rán odtadiaľ do raja, tak udeľujem tebe od tejto chvíle, aby si mi bol i vo smrti podobný tak, ako si bol v živote. Keď odídeš z toho života, každý rok v deň svojej smrti pôjdeš do očistca, aby si všetky duše tvojich troch rádov, totiž Menších bratov, Sestier a Kajúcnikov a okrem toho duše svojich

ctiteľov, ktoré tam nájdeš, aby si ich mocou svojich rán, ktoré som ti dal, vyviedol z očistca a odviedol ich do raja. A tieto slová som nikdy nepovedal, kým som bol živý na svete.“

Keď povedal tieto slová, svätý František so svojim druhom hneď zmizli. Mnohí bratia sa to dozvedeli od ôsmich bratov, ktorí boli prítomní na tomto zjavení a počúvali slová svätého Františka.

Diablova pomsta

Keď na hore Alvernskej diabol nemohol zhodiť zo skaly svätého Františka, lebo ho Boh ochraňoval, pomstil sa neskôr na jednom jeho bratovi. Keď brat na tom istom mieste upravoval niekoľko drier, aby sa tam mohlo bez nebezpečenstva chodiť z úcty k svätému Františkovi a k zázraku, ktorý sa tam stal, keď mal na pleciah veľké drevo, strčil do neho diabol a tak ho zhodil dole s týmto drevom.

Ale Boh, ktorý uchránil svätého Františka, vyslobodil a uchránil zbožného brata od nebezpečenstva pádu pre zásluhy svätého Františka. Ten brat pri páde sa odporúčal s veľkou dôverou Bohu a svätému Františkovi. A on sa mu v okamžiku ukázal, chytil ho a postavil ho dole na kamene bez akéhokoľvek úrazu.

Ostatní bratia počuli krik padajúceho brata a mysleli si, že je už mŕtvy a na kúsky rozbitý pádom na ostré kamene. Vzali s veľkou žalosťou a plačom nosidlá a šli na druhú stranu hory, aby priniesli kusy jeho tela a pochovali ich. Keď už zostúpili z hory, stretol ich tento brat, ktorý spadol, a s tým drevom na hlave spieval Te Deum laudamus veľkým hlasom. Keď sa bratia veľmi divili, rozprával im jedno po druhom celý spôsob jeho pádu a ako ho svätý František vyslobodil od všetkého nebezpečenstva.

Svätého Františka bolia oči

Svätého Františka postihla ťažká choroba očí. Vtedy kardinál Hugolín zo súcitu, ktorý s ním mal, mu napísal, aby prišiel k nemu do Rieti, kde boli výborní oční lekári. Keď svätý František dostal kardinálovo pozvanie, šiel najprv k svätému Damiánovi, kde bola svätá Klára, a že potom pôjde ku kardinálovi. Keď svätý František bol u svätého Damiána, tak sa mu zhoršila očná choroba, že vôbec nevidel. Nemohol odísť, preto mu svätá Klára urobila prístrešok z trstiny, v ktorom by si lepšie odpočinul. Ale svätý František si nemohol odpočinúť ani vo dne, ani v noci, jednak pre bolesť očí, jednak pre myši, ktoré ho veľmi obťažovali. V tej búde behali vo dne i v noci po ňom i okolo neho. Nenechali ho modliť sa ani spať. Ba i keď jedol behali po stole a veľmi ho obťažovali. Z toho usúdil on i jeho bratia, že je to diabolské pokušenie.

Keď videl svätý František, že je mučený toľkými krížami, tu pohnutý bolesťou sám nad sebou zastenal: „Pane, príď mi na pomoc v mojich chorobách, aby som ich mohol trpezlivo znášať.“ A hneď dostal v duchu odpoveď: „Povedz mi, brat môj, keby ti niekto dal taký veľký a drahocenný poklad za tvoje nemoce a útrapy, žeby celá zem v porovnaní s ním nebola ničím, radoval by si sa z neho?“ Odpovedal blažený František: „To by bol, Pane, poklad ozaj veľký a drahocenný a nesmierne podivuhodný.“ A znova počul: „Brat môj, raduj sa a plesaj vo svojich krížoch a bolestiach a buď taký pokojný, ako by si už bol v mojom kráľovstve.“

Keď ráno vstal, hovoril svojim bratom: „Keby nejaký cisár dal svojmu služobníkovi jednu zem, či by sa tento neradoval? A keby mu dal celé cisárstvo, nebola by jeho radosť ešte väčšia? I ja sa musím radovať zo svojich nemocí a krížov. Musím zostať silný v Pánovi a neustále vzdávať vďaky Bohu Otcovi, jeho jedinému Synovi Pánovi Ježišovi Kristovi i Duchu Svätému za takú veľkú milosť, ktorú mi preukázal. Totiž už za živa uistil ma, nehodného sluhu, svojim kráľovstvom. Preto teraz zložím k jeho chvále, k našej úteche a k povzbudeniu blížnych novú pieseň. Budú to Chvály Hospodina za stvorené veci, ktoré denne užívame a bez ktorých nemôžeme byť živí; ktorými však i ľudské pokolenie uráža Stvoriteľa a svojho Pána. Stále sme nevďační a zabúdame na také veľké milosti a dobrodenia, preto, že nechválime Hospodina, Stvoriteľa a darcu všetkého dobra, ako to zasluhuje.“

Posadil sa, chvíľku premýšľal a potom zložil Pieseň brata Slnka. Zložil tiež nápev a naučil ju spievať svojich bratov.

Pieseň brata Slnka

Najvyšší, všemohúci, dobrý Pane,
tebe patria chvály, sláva i česť a každé dobrorečenie
len tebe patria, Najvyšší;
a nijaký človek nie je hoden vysloviť tvoje meno.
Buď pochválený, môj Pane, so všetkým svojím tvorstvom,
najmä s pánom bratom Slnkom,
ktorý je dňom a skrze neho nám dávaš svetlo.
A on je krásny a žiari veľkým jasom;
o tebe, Najvyšší, je nám znamením.
Buď pochválený, môj Pane, za sestru Lunu a hviezdy;
Na nebi si ich utvoril jasné, vzácne a krásne.
Buď pochválený, môj Pane, za brata Vietor,
za vzduch i mračná, za jasnú oblohu i každé počasie,
čím dávaš svojim tvorom obživu.
Buď pochválený, môj Pane, za sestru Vodu,
ktorá je veľmi užitočná, pokorná, vzácna a čistá.
Buď pochválený, môj Pane, za brata Oheň,
ktorým osvetľuješ noc.
Aj on je krásny, veselý i silný a mocný.
Buď pochválený, môj Pane, za sestru našu matku Zem,
ktorá nás živí a stará sa o nás
a vydáva rozličné plody s farebnými kvetmi i trávou.
Buď pochválený, môj Pane, za tých,
čo odpúšťajú pre tvoju lásku
a znášajú slabosť a trápenie.
Blahoslavení tí, čo to pokojne znášajú,
lebo ty, Najvyšší, ich budeš korunovať.
Buď pochválený, môj Pane, za sestru telesnú Smrť,
ktorej žiaden živý človek nemôže uniknúť.
Beda tým, čo zomierajú v smrteľných hriechoch;
blažení tí, ktorých nájde v tvojej najsvätejšej vôli,
lebo druhá smrť im neublíži.
Chváľte môjho Pána a dobrorečte mu,
ďakujte mu a slúžte s veľkou pokorou!

Jeho duch bol naplnený veľkou útechou a sladkosťou. Chcel poslať pre brata Pacifika, ktorý býval nazvaný „Kráľom veršov“ a bol skvelým básnikom. K nemu chcel pridať niekoľkých bratov, aby chodili spolu po svete a hlásali i spievali Chvály Hospodinovi.

Chvály Boha najvyššieho

Ty jediný si svätý Pán a Boh, ktorý konáš zázraky.
Ty si silný, ty si veľký, ty si najvyšší,
Ty si všemohúci Kráľ, ty, svätý Otče, Kráľ neba i zeme.
Ty si Trojica a Jeden Pán, Boh nad bohmi.
Ty si dobro, všetko dobro, najvyššie dobro,
Pán Boh živý a pravý.
Ty si láska, láskavosť; ty si múdrosť,

ty si pokora, ty si trpezlivosť,
ty si krása, ty si miernosť,
ty si istota, ty si upokojenie,
ty si radosť, ty si naša nádej a potecha,
ty si spravodlivosť,
ty si miernosť, ty si všetko naše bohatstvo v plnej miere.
Ty si krása, ty si miernosť;
ty si ochranca, ty si náš strážca a obranca,
ty si sila, ty si útecha.
Ty si naša nádej, ty si naša viera, ty si naša láska,
ty si všetka naša sladkosť, ty si náš večný život:
Veľký a obdivuhodný Pán,
Všemohúci Boh, milosrdný Spasiteľ.

Operácia očí

Keď z rozkazu ostijského pána i generálneho ministra brata Eliáša liečil si oči, odobral sa do pustovne do Fonte Colombo. Raz ho navštívil lekár. Vyšetрил blaženého Františka a prehlásil, že bude treba vypáliť hnis z jedného boľavejšieho oka od čeľuste až k obočiu. Blažený František sa nechcel podrobiť operácii, kým by neprišiel brat Eliáš, ktorý mu sľúbil, že bude pri liečení prítomný. Nechcel si vziať na seba tú zodpovednosť a bál sa takého nebezpečného liečenia. Preto chcel počkať na generálneho ministra. Ale keď neprichádzal, podrobil sa lekárovi sám.

Keď lekár vložil železný drôt do ohňa, aby sa rozpálil, tu blažený František si dodával odvahy touto rečou k ohňu: „Brat môj, ohníček, ty si vznešenejší a užitočnejší ako ostatné tvory. Buď ku mne šľachetný v tejto chvíli. Mal som ťa vždy rád a budem ťa mať rád z lásky k Tomu, ktorý ťa stvoril. Tiež ja ho prosím, nášho Tvorcu, aby tvoju páľčivosť zmiernil tak, aby som ju mohol zniesť.“ A požehnal oheň znamením kríža.

My, ktorí sme boli pri ňom, z úcty a z lásky k nemu sme odišli, len lekár zostal. Po operácii sme sa vrátili a František nás pokarhal: „Vy bojzliví a maloverní, prečo ste utiekli? Chváľte Najvyššieho, lebo vám hovorím pravdu, že som necítil páľčivosť ohňa ani žiadnu bolesť v tele. A ak nie je to miesto dobre vypálené, nech lekár páli ešte raz.“

Aj lekár sa veľmi divil a hovoril: „Bratia, hovorím vám úprimne, takú operáciu by sotva vydržal nejaký silák ako tento nemocný, ktorý je taký slabý. Ale ani sa nepohol a ani vzdychaním nedal najavo svoju bolesť.“ Bolo treba, aby boli vypálené všetky žilky od ušného laloku až po obočie. Ale nepomohlo to. Druhý lekár mu žeravým drôtom prepálil oba laloky, ale ani to nepomohlo.

František totiž dospel k takej čistote, že telo s duchom a duch s Bohom sa zhodovali v úžasnom súlade.

Nie je to divné, že ho poslúchal oheň a iné stvorené veci. Videli sme ako ich miloval, ako sa z nich radoval, ako jeho duch s nimi cítil, že nezniesol, aby sa s nimi hrubo zaobchádzalo. Plný vnútornej a vonkajšej radosti rozprával s nimi tak nežne ako s rozumnými tvormi.

Inokedy zasa na púšti svätého Urbana, keď Boží sluha ťažko ochorel, cítil už, že mu prirodzené sily ubúdajú. Prial si pohár vína, ale riekli mu, že nemajú kam ísť pre ne. Povedal im, aby vtedy priniesli pohár vody.

Požehnal ju znamením kríža a hneď sa čistá voda stala dobrým vínom. Čo neposkytla núdza pustatiny, to mohla dať čistota svätého muža. Keď víno ochutnal, nadobudol hneď telesnú sviežosť a obnovu zdravia.

Svätý František aj týmto zázrakom sa pripodobňuje so svojím Kristom: „Ježiš im povedal: „Naplníte nádoby vodou!“ A naplnili ich až po okraj. Potom im povedal: „Teraz načrite a zaneste starejšiemu!“ A oni zanesli. Keď starejší ochutnal vodu premenenú na víno, on nevedel, skade je...“ (Jn 2, 7-9).

Svätý František sa lúči s bratmi a so životom

Šesť mesiacov pred svojou smrťou bol František v Siene, kde mu liečili očné choroby. Tu sa rozmohla jeho ťažká nemoc; žalúdok bol dlhotrvajúcou chorobou zoslabnutý, tak isto pečeň, zvracal krv a zdalo sa, že sa blíži smrť. Keď sa o tom brat Eliáš dozvedel, zďaleka sa k nemu náhlil. Jeho príchodom sa svätý František tak zotavil, že tú krajinu mohol opustiť a odísť do Celly u Cortony. Po nejakej dobe mu tam opuchlo celé telo i ruky a nohy. Žalúdok slabol viac a viac, takže nemohol skoro nič jesť. Preto brata Eliáša prosil, aby ho dal preniesť do Assisi. Keď všetko pripravil, previezol ho do domu biskupa z Assisi. Mesto sa nad príchodom svätého Františka radovalo a všetci Boha velebili.

Keď ležal nemocný v biskupskom paláci v Assisi bolo vidieť, že Božia ruka doľahla na neho viac ako predtým. Assiskí občania sa báli, že keď umrie, bratia jeho telo unesú niekam inde. Preto sa uzniesli, že okolo paláca postaví silnú stráž.

Jeho nemoc sa však stále zhoršovala a sily ubúdalo, takže sa nemohol ani hýbať. Mučeník, áno, mučeník, ktorý s úsmevom, radostne a ochotne znášal to, čo pre všetkých už len na pohľad by bolo trpké a bolestné! Doslova: nemal na tele miesta, ktoré by bolo ušetrené bolesti. Prirodzená teplota tela sa pomaly strácala, denne sa blížil jeho koniec. Lekári žasli, bratia sa divili, ako mohol v takom biednom tele ešte duch žiť; mäsa už akoby nebolo, bol už len kosť a koža.

Svätý František bil týraný neustále prílišnou bolesťou. Aby jeho duša neomdlievala, ale sa potešila, dal si častejšie behom dňa zaspievať od svojich bratov Chvály Boha Najvyššieho. To isté robil v noci, aby potešil občanov mesta, ktorí ho strážili.

Keď to videl brat Eliáš, ako sa svätý František v takej vážnej nemoci raduje, napomínal ho: „Najdrahší otče, som veľmi rád, že si pri svojej nemoci taký veselý a ukazuješ radosť sebe i iným. Tunajší občania ťa pokladajú za svätca a sú presvedčení, že tvoja nemoc sa nevylieči a že zomrieš. Keď stále v noci počujú Chvály, mohli by si pomyslieť: Je predsa tak blízko smrti a stále je veselý a spieva si; radšej by si mal na nich myslieť.“

Blažený František mu odvetil: „Pamätáš, že si vo Foligne mal videnie a oznámil si mi, že budem živý už len dva roky? Už predtým, ako si mal to videnie, často som premýšľal vo dne v noci, ako zomriem.“ Zosilnil hlas a povedal: „Nechaj ma, brat môj, na pokoji, nech sa radujem vo svojich bolestiach z Pána i z toho, že ho môžem chváliť. Pôsobením milosti Ducha Svätého som tak úzko spojený a zjednotený so svojím Pánom, že pre jeho milosrdenstvo môžem v ňom plesať, v Najvyššom.“

Boh mi zjavil, že od dnes za málo dní v tejto nemoci zomriem. V tom zjavení ma však Boh aj uistil o odpustení všetkých mojich hriechov a že ma čaká rajska blaženosť. Až do tohto zjavenia plakal som nad svojimi hriechmi, ale od tej chvíle, čo som mal to zjavenie, som taký plný radosti, že už plakať nemôžem. Preto spievam a budem spievať Bohu, ktorý mi dal poklad svojej milosti a uistil ma o rajskej sláve.“

V tých dňoch ho navštívil lekár, dobrý Františkov priateľ. František sa ho spýtal: „Čo súdiš o mojej vodnatieľke? Povedz mi pravdu, neboj sa. Som rovnako spokojný so životom i so smrťou.“ Lekár mu teda odpovedal: „Otče, podľa našej vedy je tvoja nemoc nevyliciteľná. Myslím, že skončíš buď koncom septembra alebo štvrtého októbra.“ Vtedy blažený František ako ležal na lôžku, plný veľkej a zbožnej úcty k Pánovi, rozopál ruky a s veľkou radosťou mysle zvolal: „Príď teda, sestra smrť, príď!“

Keď František videl, že sa jeho posledný deň blíži, dal k sebe zavolať bratov. Každému dal požehnanie podľa vnuknutia z hora, ako kedysi praotec Jakub svojim synom, ako druhý Mojžiš, ktorý synov Izraela zahrnul požehnaním, keď vystupoval na horu, ktorú mu označil Boh. Brat Eliáš zaujal miesto po jeho ľavici a bratia sadli okolo. Svätec skrížil ruky a položil pravicu na Eliášovu hlavu. Preto, že už nevidel, pýtal sa: „Nad kým držím

svoju pravicu?“ Odpovedali: „Nad bratom Eliášom!“ „Takto chcem,“ hovoril a pokračoval: „Tebe, môj synu, žehnám vo všetkom a za všetko. Pretože Najvyšší v tvojich rukách rozmnožil bratov a synov, žehnám tebe a v tebe všetkých. Nech ti žehná Boh, Kráľ celého sveta. Pokiaľ môžem a viac ako môžem, ti žehnám! A čo nemôžem, nech doplní ten ktorý môže všetko! Nech Boh chová v pamäti tvoje námahy a práce a nech ťa odmení, keď bude odplácať spravodlivým! Nech Boh požehná všetkému, čo si žiadaš a nech ti splní všetko dobré, čo si praješ!“

„Žite šťastne, moji synovia, a zostávajúte v bázni Božej. Prídu na vás ťažké pukušenia a veľké skúšky. Blažení, ktorí vytrvávajú v tom, čo začali! Ja teraz sa ponáhľam k Pánovi a mám nádej, že som na ceste k Bohu, ktorému som oddane z celého srdca slúžil. Ja som urobil, čo som mal urobiť ja. Nech vás Kristus naučí, čo máte urobiť vy.“

Po týchto slovách bolo vidieť, že svätý František viac oslabil, ale tešil sa, že sestra smrť je už tak blízko. Povedal: „Keď je sestra smrť už tak blízko, zavolaj brata Lea a Angela, nech mi zaspievajú o sestre smrti.“

Títo dvaja bratia prišli, postavili sa pred ním plní smútku a bolesti a so slzami v očiach začali spievať Pieseň brata Slnka a iných Pánových tvorov, ktorú svätec zložil.

Milovaná Porciunkula

Keď svätý otec bol už presvedčený, že sa blíži jeho smrť, dal sa preniesť na nosidlách k Panne Márii Anjelskej v Porciunkule, aby dokončil svoj telesný život tam, kde ho osvietilo svetlo a začal žiť duchovný život. Keď došli bratia, ktorí ho niesli k útulku pre nemocných, ležiacemu na polceste z Assisi do Porciunkuly, požiadali ich, aby zastavili. A pretože po dlhšej a ťažkej očnej chorobe bol skoro slepý, dal postaviť nosidlá tak, aby bol obrátený tvárou k mestu Assisi.

Trochu sa nadvihol a takto žehnal mestu: „Pane, som presvedčený, že kedysi bývalo toto mesto bydliskom nešťachetných ľudí. Prišiel však čas tvojho nesmierného milosrdenstva. Zaľúbilo sa ti, aby si tu ukázal svoje zmilovanie. Pre svoju dobrotu si ho vyvolil za bydlisko tých, ktorí ťa majú skutočne poznať a vzdávať chválu tvojmu svätému menu. Majú vysielat' vôňu dobrej povesti, svätého života, pravého učenia a evanjeliovej dokonalosti celému kresťanskému ľudu. Prosím ťa, Pane Ježišu Kriste, Otče milosrdenstva, nehľad' na náš nevďak, ale rozpomeň sa na svoju veľkú lásku, ktorú si ukázal v tomto meste. Daj, nech tam bývajú tí, ktorí budú poznávať a chváliť tvoje požehnané a slávne meno na veky vekov. Amen.“

Po týchto slovách bol nesený ďalej do kláštora Panny Márie Anjelskej. Keď svätý František už odpočíval na vrúcne vytúženom mieste, zavolať bratov, aby mu spievali Bohu chvály. On sám, nakoľko len mohol, spieval Dávidov žalm: „Nahlas volám k Pánovi, nahlas a úpenlivo prosím Pána; nariekam pred ním“ (Ž 142, 2). Avšak jeden z bratov, ktorého svätec zvlášť miloval, povedal: „Beda nám, dobrotivý otče! Pamätaj na svojich synov, siroty.“ Svätec odpovedal: „Môj synu, Boh ma k sebe volá. Svojim bratom, blízkym i vzdialeným, odpúšťam všetky priestupky i viny a nakoľko môžem, ich rozhrešujem. Oznam im to a namiesto mňa ich požehnaj.“ V dôvernom rozhovore so svojimi najbližšími bratmi priznal, čo mu Ježiš povedal, že s veľmi malým počtom svätých sa za ich života stýkal tak dôverne, často a otvorene ako s ním.

Svätý František zavolať k sebe jedného brata a povedal mu: „Ty vieš, že pani Jakuba zo Settesoli, premilá ctiteľka nášho rádu, keby sa dozvedela o mojej smrti a nebola by tu prítomná, veľmi by sa zarmútila. Dám jej preto vedieť, aby sem, ak chce ma vidieť ešte živého, bez meškania prišla. Prines veci na písanie a napíšeš, ako ti poviem.“ Keď brat doniesol potrebné veci na písanie, svätý František diktoval: „Pani Jakube, Božej služobníci, brat František, chudáčik Kristov, pozdravenie a spoločenstvo Ducha Svätého v našom Pánovi Ježišovi Kristovi. Vez, rozmilá, že Kristus požehnaný mi z milosti zjavil koniec môjho života, ktorý bude zakrátko. Preto, ak chceš ma nájsť živého, len čo dostaneš tento list príd' k Panne Márii Anjelskej, lebo keď do toho dňa neprídeš, živého ma už nenájdeš. A prines sebou hrubé plátno, do ktorého by sa zavinulo moje telo a vosk, ktorý bude treba na pohreb. Prosím ťa tiež, aby si mi priniesla na jedenie tie veci, ktoré si mi dávala, keď som bol nemocný v Ríme.“

Počas písania tohto listu Boh mu zjavil, že pani Jakuba k nemu prichádza, že je už blízko kláštora a prináša sebou všetky tie veci, o ktoré ju v liste prosil. Preto keď dostal toto zjavenie, povedal svätý František bratovi, aby ďalej nepísal, ale aby list odložil. Bratia sa divili, že list nedokončil a že nechcel, aby ho poslali.

Po nejakej chvíľke ktosi silne zabúchal na bránu. Keď vrátnik ju otvoril, bola tam pani Jakuba so svojimi dvoma synmi senátormi a s veľkou cestovnou družinou. Vošla do kláštora a šla rovno k svätému Františkovi. On mal z jej príchodu veľkú radosť a potešenie a ona, keď ho videla živého a rozprávala s ním, podobne. Povedala mu, že jej Boh v modlitbe oznámil krátku dobu jeho života. Pokľakla k nohám svätého Františka, vzala sväté nohy ozdobené Kristovými ranami a s veľkou úctou ich bozkávala a zmáčala slzami, takže bratom, ktorí stáli okolo, sa zdalo, že vidia Magdalénu pri nohách Ježišových.

Pani Jakuba zostala v Porciunkule do smrti svätého Františka a až kým ho nepochovali. Jeho pohrebu preukázala veľkú česť a zaplatila všetky pohrebné náklady. Keď sa vrátila do Ríma zakrátko ukončila svoj nábožný život. Pre zbožnú úctu, ktorú prechovávala k svätému Františkovi, je pochovaná v Bazilike svätého Františka v Assisi.

Potom svätý František dal priniesť knihu evanjelií a prosil, aby mu z nej prečítali evanjelium podľa Jána od miesta: „Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohto sveta k Otcovi...“ (Jn 13, 1). Nakoniec sa dal nahý položiť na zem, aby v tejto poslednej hodine, v ktorej nepriateľ mohol ešte naposledy vzplanúť hnevom, bojoval nahý s nahým.

Tak ležal na zemi, zoblečený zo svojho hrubého rúcha, tvárou k nebu. Ľavou rukou ukrýval ranu v pravom boku, aby ju nebolo vidieť. Keď ho bratia takto videli, plakali a vzdychali od súcitu. Jeho kvardián, ktorý z Božieho vnuknutia poznal svätcovu prianie, vzal habit, nohavice a čiapku a umierajúcemu otcovi povedal: „Vedz, že ti tento habit, tieto nohavice a čiapku požičiavam mocou svätej poslušnosti. A aby si vedel, že ti tieto veci vôbec nepatria, zakazujem ti ich komukoľvek darovať.“

Tu svätec v srdci zaplesal, pretože videl, že sa mu podarilo zostať verným Pani Chudobe až do konca. Z horlivosti o chudobu nechcel mať ani pri smrti niečo vlastné. Tú čiapku z hrubej látky nosil na hlave, aby ukryl jazvy po operácii očí. Potom sa dal posypať popolom, pretože sa mal čoskoro rozpadnúť v prach a popol. A bolo tu mnoho bratov, ktorým bol otcom a vodcom. Stáli s úctou okolo neho. Tu sa jeho presvätá duša odpútala od tela a vošla do mora svetla bez hraníc; telo zosnulo v Pánovi.

Odišiel z tohto života slávny Kristov vyznávač svätý František roku Pána 1226 v sobotu 4. októbra v dvadsiatom roku svojho obrátenia, keď začal robiť pokánie.

Pochovanie svätého Františka

Po smrti svätého Františka do Porciunkuly prúdilo množstvo ľudí, ktorí takto velebili Boha: „Buď pochválený a zvelebený Pane, náš Bože, že si nám nehodným zveril taký drahocenný poklad! Nech ti je česť a chvála Najsvätejšia Trojica!“

V zástupoch prichádzali ľudia z Assisi i z okolia, aby uvideli veľké Božie diela, ktoré Pán slávy zjavil na svojom svätom služobníkovi. Spievali piesne radosti, ako im tryskali zo srdca.

Synovia však, ktorí stratili takého veľkého otca, smútili a ich slzy a vzdychy prezrádzali, akú veľkú detinskú lásku k nemu prechovávali. Ich bolesť však zmiernila neslýchaná radosť a veľkosť zázraku vzbudila nesmierny úžas. Ich zármutok sa zmenil na chválorečenie a nárek v jasot, lebo nikdy nepočuli o tom, čo videli. Na svätcovom tele žiarilo znamenie kríža a utrpenia nepoškvrneného Baránka, ktorý sňal hriechy sveta. Zdalo sa, akoby telo bolo práve sňaté z kríža, akoby ruky a nohy boli prerazené klincami a bok prebodnutý kopijou.

Videli, že telo, ktoré bolo predtým tmavé, teraz žiarilo jasným leskom a svojou krásou svedčilo o odmene blaženého zmŕtvychvstania. Jeho obličaj sa podobal skôr tvári anjela a zdal sa skôr živý ako mŕtvy. Údy boli jemné a ohybné. Šlachy sa křčovite nestiahli, jeho koža nestvrdla, údy nestuhli.

A pretože telo žiarilo nevýslovnou krásou, zázračnejšie žiarili na rukách a nohách nielen jazvy, ale i klince, utvorené z mäsa, čierne ako zo železa, a v jeho pravom boku červená rana.

Všetci ľudia verili, že dostali veľkú milosť, keď mohli pobožkať alebo aspoň vidieť sväté rany Ježiša Krista na Františkovom tele. Bratia celú noc strávili vo chválach Božích. Od včasného rána prúdili sem zástupy ľudí a klérus. Bratia vzali mŕtveho Františka z miesta, kde zomrel a za spevu hymien a chvál niesli ho úctivo do mesta. Stále pribúdalo svetiel a stále mohutnel chválospev. Keď prišli k miestu, kde kedysi svätý František založil rád Bohu zasvätených chudobných panien, postavili nosidlá v kostole svätého Damiána, pri ktorom bývali Františkove dcéry.

Tu sa otvorilo malé okienko, ktorým sa Kristovým služobnícom podávalo Telo Pána, otvorili tiež rakvu. Objavila sa pani Klára, prvá matka ostatných panien. Prišla s ostatnými dcérami pozrieť sa na otca, ktorý už k nim neprehovoril. Plakali a bedákali aj tešili sa, keď bozkávali ruky otca, ozdobené svätými ranami. Potom dospel sprievod do mesta a za radosti a jasotu bolo telo pochované v kostole svätého Juraja. Tam František ako chlapec sa učil písať, tam neskôr začal kázať a tam nakoniec bolo miesto jeho odpočinku.

Divy, ktoré sa konali pri smrti svätého Františka

Istý brat videl pri smrti svätého Františka jeho dušu v podobe hviezdy, žiariacu ako slnko, nesenú svetlým obláčkom stúpať priamo k nebu.

V dobe smrti svätého Františka bol brat Augustín ministrom v Terra di Lavoro a práve umieral. Aj keď už dávno predtým stratil reč, zrazu nahlas, takže to všetci, ktorí boli okolo, počuli, zvolal: „Počkaj na mňa, otče, pôjdem už s tebou!“ Keď sa ho udivení bratia pýtali, s kým hovorí, odpovedal bez rozpakov: „Čo nevidíte nášho otca Františka, ako sa vznáša k nebu?“ A jeho svätá duša ihneď opustila telo a šla za svätým Františkom.

Iný brat, ktorý viedol veľmi vzorný život, bol vo chvíli smrti svätého Františka ponorený do modlitby. Tu sa mu v onej noci ukázal oslávený otec, odetý do purpurovej dalmatiky. S ním šlo nespočetné množstvo ľudí. Niektorí sa od nich oddelili a pýtali sa brata: „Nie je to Kristus?“ Iní sa pýtali: „Nie je to svätý František?“ A brat odpovedal, že je to svätý František. Tomu bratovi i celému zástupu sa zdalo, akoby Kristus a blažený František bola jedna a tá istá osoba. Nakoniec sa svätý František s tým skvelým zástupom dostal na prekrásne miesto. Rástla tam svieža zeleň, bohaté kvety. Boli tam stromy všetkých druhov, obsypané lahodným ovocím. Bol tam tiež veľký krásny palác, do ktorého noví nebešťania radostne vstúpili. Našiel v ňom mnoho bratov. Stôl bol skvostne prestretý vzácnymi jedlami. I začal so svojimi radostne stolovať.

Biskup z Assisi sa práve vtedy vydal na púť ku kostolu svätého Michala. Na spiatočnej ceste prenocoval v Beneventu. A tu sa mu v noci ukázal blažený František a povedal: „Hľa, otče, opúšťam svet a idem ku Kristovi.“ Ráno o tom biskup vyrozprával svojmu sprievodu a zaplakal.

Tiež jeden vznešený rytier z Massa di San Pietro, ktorý sa nazýval Lando Polco, bol ctiteľom svätého Františka a nakoniec z jeho rúk prijal rúcho tretieho rádu. Ten bol uistený o smrti svätého Františka a o jeho slávnych stigmách takto: Keď bol svätý František už blízko smrti, vošiel diabol do jednej ženy v tomto mestečku a veľmi ju trápil. Raz na dva dni od nej odišiel, nechal ju spokojnú, ale na tretí deň sa vrátil a trápil ju omnoho ukrutnejšie.

Počul o tom pán Lando Polco, ide k tej žene a pýta sa diabla, ktorý v nej prebýval, prečo sa od nej na dva dni vzdialil. Diabol odvetil: „Opustil som ju preto, že ja i všetci moji spoločníci, ktorí sú v týchto končinách, sme sa zhromaždili a šli sme k chudáčikovi Františkovi, aby sme si vzali jeho dušu. Preto, že bola chránená väčším množstvom anjelov, ako bolo nás, ktorí ju potom odniesli rovno do neba, odišli sme zahanbení. Ja teraz na tejto žene nahrádzujem to, čo som za tieto dva dni zmeškal.“

Vtedy ho pán Lando zaprisahal v mene Božom, aby povedal pravdu o svätosti a smrti svätého Františka. Diabol odvetil: „Boh Otec bol tak rozhnevaný na hriechy sveta, zdalo sa, že zakrátko vynesie konečný rozsudok a zmetie ľudí zo sveta, ak sa nepolepšia. Ale Kristus, jeho Syn, prosil za hriešnikov a sľúbil, že obnoví svoj život a svoje umučenie v jednom človekovi, v chudobnom chudáčikovi Františkovi. Skrze jeho kázanie a život mnohých z celého sveta uvedie naspäť na cestu pravdy a pokánia. Týmito slovami bol Boh Otec uzmiernený

a odložil svoj konečný rozsudok. A teraz, aby ukázal svetu, čo vykonal vo svätom Františkovi, chce, aby rany jeho umučenia, ktoré za života svätého Františka vtlačil do jeho tela, mohli ľudia vidieť a sa ich dotýkať.“

Pán Lando sa chcel presvedčiť, či diabol hovoril pravdu o smrti svätého Františka, poslal posla do Assisi, ktorý to potvrdil.

Svätorečenie blaženého Františka

Na Františkovom hrobe sa konalo množstvo zázrakov: Slepí videli, hluchý počuli, chromí opäť chodili, nemí prehovorili, malomocní sa očisťovali, mnohí ľudia nadobudli znova zdravie. Mŕtve telo svätého Františka uzdravuje živé telá, ako za svojho života prebúdza k životu mŕtve duše.

O mnohých zázrakoch, ktoré sa konali na hrobe svätého Františka a tiež na prosby k nemu, sa dozvedel rímsky biskup, pomazaný Pána, Kristov zástupca na zemi. I on plesá a prekypuje radosťou, lebo vidí, že sa za jeho dní obnovuje cirkev Božia novými tajomstvami a starými zázrakmi. A to všetko sa deje na príhovor jeho syna, ktorého nosil v srdci, pestoval na svojom lone, živil mliekom slova a vychovával pokrmom spásy. Tieto správy počuli i ctihodní kardináli. Blahoprajú cirkvi, radujú sa s pápežom a pripravujú kanonizáciu.

Posledná porada je v Perugii. (Cisárska strana, podporovaná Fridrichom II., rozpútala 27.3.1228 povstanie proti pápežovi, takže musel z Ríma utiecť.) Do bytu pána pápeža sa schádza sväté kolégium ctihodných kardinálov. Všetci rovnako myslia a všetci rovnako o veci súdia. Predčítavajú sa zápisy o zázrakoch, chválibne sa o nich vyjadrujú a život i skutky otca Františka zahrnujú veľkou chválou. A Svätý Otec hovorí: „Ako dôkaz svätého života toho blaženého muža nepotrebujeme žiadne zázraky. Vlastnými očami sme videli jeho život a vlastnými rukami sme sa ho mohli dotýkať.“ Všetci sa radujú a prelievajú slzy radosti. A hneď je aj stanovený deň, v ktorom by aj svet bol naplnený milostiplnou radosťou.

Na svätorečenie sú pozvaní biskupi, prichádzajú opáti a z najvzdialenejších zemí sa schádzajú cirkevní hodnostári, tak isto zástup kniežat a vznešených tohto sveta. Títo všetci sprevádzajú pápeža a v nádhernom sprievode vchádzajú do mesta Assisi. Okolo Svätého Otca je vznešený zástup kardinálov, biskupov a opátov. Tiež množstvo kňazov, klerikov, šťastná obec rehoľníkov a rehoľníč a nescíselné množstvo ľudu. Každý sa chce zúčastniť takej veľkolepej slávnosti.

Dôstojne stojí pápež, obklopený takou pestrou nádherou synov. Na hlave má pápežskú mitru, oblečený vo svätých rúchach pretkávaných zlatom, tak tu stojí pomazaný Pánov a priťahuje oči všetkých.

Všetok ľud očakáva slová radosti, slová plesania, slová chvály, slová, ktoré nikdy nepočuli, slová večného blahoslavenia. Najprv všetkému ľudu káže pápež Gregor, ktorý zvučným hlasom hlása Božiu chválu a slávu. Tiež blaženého otca Františka velebí vzletnými slovami. Povedal: „Ako zornička uprostred hmly, ako mesiac v úplnku, ako žiari jasné slnko, tak zažiaril on v Božom dome.“ Keď pápež skončil svoju reč, prečítali zázraky, ktoré sa stali na príhovor blaženého Františka.

Nato pozdvihuje Svätý Otec ruky k nebu a mocným hlasom volá: „Ku cti a sláve všemohúceho Boha, Otca i Syna i Ducha Svätého, slávnej Panny Márie, svätých apoštolov Petra a Pavla i ku cti svätej rímskej cirkvi, po porade s našimi bratmi a inými hodnostármi rozhodujeme, aby bol blažený otec František, ktorého Pán oslávil v nebi a ktorého ctíme na zemi, zapísaný do zoznamu svätých, a jeho sviatok by sa slávil v deň jeho smrti.“

Po týchto slovách zanôtili ctihodní kardináli spolu s pápežom hlasite Te Deum. Vtom zaznel nadšený potlesk všetkého ľudu, ktorý velebil Boha. Znejú nové spevy, duchovnými melódiami jasajú Boží služobníci. Srdcia všetkých uchvacuje a rozradostňuje pokoj a požehnanie. Potom šťastný pápež vstáva, s chvejúcimi perami bozkáva rakvu, ktorá skrýva sväté, Bohu zasvätené telo. Potom slávi sväté tajomstvá.

To sa stalo v meste Assisi 16.júla roku 1228 v druhom roku pontifikátu pápeža Gregora IX.

Po niekoľkých dňoch po svätorečení vydal Svätý Otec Gregor IX. bulu „Mira circa nos“, z ktorej vyberáme:

„Podivuhodná je vznešenosť Božieho milosrdenstva voči nám a neoceniteľný prejav jeho lásky: Syna vydal na smrť, aby vykúpil služobníka. Dary svojho milosrdenstva neumenšuje a neustále pokračuje v ochrane vinice, ktorú vysadil svojou pravou rukou. Posiela robotníkov, aby ju pokorne obrábali, aby vytrhali tŕnie a burinu, odrezali zbytočné výhonky, aby celá vinica rodila sladké a chutné plody.

V jedenástej hodine vzbudil svojho služobníka Františka, muža podľa svojho srdca. Bol svetlom, opovrhovaný boháčmi, ale pripravený pre stanovenú dobu, kedy ho poslal na svoju vinicu.

František poslúchol na hlas Priateľa, ktorý ho v hĺbke srdca volal. Bez váhania vstal a roztrhal putá lichôtok sveta. Kázaním bez svetskej múdrosti, mocnou Božou silou porazil mnohých. Do služby ducha podrobil tých, ktorí predtým slúžili nečistote tela. A pretože odumreli nerestiam a teraz žili pre Boha, vytryskla z tejto čeľusti hojná voda, ktorá obmyla a zúrodnila všetkých ušpinených, ktorí vysilení padli. Tú vodu, ktorá tryskala do života večného možno kúpiť bez striebra a bez peňazí (Iz 55, 1). Jej pramienky, ktoré sa rozbiehajú na všetky strany, zavlažujú vinicu.

František napodobňoval nášho otca Abraháma, pretože vyšiel tiež zo svojho príbuzenstva a z domu svojho otca (Gn 12, 1), aby odišiel do zeme, ktorú mu Pán ukázal svojím vnuknutím. Rozdal bohatstvo, dal ho chudobným, aby jeho spravodlivosť ostala naveky (Ž 111).

A keď dosiahol videnie na hore, ktorú mu Pán ukázal, priniesol ako obeť svoje telo. Podložil oheň lásky, trýznil svoje telo hladom, smädou, zimou, bdením a pôstou. Tak mohol s apoštolom povedať: „S Kristom som pribitý na kríž. Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2, 19-20). Zaiste nehľadal prospech vlastný, ale Kristov a slúžil mu ako usilovná včielka.

Za svojho života urobil násilie nebeskému kráľovstvu a násilím ho uchvátil. A po mnohých slávnych bojoch tohto života ako víťaz nad svetom vrátil sa k Pánovi a predstihol mnohých obdarených vedou on, ktorý z vlastného rozhodnutia bez vedy bol múdro neučený.

Všemohúci Boh nedopustil, aby také podivuhodné svetlo skryli pod mericu, ale veľkolepými a mnohými zázrakmi preukázal, že mu je jeho život milý a že jeho pamiatka musí byť v bojujúcej cirkvi ctená.

Pretože nám bol známy jeho svätý život, so súhlasom kardinálov rozhodli sme sa zapísať ho do zoznamu svätých k náležitému uctievaniu.

Preto vás týmto apoštolským listom všetkých žiadam a vyzývam, aby ste sa v tento deň intenzívne a radostne venovali Božím chválam k jeho oslave a aby ste pokorne, na jeho príhovor, vyprosovali milosť, aby sme mohli dôjsť do jeho spoločenstva.

Dané v Perugii 19. júla 1228, v druhom roku nášho pontifikátu.“ (Františkánske prameny IV. Dokumenty Rímskej kurie.)

Pápež neoslávil milovaného svätca len tým, že ho vyhlásil za svätého, ale dal k jeho cti postaviť i chrám, pre ktorý sám položil základný kameň a prispel mu veľkými darmi a drahocennými ozdobami. Tomu kostolu poslal pápež i zlatý kríž, ozdobený drahokamami a s ostatkami svätého kríža. Tiež mu daroval mnoho ozdôb, bohoslužobných nádob a vzácnych slávnostných rúch. Vyňal ho z biskupskej právomoci a apoštolskou autoritou ho ustanovil za matku celého rádu Menších bratov.

Keď sa bratia zišli na generálnu kapitulu, bolo telo svätého Františka prenesené z kostola svätého Juraja do baziliky, vystavenej k jeho cti v Assisi. Stalo sa to 25. mája 1230. Keď tento poklad prenášali, urobil mnoho zázrakov ten, ktorého podobu František na sebe niesol.

Niektoré zázraky, ktoré sa stali po smrti svätého Františka

V deň pohrebu svätého Františka priviedli k truhle dievča, ktoré malo už viac ako rok skrivený krk. Hlavu malo skoro prirastenú k chrbtu. Hore sa mohlo pozeráť len zo strany. Keď na krátku dobu položilo hlavu na rakvu so vzácnym telom svätca, vyrovnal sa krk pre zásluhy svätého muža a hlava zaujala normálnu polohu.

Istý Mikuláš z Foligna mal chromú ľavú nohu. Preto, že ho veľmi bolela aj preto, aby sa uzdravil, stáli ho lekári toľko, že sa veľmi zadlžil. Keď mu liečenie nepomáhalo a bolesti sa množili, odporučil sa Bohu a svätému Františkovi a dal sa doniesť na jeho hrob. Celú noc sa tam modlil. Potom ho zrazu prešla bolesť, nohu natiahol a domov sa vrátil bez bolesti a bez palice.

Žena menom Sibila, ktorá bola viac rokov slepá, nechala sa vo svojom smútku doviesť ku hrobu Božieho muža. Radostne sa vracala domov, pretože pri hrobe začala znova vidieť.

Jedna žena z mestečka Narni bola posadnutá hroznou zlosťou, prišla o zdravý rozum, robila hrozné veci a zmätene rozprávala. Raz sa jej zjavil svätý František a povedal jej: „Prežehnaj sa!“ Odpovedala: „Nemôžem.“ Vtedy ju svätec požehnal sám a bola uzdravená z diabolskej zúrivosti.

Istý muž v Perugii stratil reč. Stále mal otvorené ústa a lapal po vzduchu, pretože mal hrdlo opuchnuté. Keď prišiel ku hrobu svätého Františka, vyšla mu z úst krv a hneď bol dokonale zdravý.

V meste Monte Marano zomrela jedna žena, ktorá bola veľkou ctiteľkou svätého Františka. Keď sa zišli kňazi, aby slávili zádušnú liturgiu so spevom žalmov, zrazu pred zrakmi všetkých žena sa vzpriamila na lôžku a zavolala jedného z prítomných kňazov: „Otče, chcem sa spovedať! Keď som totiž zomrela, bola som odsúdená do tuhého žalára, že som sa ešte nevyspovedala z hriechu, ktorý ti teraz vyznám. Ale prihováraš sa za mňa svätý František, ktorému som za živa slúžila so zbožnou myslou. Bolo mi dovolené vrátiť sa do tela, aby som vyznala ten hriech a mohla ísť do života večného. A uvidíte, že keď ho vyznám, poponáhľam sa do sľúbeného odpočinku.“ S chvením sa spovedala trasúcemu sa kňazovi. Po rozhrešení spokojne sa položila a usnula v Pánovi.

Na usadlosti Pamarco v horách mali manželia jednu dcérku útleho veku, ktorú nežne milovali. Keď zomrela na ťažkú nemoc a rodičia už nečakali iné potomstvo, zdalo sa im, že v nej akoby sami zomreli. Zišli sa teda príbuzní a priatelia k žalostnému pohrebu a nešťastná matka ležala sklúčená nevýslovnými bolesťami a pohrúžená v najhlbší smútok. Vtedy sa jej zjavil svätý František, ktorý ju poznal ako svoju ctiteľku, a láskavými slovami k nej prehovoril: „Neplač, lebo svetlo tvojej sviece, nad ktorého pohasnutím plačeš, bude ti vrátené na môj príhovor.“ Žena hneď vstala a oznamovala všetkým, čo jej svätec povedal. Nedopustila, aby mŕtve telo vyniesli. S veľkou dôverou vzývala svätého Františka, uchopila mŕtvu dcéru a pred všetkými, ktorí sa pozerali, pozdvihla ju živú a zdravú k údivu všetkých.

Záver

Životné skutky svätého Františka sa porovnávajú s veľkými postavami dejín spásy, s postavami Starého i Nového zákona, no najviac sa stotožňujú so skutkami samého Krista. František sa s posvätnou úctou a so živou vierou obracia k Svätému písmu. Výroky Ježiša vo Svätom písme prijíma tak, ako keby práve jemu a teraz hovoril sám Ježiš. Doslova im verí a dôveruje. Sväté písmo mu úplne plasticky vykresľuje Krista, ktorému podriaďuje svoje myšlienky, názory, skutky, s ním sa úplne zjednocuje v Druhého Krista.

Jeho spoločníkmi boli často Trojjediný Boh a nebešťania. Denne odchádzal do ústrania, aby sa rozprával so svojím Bohom, prednášal mu svoje bolesti, starosti a túžby, tak ako Ježiš odchádzal od hluku sveta, aby sa rozprával s nebeským Otcem.

Františkov evanjeliový život je obnovením Kristovho života. Svojou prísnu kajúcnosťou svätý František dosiahol dar vlády nad stvorenými vecami, lebo Prozreteľnosť neodoprie nič tým, ktorí všetko opustili kvôli pôvodcovi všetkých vecí. Poslúcha ho oheň, voda, svetlo. Zázračným rozmnožením chleba z almužny zachránil plavcov na mori pred smrťou hladom; na jeho modlitbu sa premenila voda na víno; rozpráva sa s vtáčkami, ovečkou, vlkom; na jeho prosbu mŕtvi boli vzkriesení, mnohí nevyliciteľne chorí boli uzdravení, a čo je najdôležitejšie: do mnohých duší zasial semeno Božieho slova, ktoré duše uzdravilo a obrodilo.

Do nášho praktického kresťanského života svojím príkladom vyzdvihol z prachu tie hodnoty, na ktoré sa zabúdalo, ako je chudoba, poníženosť, čistota, obetavá láska k Bohu a ku svojim blíznym, ktorá bola presiaknutá túžbou po ich spáse. Poukázal na nutnosť modlitby, čiže živej rozpravy s Ježišom, cez ktorú do našej duše prúdi oživujúca milosť.

Svätý František sa neprestajne teší všeobecnej úcte a láske nielen medzi katolíkmi, ale aj medzi kresťanmi iných vyznaní, ba aj medzi nekresťanmi. Túžba nasledovať Krista po stopách svätého Františka nie je iba medzi katolíkmi, ale napr. aj u anglikánov a protestantov. Hoci v 16. storočí zavrholi rehoľný život, už v 19. storočí vznikajú medzi nimi rehoľné spoločenstvá, ktoré nadväzujú na františkánsku duchovnosť.

Brat Tomáš z Celana na konci Druhého životopisu obracia sa so svojimi spolubratmi, a my sa pripájame k nim, k svätému Františkovi v Modlitbe svätcových bratov: „Rozpamätaj sa, svätý otec František, na všetky svoje deti, ktoré žijú v nebezpečenstvách, z ktorých ťažko uniknúť. Ty dobre vieš, ako nedokonale ťa nasledujeme. Daj nám silu, aby sme vytrvali, urob nás čistými, aby sme svietili, naplň nás radosťou, aby sme ju mohli ďalej šíriť. Daj, aby sme mali ducha modlitby, milosť a pokoru, ktorú si mal tak rád, aby sme dosiahli lásku, ktorou si miloval Krista ukrižovaného, ktorý s Otcom a Duchom Svätým žije a kraľuje na veky vekov. Amen.“

Poznámky

1. Tomáš z Celana – čítaj: z Čelana
2. Legenda maior – č.: major = Životopis väčší
3. Alter Kristus = Druhý Kristus
4. Perugia – č.: Perudža
5. Foligno – č.: Foliňo
6. Poggi-Bonzi – č.: Podži-Bonzi
7. Lucchesio – č.: Lukkečio
8. z Monticcela – č.: z Montičela
9. Ginepro – č.: Džinepro
10. Greccio – č.: Grečo
11. Domine, labia mea aperies = Pane, otvor moje pery
12. San Sepolcro – č.: Sepolkro
13. Mira circa nos = Divy okolo nás
14. Te Deum laudamus = Teba Bože chválime
15. Misál = omšová kniha
16. Kompletórium = modlitba pred spaním
17. Dalmatika = omšové rúcho diakona